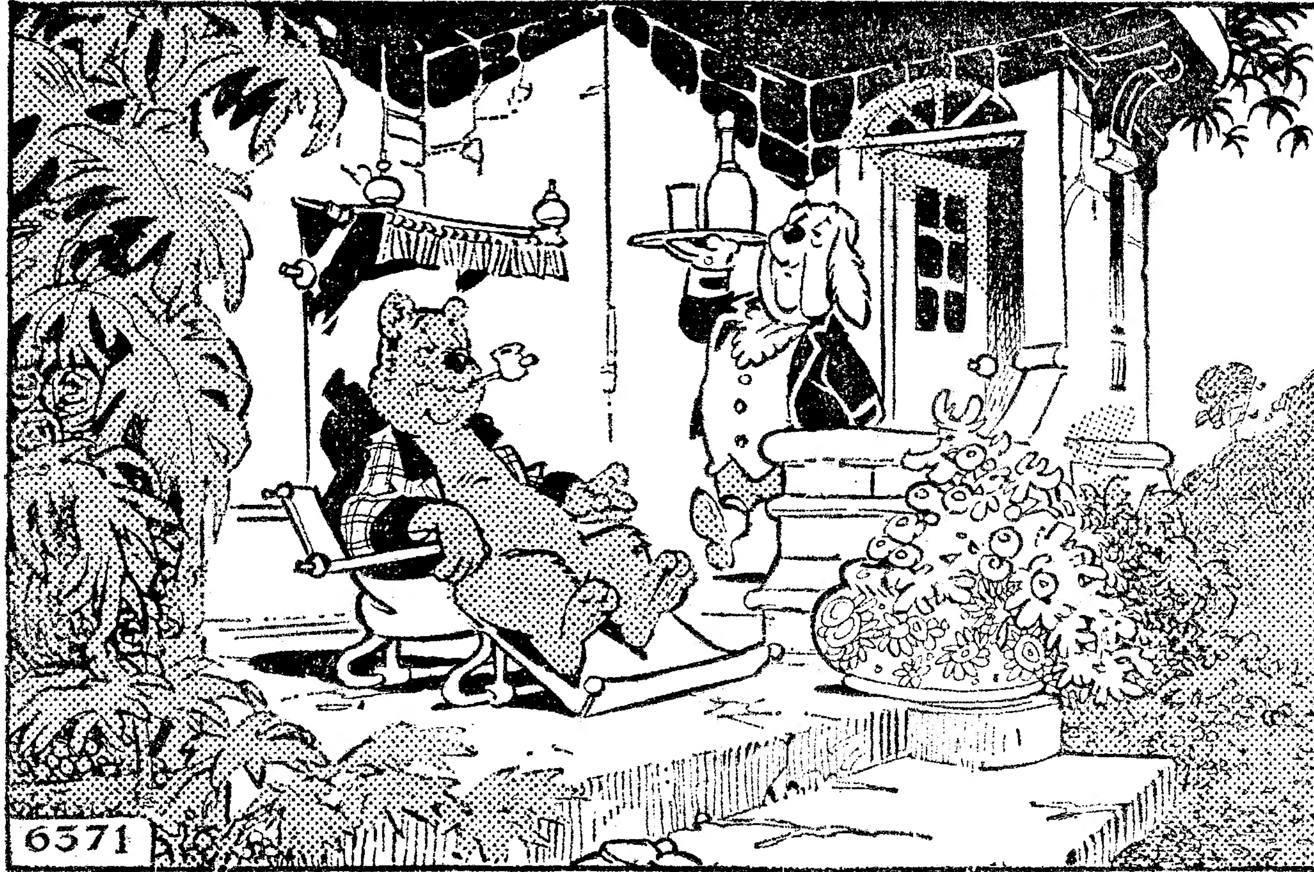
Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6371 Op een mooie morgen in de lente zat heer Ollie van de vroege zon te genieten.

,,De vermoeienissen van de laatste tijd hebben mij meer aangegrepen dan menigeen zou denken'', sprak hij tot zichzelf. ,,Dat komt omdat ik de dingen dieper aanvoel dan de meesten. Dat wreekt zich. Ik geloof dat ik voorlopig iets geestelijks ga doen, voor mijn gedachtenleven als iemand begrijpt wat ik bedoel. Maar wat?''

,,Excuseer heer Olivier'', zei Joost, die met een verfrissing naderde. ,,Ik hoorde niet goed wat u zei''.

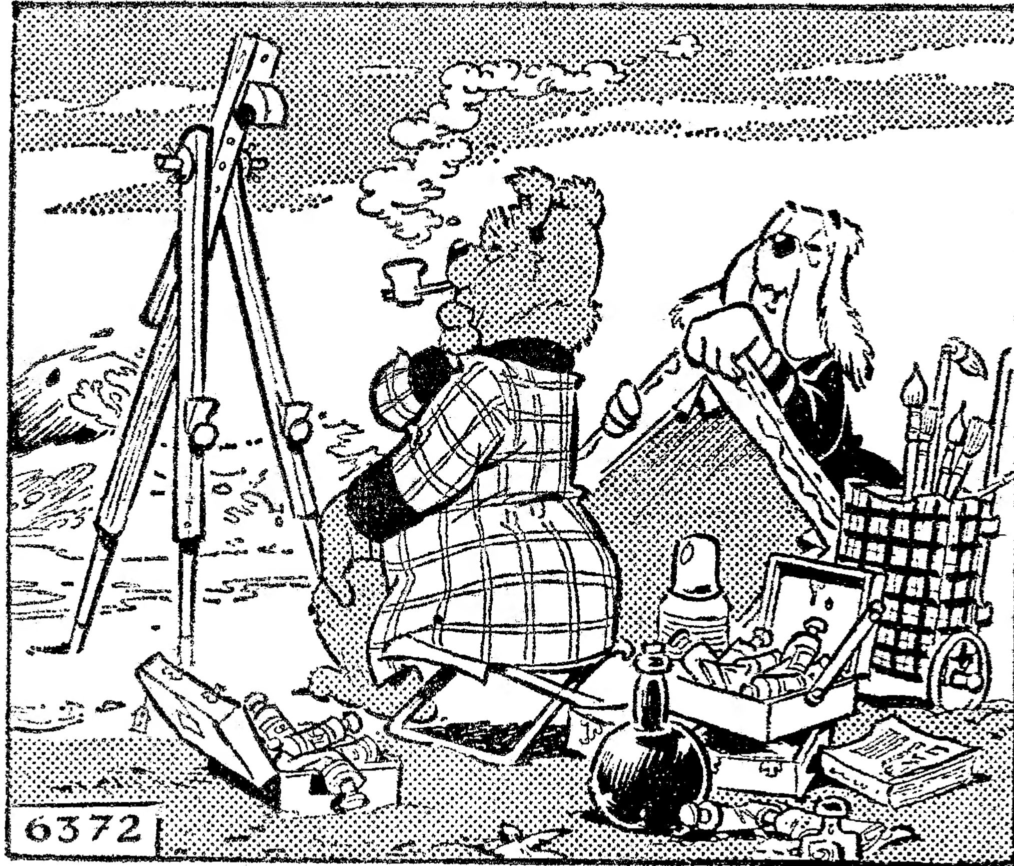
,,Wat zal ik gaan doen?'' herhaalde heer Bommel. ,,Denken, of lezen, of schrijven? Ik weet het niet; het is allemaal erg vermoeiend voor een heer van mijn stand. Wat jij, Joost?''

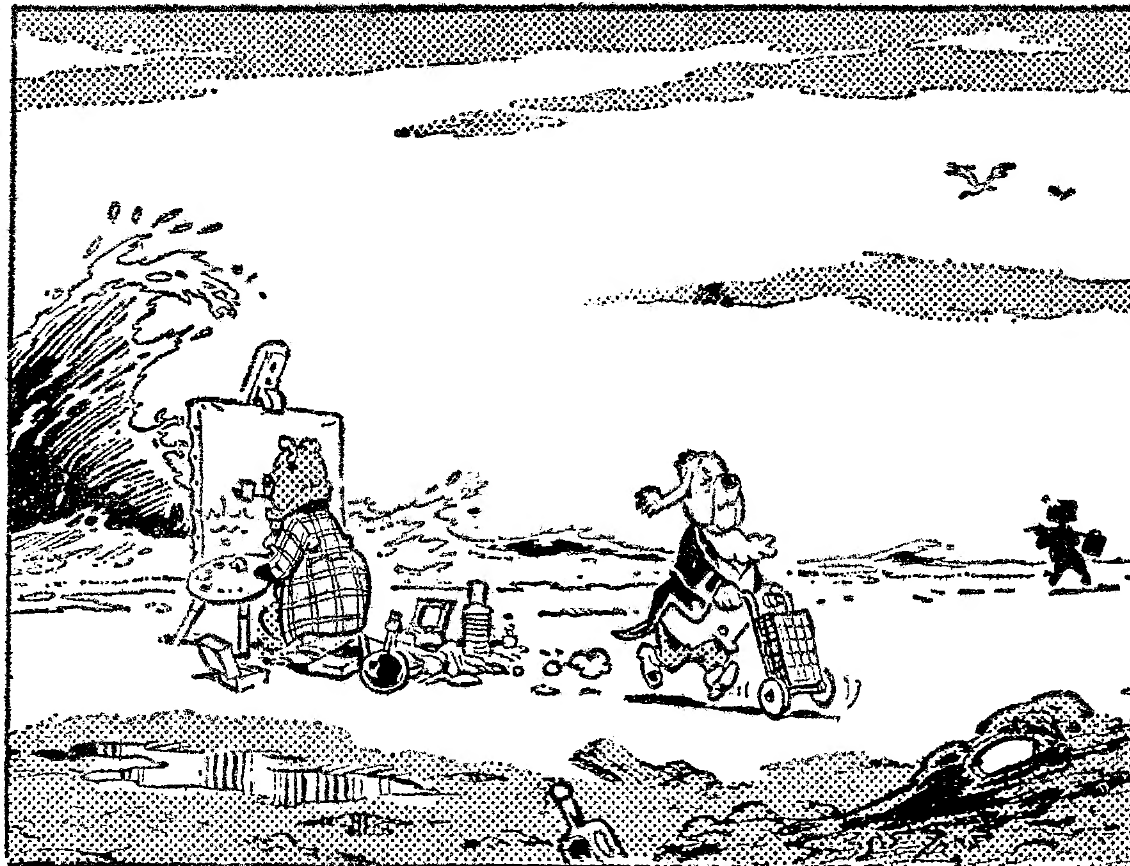
,,Hoe denkt u over een kunstbeoefening?'' vroeg de trouwe bediende. ,,Dat is erg gekleed in betere kringen.. En over een paar weken wordt de Prix de Rommel toegekend, als u mij toestaat. Ik las 't in uw ochtendblad''. Met deze woorden reikte hij een krant over en wijdde zich daarna aan het inschenken van de verversing. Heer Ollie vouwde de papiermassa nieuwsgierig open en las: ,,De gouden trofee, die wij hierboven afbeelden, zal worden toegekend aan de kunstenaar die de beste uitbeelding van het NU heeft geschapen. Inzendingen kunnen gestuurd worden aan de president van het Rommeldam-festival, vóór de 27e a.s.''

,,Dat is net iets voor mij!'' riep heer Bommel uit. ,,Iets rustigs en hoogstaands''.

Helaas, hij had eens moeten weten, wat hem boven het hoofd hing.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

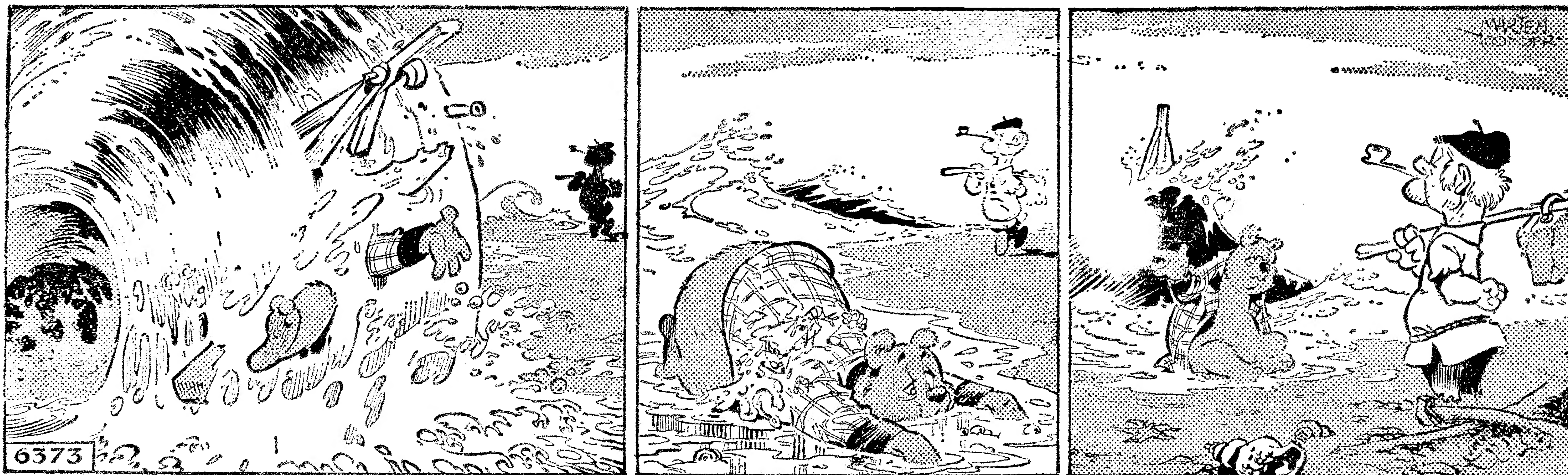
6372 Toen heer Bommel eenmaal een mooi levensdoel gevonden had liet hij er geen gras over groeien. Hij haalde zijn schildersbenodigdheden van de vliering en begaf zich naar het strand waar hij de zaak overzichtelijk liet opstellen door Joost, die alles had meegevoerd.

,,De ezel hier'', zo sprak hij. ,,Dan heb ik het beste uitzicht op de golven. De tubes aan mijn rechterhand en het handboek ,,Schilderen in twaalf lessen'' achter mij en de thermosfles binnen bereik. Zo, nu kan ik mij ongeremd uitleven, als je begrijpt wat ik bedoel''. ,,Zeer wel'', zei de trouwe knecht. ,,Anders nog iets van uw verlangen?'' Heer Ollie schudde slechts het hoofd. Hij had zijn palet reeds volgesmeerd met mooie kleuren en ging nu geheel op in het tekenen van een golvende lijn.

,,De beste uitbeelding van het NU'', prevelde de kunstenaar, terwijl zijn bediende zich huiswaarts spoedde'' Dan moet ik golven maken, dat is logisch. De golf van Nu is anders dan alle vorige en alle volgenden. Een hoogstaande gedachte, waar vast nog niemand op gekomen is. Maar het is wel lastig, dat die dingen geen ogenblik stil staan . . . .'' Hij boog zich ingespannen voorover en smeerde een blauwe streek op het linnen.
Een eenzame wandelaar, die over het strand naderde, zag hem zo zitten en hield de pas in.

,,Die makker mag wel oppassen'', sprak hij tot zichzelf. ,,De vloedgolf daar vóór hem vibreert nogal en die zal hem vast en zeker over zijn bolle . . . . eh . . . . . dinges donderen''.

Tom Poes en de Viridiaan - Dinges

6373 Heer Bommel was zo verdiept in het tekenen dat hij de kolossale brandingsgolf die voor hem oprees niet in de gaten had. Dat wreekte zich natuurlijk. Met een brullend geluid stortte de watermassa over hem heen, zodat hij geheel aan het oog onttrokken werd. Enkele ogenblikken kolkte en schuimde de branding op het getroffen strand, doch toen trok zij zich terug, schilderbehoeften en verversingen met zich voerend. De kunstenaar bleef uitgeblust en bedekt met wieren in een plas achter, zonder belangstelling voor zijn omgeving.

Nu naderde de wandelaar, die trouwe lezertjes reeds hebben kunnen opmerken.

,,Het zilt is je lelijk op het vet geslagen, makker'', sprak hij met schorse stem. ,,Ik zou er maar uit komen, als ik jou was. Er zit vandaag een trilling in het sop die niet goed is voor jouw bolle eh.. dinges...

Heer Ollie richtte zich moeilijk op, wierp een doorweekte blik op de spreker.

,,Het is vleselijk!'' klaagde hij met vochtige stem. 't Leven van 'en knutselaal is al moeielijk genoeg... en dan nojg uitgelachen wojden ook!''

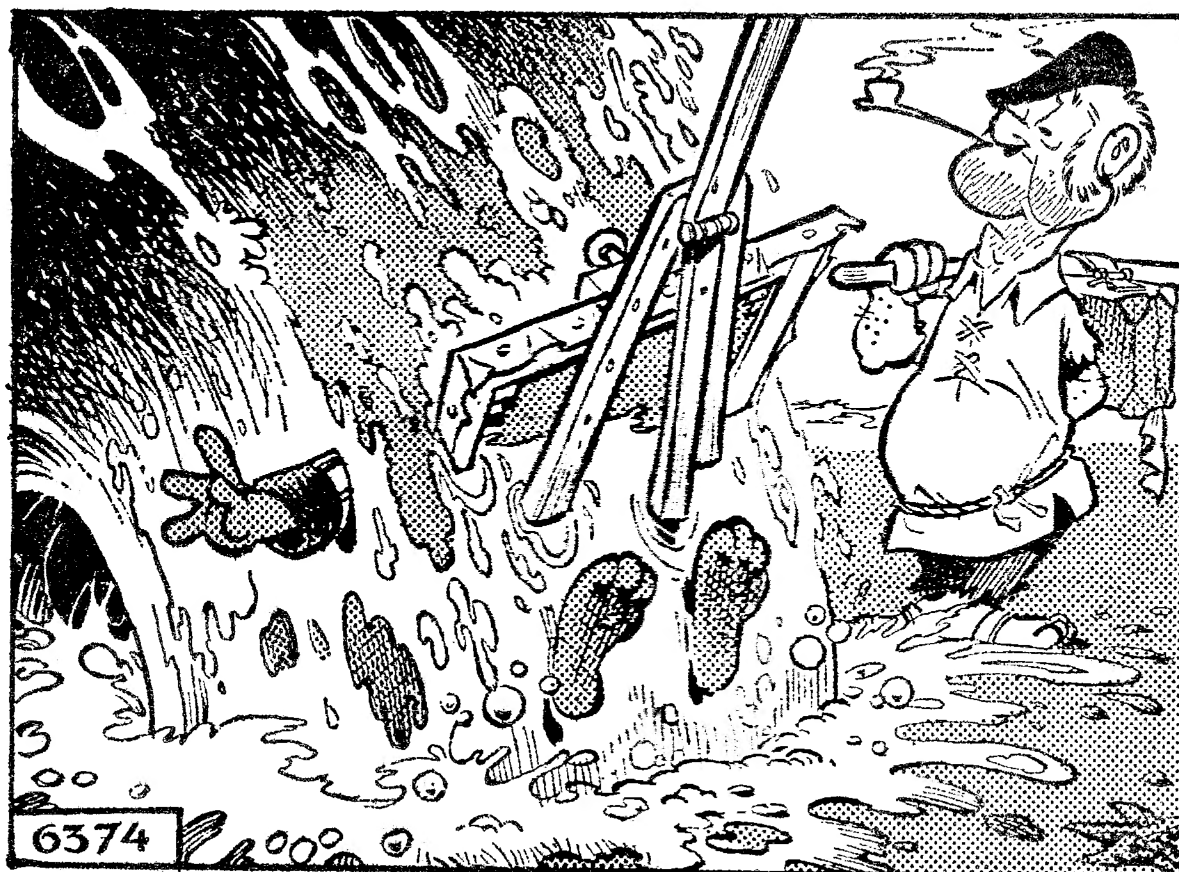
,,Lachen!?'' herhaalde de ander. ,,Er is niks te lachen. Kunstenaar zei je toch? Het is om te grienen?''

Deze woorden beurden heer Bommel een weinig op.

,,Dat is het'', gaf hij toe nadat hij moeilijk geslikt had. ,,Al mijn schildersbehoeften zijn weg en mijn kunst ook. En dat, terwijl ik net zo'n mooi golfje getekend had. Voor de Prix, als u begrijpt wat ik bedoel''.

,Mijn zolen!'' riep de wandelaar uit. ,,Haal je vlees uit het zout! Daar achter je zie ik je Prixwerk al weer aankomen!''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6374 Voordat heer Ollie had kunnen vragen wat de voorbijganger met z'n woorden bedoelde dreunde er opnieuw een brandingsgolf over hem heen. Deze keer voerde de zee weer aan wat ze hem ontnomen had, want het was vloed. De ezel en het doek spoelden hem pijnlijk om de oren, zodat hij versufter dan tevoren achterbleef toen het water zich weer terugtrok. Alle belangstelling voor kunst had de artist dan ook verlaten toen hij zich langzaam oprichtte en een straaltje zout water uitblies.

De ander had er echter nog wel oog voor.

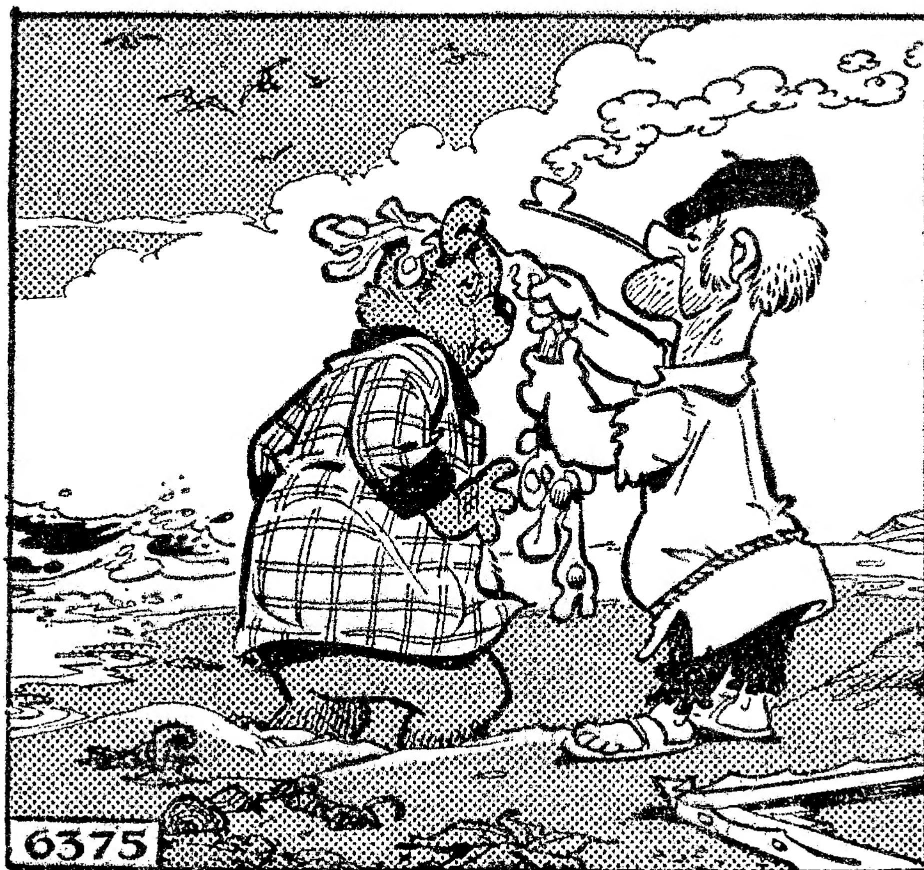
,,Ultramarijn'', gromde hij. ,Zo uit de tube geknepen! Waarom heb je geen mosterd genomen?''

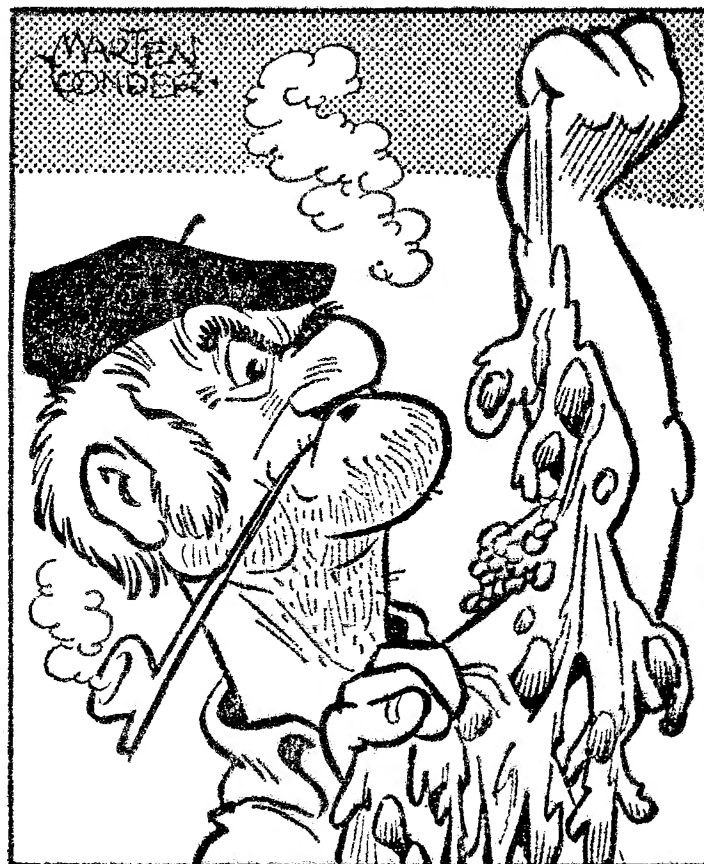
Heer Bommel gaf geen uitleg van zijn kleurenkeuze. Huiverend stond hij op om zich landinwaarts te begeven.

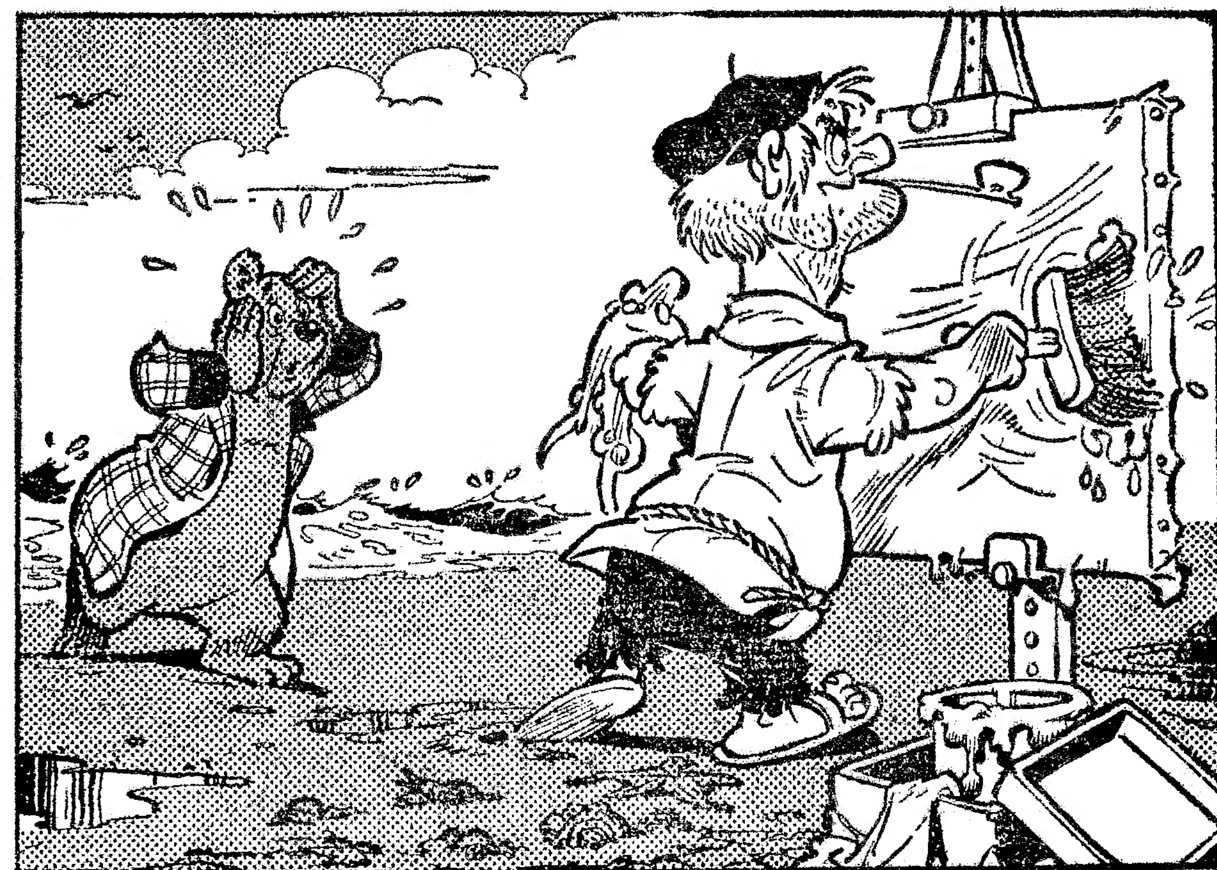
,,De inspiratie is uit mij gespoeld'', sprak hij stil voor zich heen. ,,Dit was heel vreselijk voor mijn zwak gestel; ik moet mij vlug gaan verschonen en dan met een hete groc naar bed, dat voel ik''.

,,Wacht eens even!'' riep de vreemdeling achter hem. ,,Je hebt daar een Viridiaandinges aan je bolle kop hangen. Dat is zonde, makker; geef hier, dat ding!''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6375 Heer Bommel stond stil en wierp een blik achter zich. ,,Wat zei u?'' vroeg hij bevreemd.

,,Je hebt daar een Viridiaandinges aan je bolle kop hangen'', herhaalde de vreemdeling, op hem toetredend. ,,Dat ding vibreert mooi, makker, het is zonde om het niet te gebruiken.'' Heer Ollie knipperde het zout uit de ogen en nu zag hij voor het eerst wie hij tegenover zich had.

,,Terpen Tijn!'' riep hij met zwakke stem. ,,De meesterschilder!''

,,Zeker!'' gaf de ander toe. ,,Geef die lap hier, voordat je hem tussen je vleesafval gooit!''

Zo sprekende trok hij heer Bommel met ruwe hand een groot stuk wier van het hoofd en hield dat keurend tegen het licht.

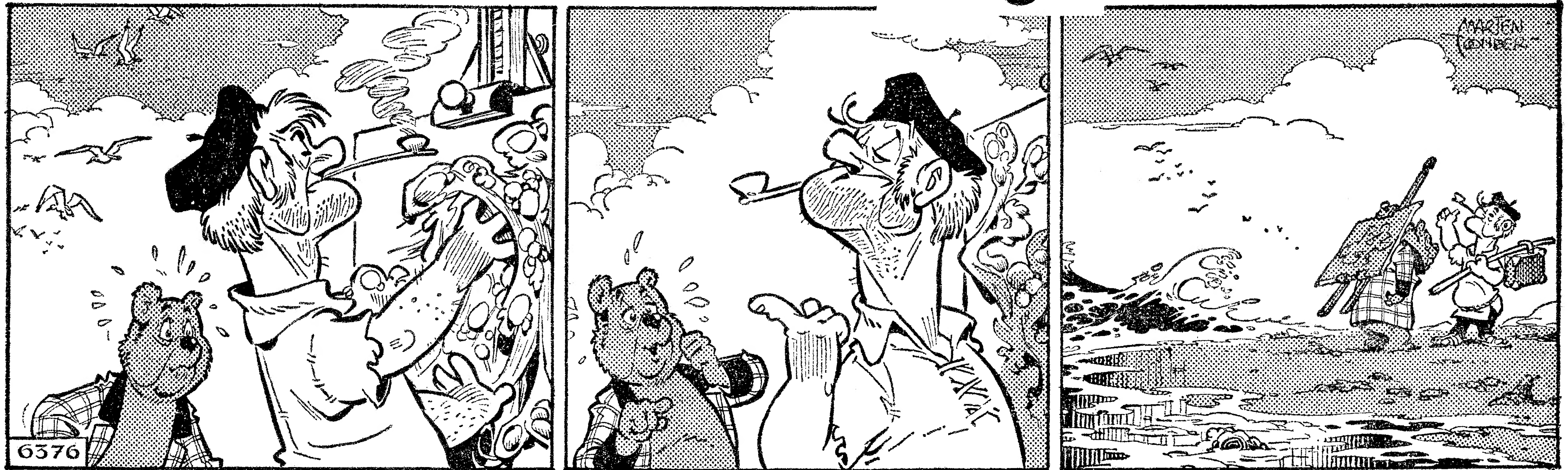
,,Mooi plat,''sprak hij. ,,Met vreemde bolle blazen. Wat een kleur! Wat een vorm! Daaruit zou men een raar trillend meesterwerk kunnen bouwen...Es even kijken...''

Hij raapte de ezel op en nadat hij die wat verderop had neergezet opende hij zijn verschoten valiesje om er een bovenmaatse behangerskwast uit te halen.

,,W-wat gaat u doen?'' vroeg heer Ollie, die op een afstand rillerig toekeek. ,,Dat is mijn linnen en ik heb er een mooie golf op getekend. Er moet alleen nog wat wit in, voor het schuim, als u begrijpt wat ik bedoel.''...

Terpen Tijn schonk echter geen aandacht aan deze kunstzinnige uitleg. Hij begon met forse streken het doek vol lijm te smeren terwijl hij reutelend aan zijn pijp trok.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6376 Terpen Tijn bedekte heer Bommel's doek met een dikke laag lijm en deed toen een pasje achteruit terwijl hij het stuk wier op ooghoogte heen en weer zwaaide.

„U hebt mijn golf uitgeveegd!" klaagde heer Ollie. „Ik had hem nodig voor de Prix van het Festival, als u begrijpt wat ik bedoel. Ik was bezig om het NU te schilderen toen die golf op mijn hoofd viel..."

„Ja!" riep de kunstenaar uit, terwijl hij op het canvas af sprong. „Daar heb ik je!"
Met deze kreet drukte hij het zeegewas zo heftig op de kleefstof, dat de ezel kraakte. Zijn vingertoppen drukten de afhangende slierten op gevoelige wijze tegen het canvas; hier drukte hij een flard recht en daar schikte hij een blaas wat anders en net toen heer Bommel van zijn schrik bekomen was stapte hij tevreden naar achteren om het resultaat te bewonderen.

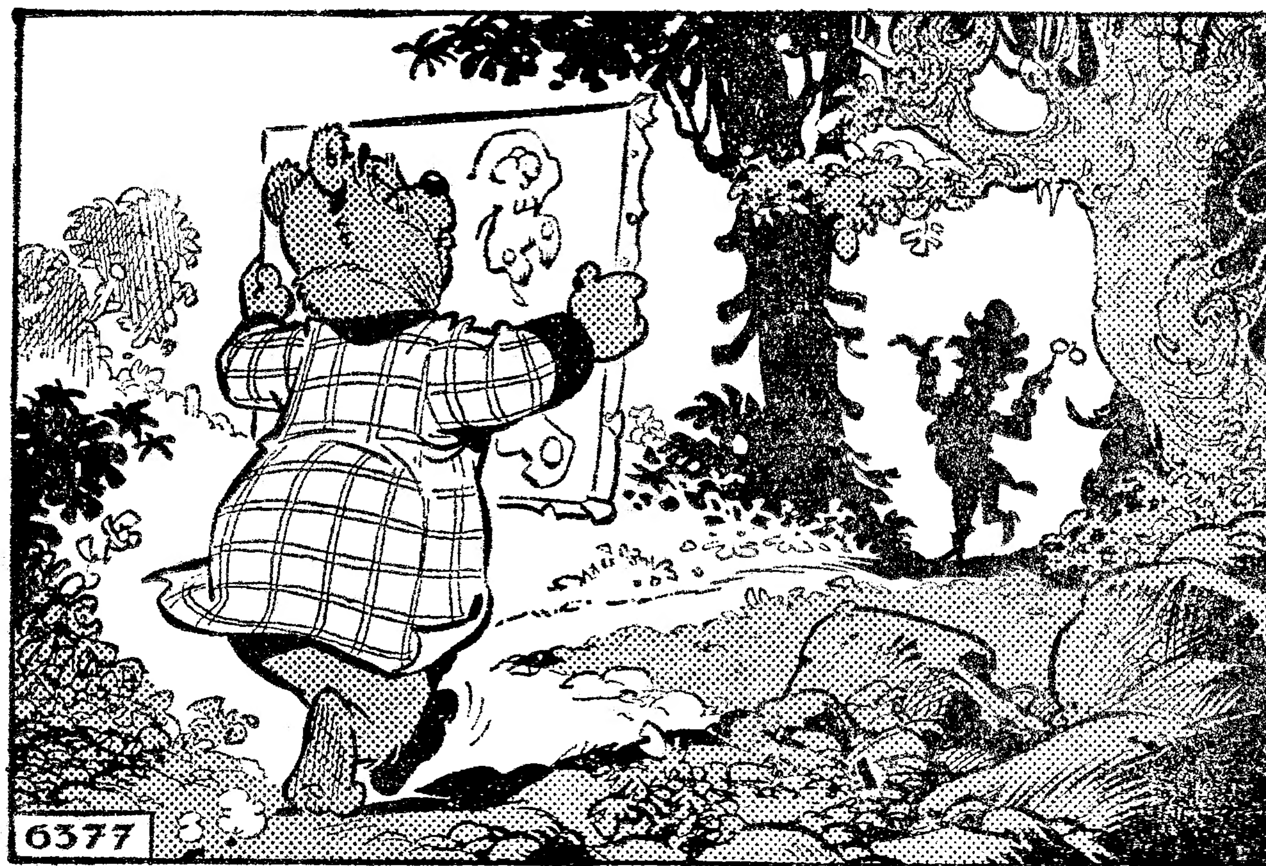
„Daar!" zei hij. „Een vast geplakte vibratie van de watertrilling. Een greep uit de eeuwigheid! Het NU, vat je, makker?"

„O", zei heer Ollie onthutst. „Is dat nu kunst?"

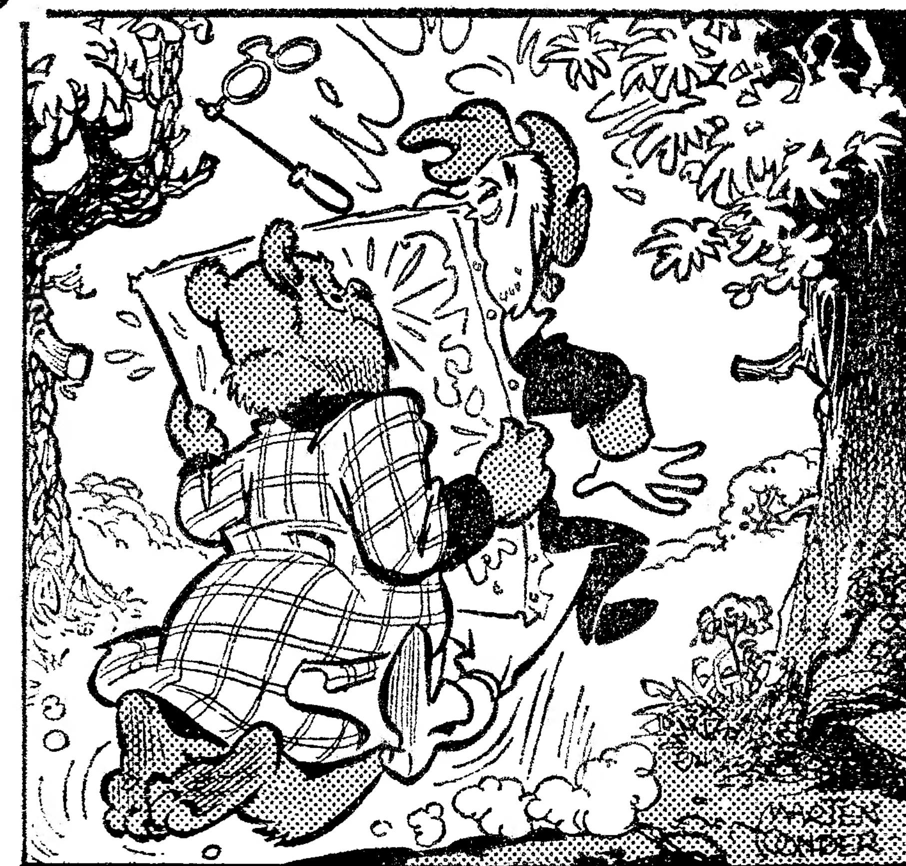
„Dat is een collage, die alle streepjesbroeken achterover zal laten slaan," verklaarde de meesterschilder. „Je mag hem hebben voor een flesje augurken met suiker."
Heer Ollie wilde iets in het midden brengen, doch reeds had de ander hem de ezel met het meesterwerk op de schouders geladen.

„Tenslotte is het jouw doekje", zei hij goedig, „en dat stuk Viridiaan kwam van jouw bolle kop. Morgen kom ik de augurken halen, dan kan ik het meteen signeren en vernissen. Want gevernist moet het worden, anders slaat de rijping in de eh...dinges!"

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6377 Heer Bommel liep naar huis, met de kunst op zijn rug. Maar na een poosje werd hij moe, zodat hij stilhield om de zaak anders te schikken.

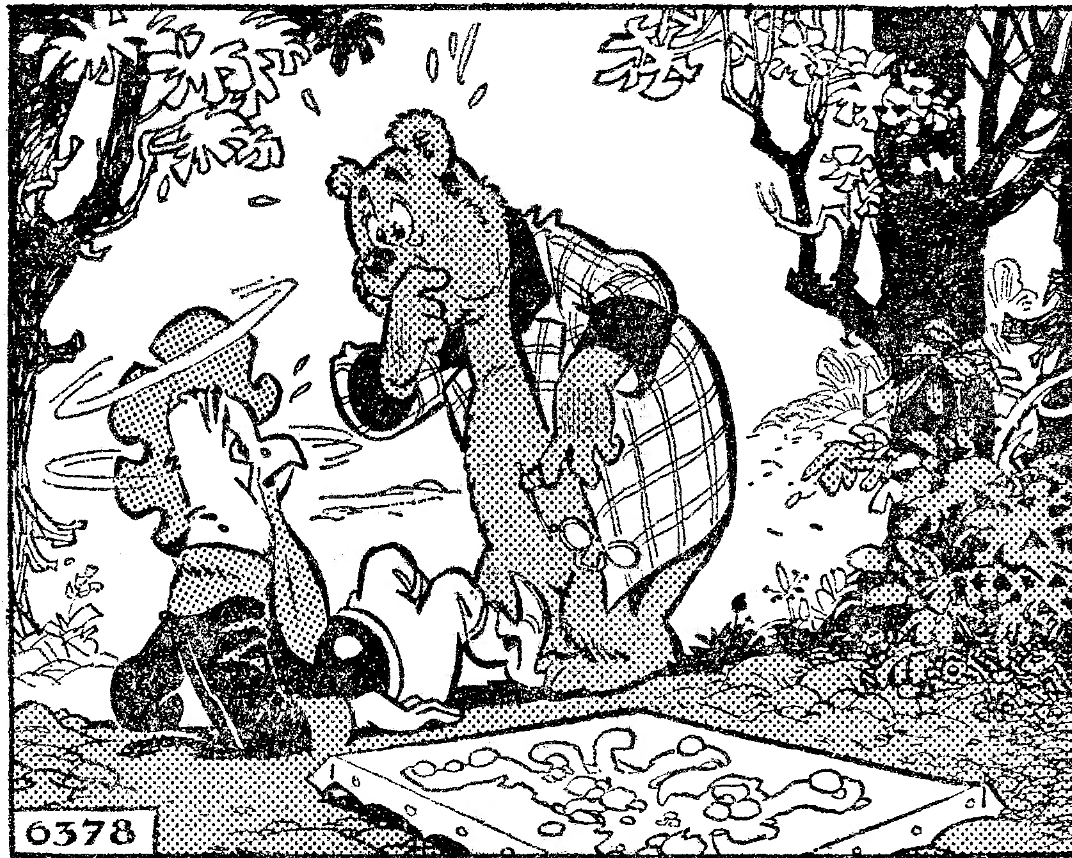
„Het beuken van de golven heeft mij uitgeput", sprak hij in zichzelf. „Trouwens het past een heer niet, om met een ezel op zijn rug over de weg te gaan. Mijn handboeken en schildersgarnituren zijn mij door de zee ontnomen; dat ding kan ook wel weg".

„Het zou zonde zijn om dit ook weg te gooien," hernam hij. „Tenslotte is het door een erkend kunstenaar gelijmd, dus misschien is het wel een meesterwerk. Hm, eigenlijk is het jammer dat ik het niet persoonlijk gemaakt heb. Met het oog op de Prix bedoel ik. Het zou me heel wat moeite besparen, wanneer ik dit stukje kon inzenden..."

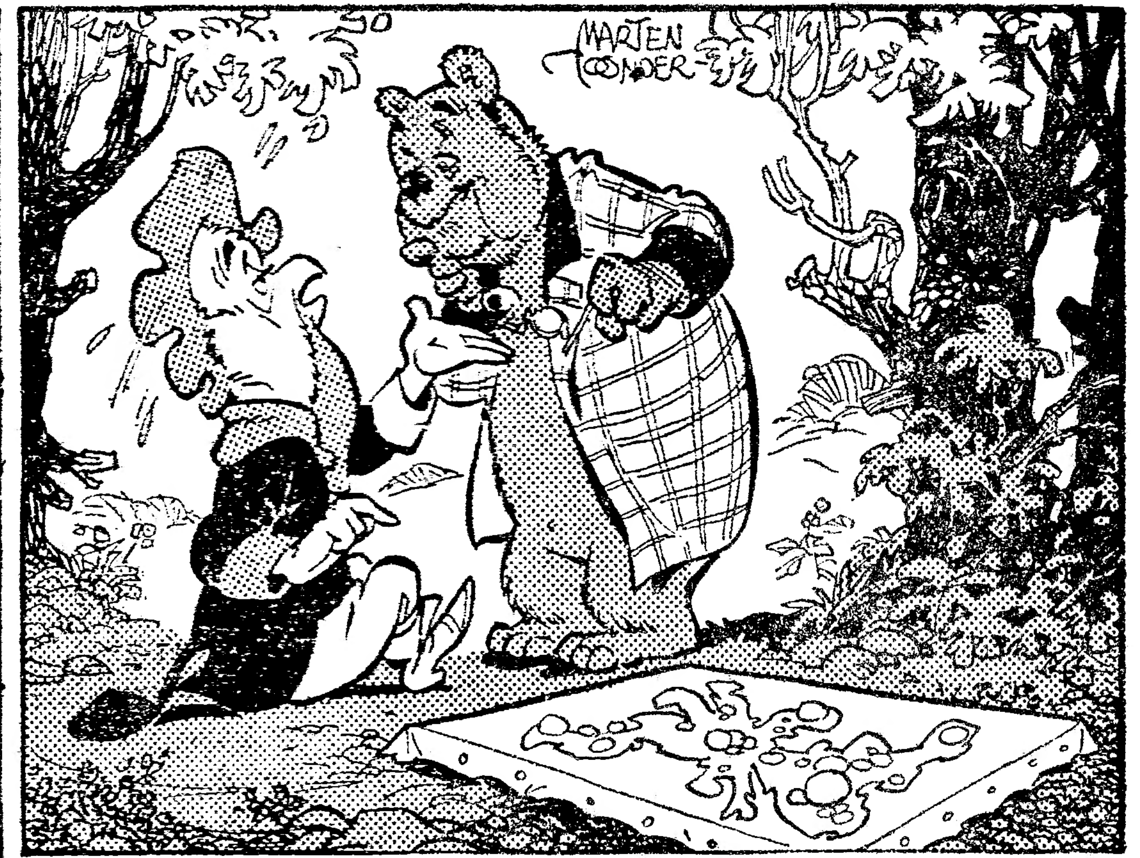
Met deze gedachte vervolgde hij zijn weg, het linnen op armlengte voor zich uit dragend. Deze wijze van vervoer had het nadeel dat zijn uitzicht ernstig belemmerd werd, en dat wreekte zich dan ook al spoedig. Het geval wilde namelijk,dat een andere wandelaar hem naderde, en deze was zo in gedachten verdiept, dat hij geen oog voor zijn omgeving had. Het was de markies de Canteclaer, peinzende op een gedicht.

„Het NU", prevelde de edelman. „Het NU is het Heden. Maar wat is het Heden? Zo gezegd zo vergleden. Verleden. Het is moeilijk om daar vat op te krijgen; maar het is wel boeiend. Beleden heden is verleden..." Op dat moment had heer Ollie hem bereikt.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6378 De botsing kwam nogal aan. De markies, die door het gonzende linnen in het front getroffen was, stortte ter aarde, en heer Bommel deinsde ontdaan achteruit, terwijl hij zijn doek liet glippen.

,,H-het spijt me'', stamelde hij. ,,Dat kunstwerk benam me een beetje het uitzicht, bedoel ik. Hier is uw brilletje. Ik hoop, dat het geen pijn gedaan heeft, werkelijk!''
De edelman wierp hem een matte blik toe en snoof.

,,Parbleu'', sprak hij. ,,Uw manieren zijn stuitend, eh Bommel. En ge voert de platte geur van laag water met u mede. Zijt ge aan het strandjutten geweest?''

Met deze woorden keek hij walgend naar het doek, dat naast hem terecht gekomen was; doch toen veranderde zijn uitdrukking.

,,Par exemple!'' riep hij uit. ,,Een collage! Boeiend van compositie en uiterst charmant. Ik mag wel zeggen, een oeuvre magistrale!''

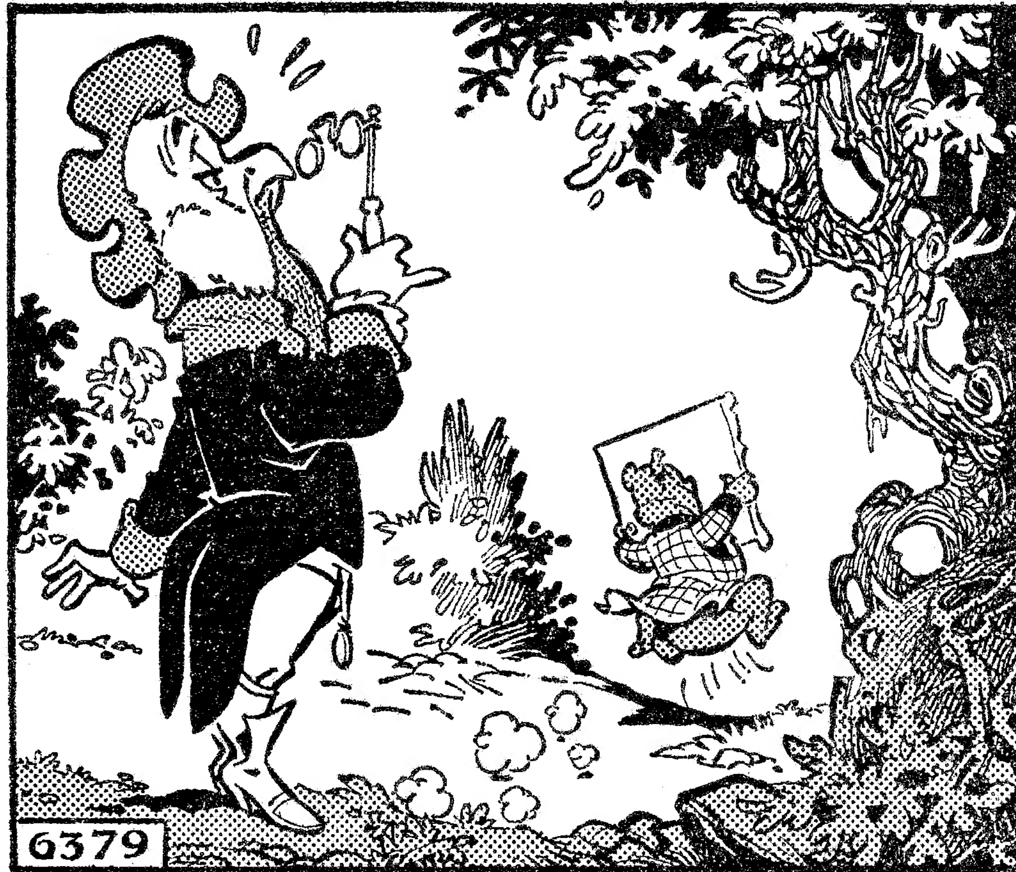
Heer Ollie was blij, dat de ander zijn boosheid vergeten was en hij knikte hem vriendelijk toe.

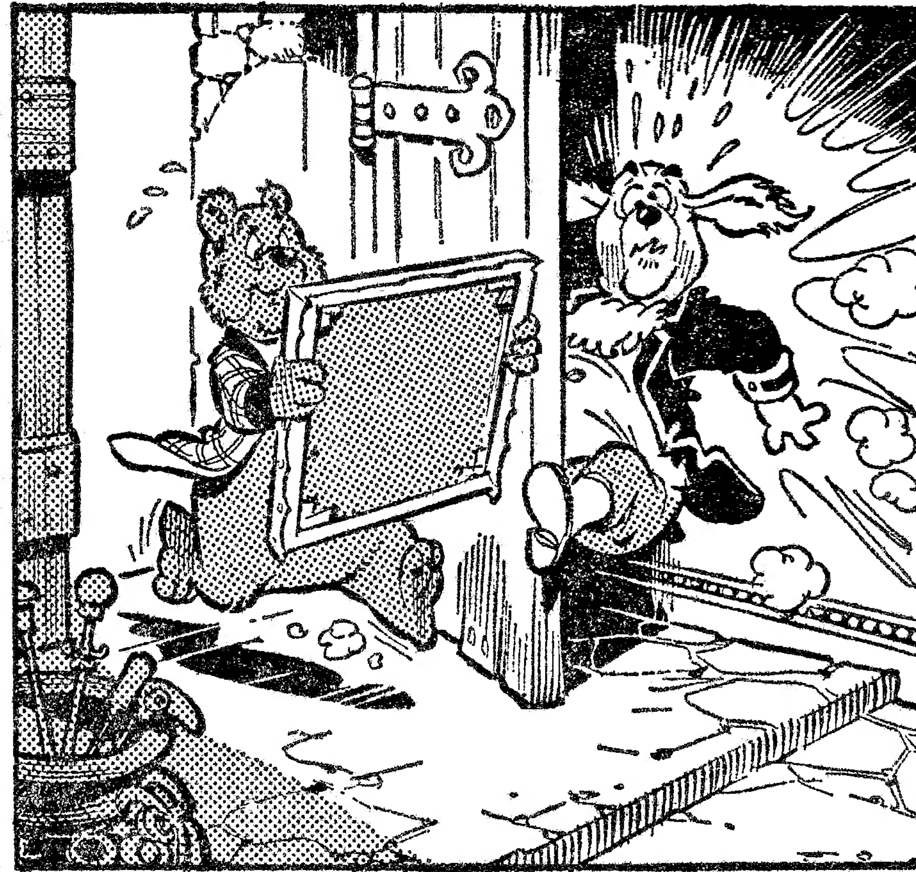
,,Ja,'' zei hij, ,,vindt u ook niet? Dat boeiende komt van het plakwerk als u begrijpt wat ik bedoel. Magistraal bedoel ik.''

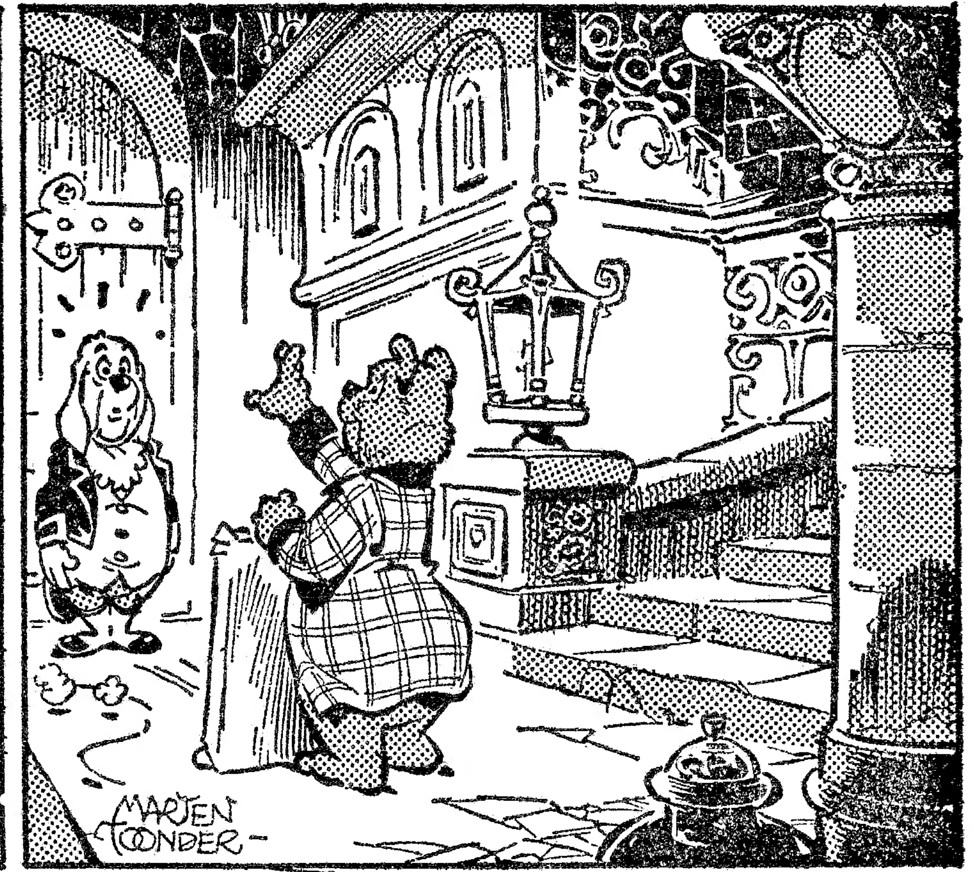
,,Een meesterwerk'', hernam de markies. ,,Behoudens uitdroging en vernisage, natuurlijk. ,,Wilt ge beweren, dat dit werk door u gemaakt is, amice?''

Het gelaat van heer Bommel kleurde zich. Er verscheen een zenuwtrilling bij zijn ooghoek en zijn mond begon te trekken.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6379 De markies stond op en bestaarde heer Ollie peinzend door zijn lorgnet.

„Hebt gij dit meesterwerk geschapen amice?'' drong hij aan. Heer Ollie antwoordde echter niet. Een grote verwarring had zich van hem meester gemaakt en terwijl een vurige blos zijn trekken overtoog raapte hij het doek op en maakte zich ermee uit de voeten.

„Curieus'', sprak de edelman, hem naogende. „Een extra-ordinair figuur, deze Bommel. Men weet toch nooit, wat er uit zo'n plat brein voort kan komen! Parbleu, een magistraal chef d'oeuvre!''

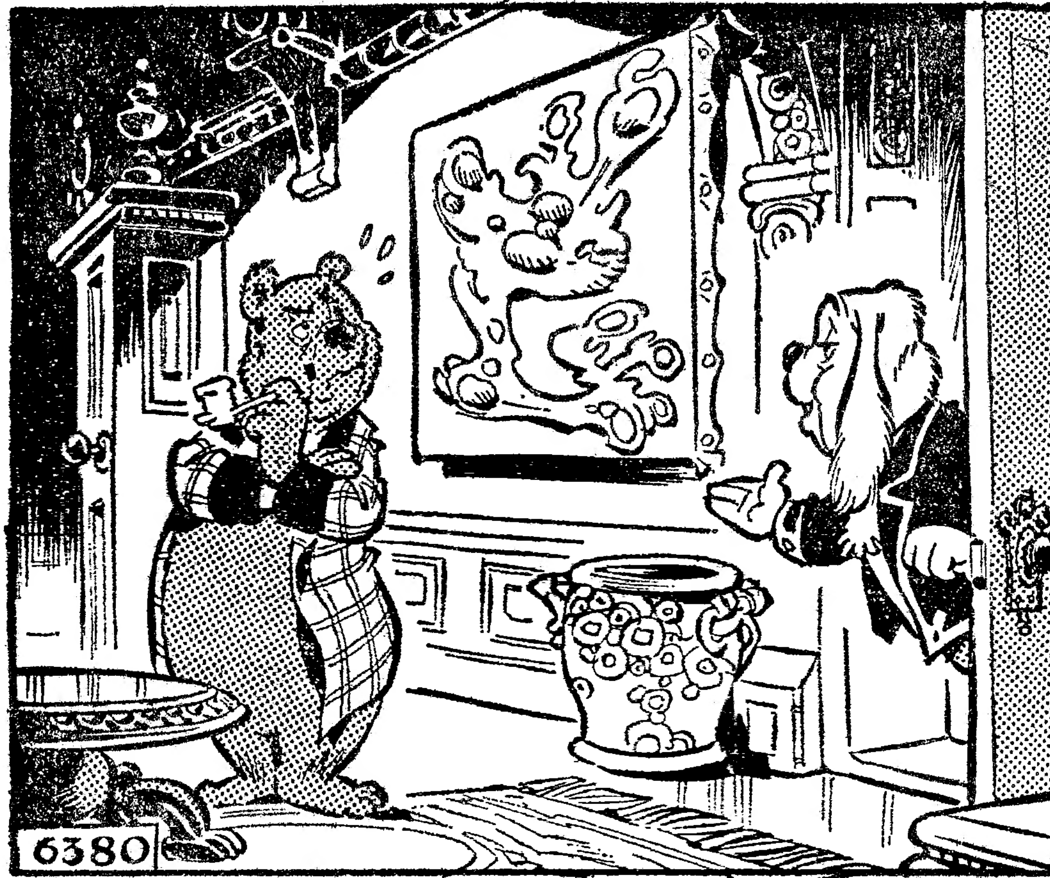
Heer Ollie had natuurlijk niet alles begrepen wat de ander zei, maar het was hem duidelijk, dat zijn doek bewonderd werd. Dat zette hem aan het denken en hij repte zich huiswaarts, terwijl tegenstrijdige gedachten in zijn binnenste om de voorrang streden.

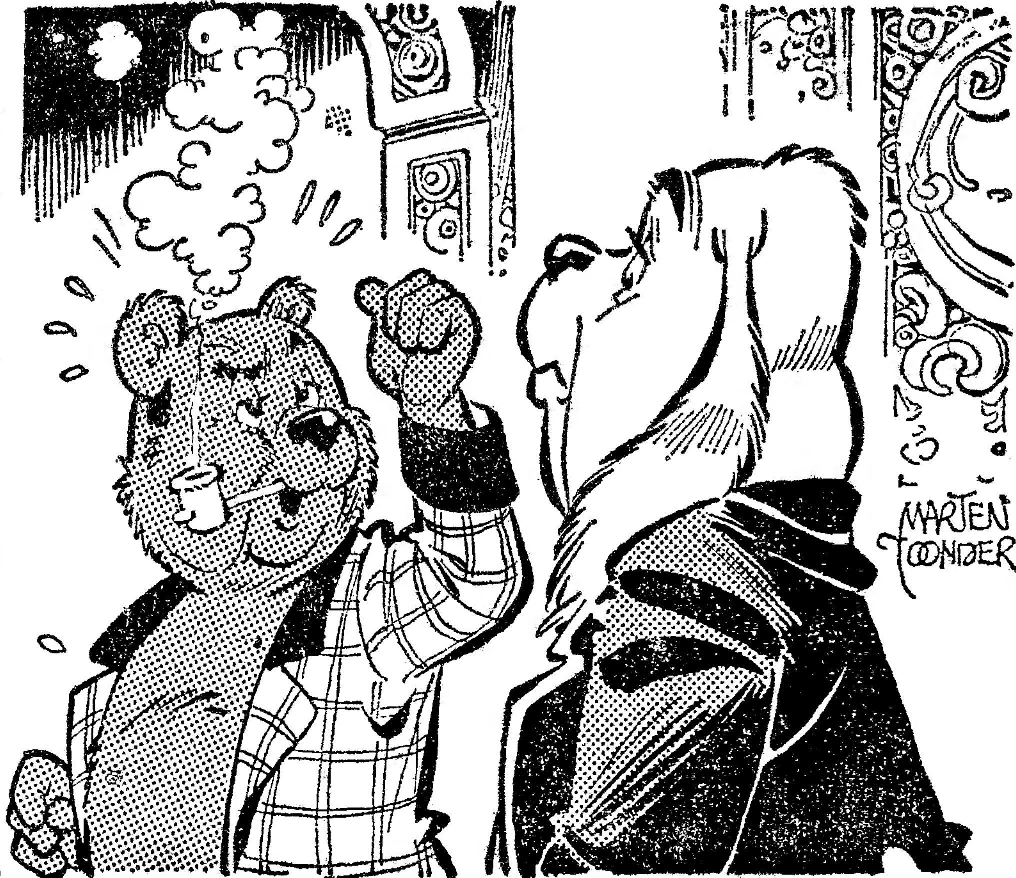
Hij was daar zo mee bezig, dat hij de bediende Joost, die beleefd de deur opende, tegen de muur drukte. Pas aan de voet van de trap kwam hij tot stilstand om een verwilderde blik om zich heen te werpen.

„Excuseer,'' zei de knecht, terwijl hij zijn pijnlijke plekken wreef. „Mag ik aannemen dat uw schilderstukje geslaagd is? Dat verheugt mij, met uw welnemen. Zal ik zo vrij zijn uw schildersbenodigdheden van het strand te halen?''

„Dat hoeft niet,'' zei heer Ollie afwenkend. „Ze zijn weggespoeld door een soort golf, die ik geschilderd had en waar een stuk wier in zat dat nu op het doek geplakt is, als je begrijpt wat ik bedoel. En als die schilder Terpen Tijn soms komt, moet je hem een flesje augurken met suiker geven. Ik heb geen tijd voor hem. Ik ben bezig, bedoel ik.

Tom Poes en de Viridiaan - Dinges

6380 Heer Bommel trok zich terug in zijn studeerkamer en hing het doek aan de wand. Daarna stak hij een pijp op en verloor zich in gepeinzen.

,,Een meesterwerk,'' sprak hij tot zichzelf. ,,Dat zei de markies en die kan het weten. Trouwens het is door Terpen Tijn geplakt en dat is een meesterschilder. Maar nu is het van mij. Ik heb het gekregen en bovendien heb ik het linnen betaald, dus wat wil men nog meer? En als ik het nu eens naar het festival stuur..... voor de Prix, bedoel ik..''

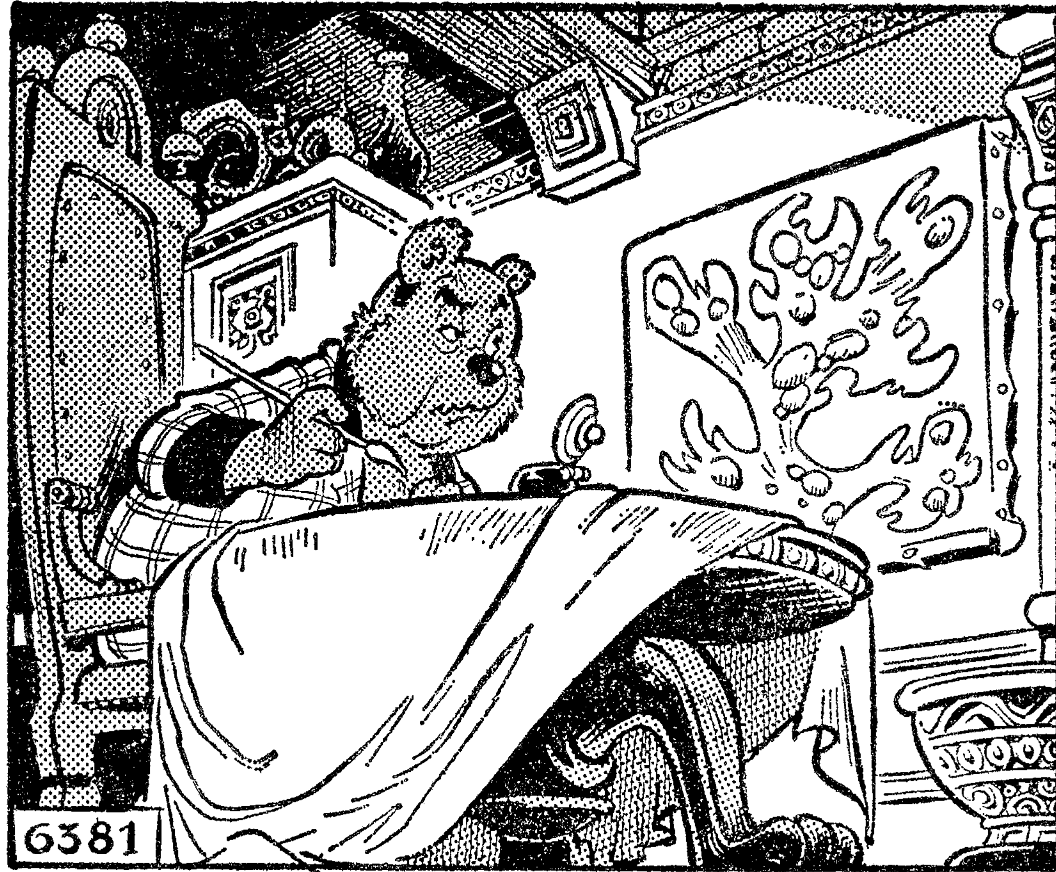
,,Excuseer, heer Olivier,'' zei de bediende, het hoofd om de deur stekend, ,,staat u mij toe naar bed te gaan? Enne..... eh..... dat schilderij, hebt u dat gemaakt? Het is heel treffend, als u mij toestaat. Net echt! Wier, als ik mij zo mag uitdrukken......''

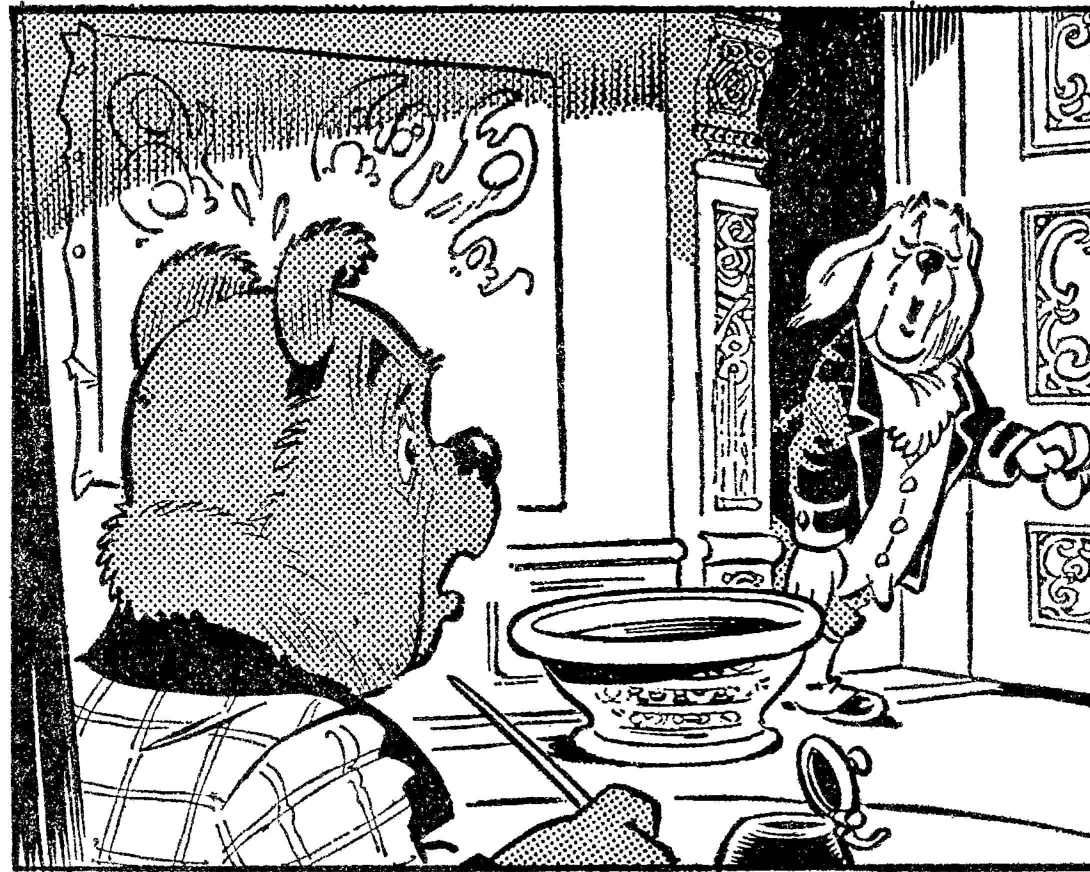
,,Ach, ja'', gaf heer Bommel toe. ,,Wat zal ik zeggen. Die schilder heeft het een beetje vastgeplakt. Maar die wier komt van mijn hoofd. Het is trouwens geen gewone wier. Het is....eh het is Viriaan; als je begrijpt wat ik bedoel. Ga maar slapen, Joost. Ik blijf nog een poosje bezig.''

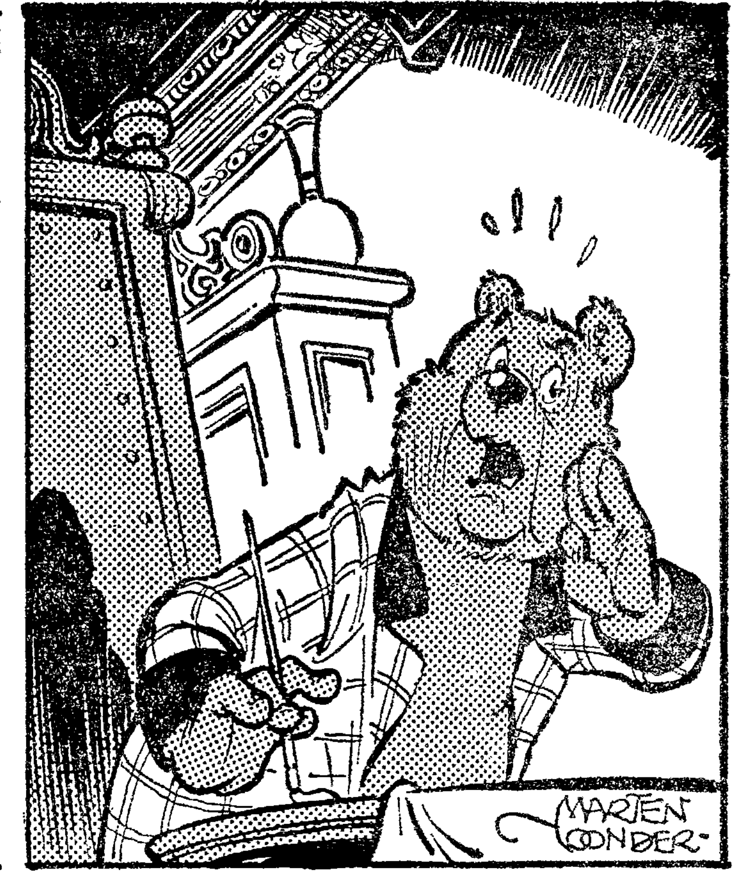
De knecht trok zich terug voor de nacht, en heer Ollie vervolgde zijn gedachtengang.

,,Er hoort alleen nog een handtekening onder,'' hoorde men hem in de duisternis prevelen. ,,Dan is het klaar. Wat is er eigenlijk op tegen?''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6381 Toen de ochtend aanbrak kon men heer Bommel nog steeds in zijn studeervertrek aantreffen. Hij zat met een doorwaakt gelaat aan de tafel, met een potje verf voor zich en met een penseel in de trillende vingers.

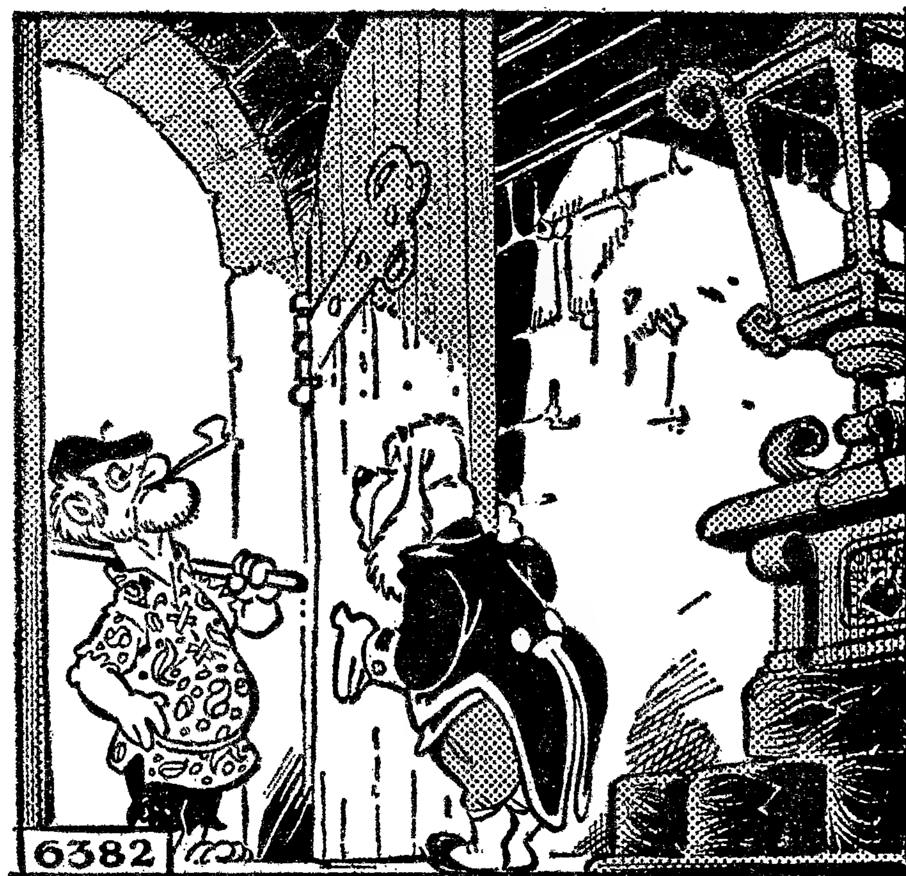
,,Eigenlijk ben ik overgevoelig,'' prevelde hij, terwijl hij met een zenuwoog naar het doek loerde. ,,Waarom zou ik het niet zélf ondertekenen? Daar kraait immers geen haan naar? Wie is ten slotte zo'n schilder tegenover een heer van mijn stand?'' Hij schrok op toen er bescheiden op de deur geklopt werd en de bediende Joost in de opening verscheen.

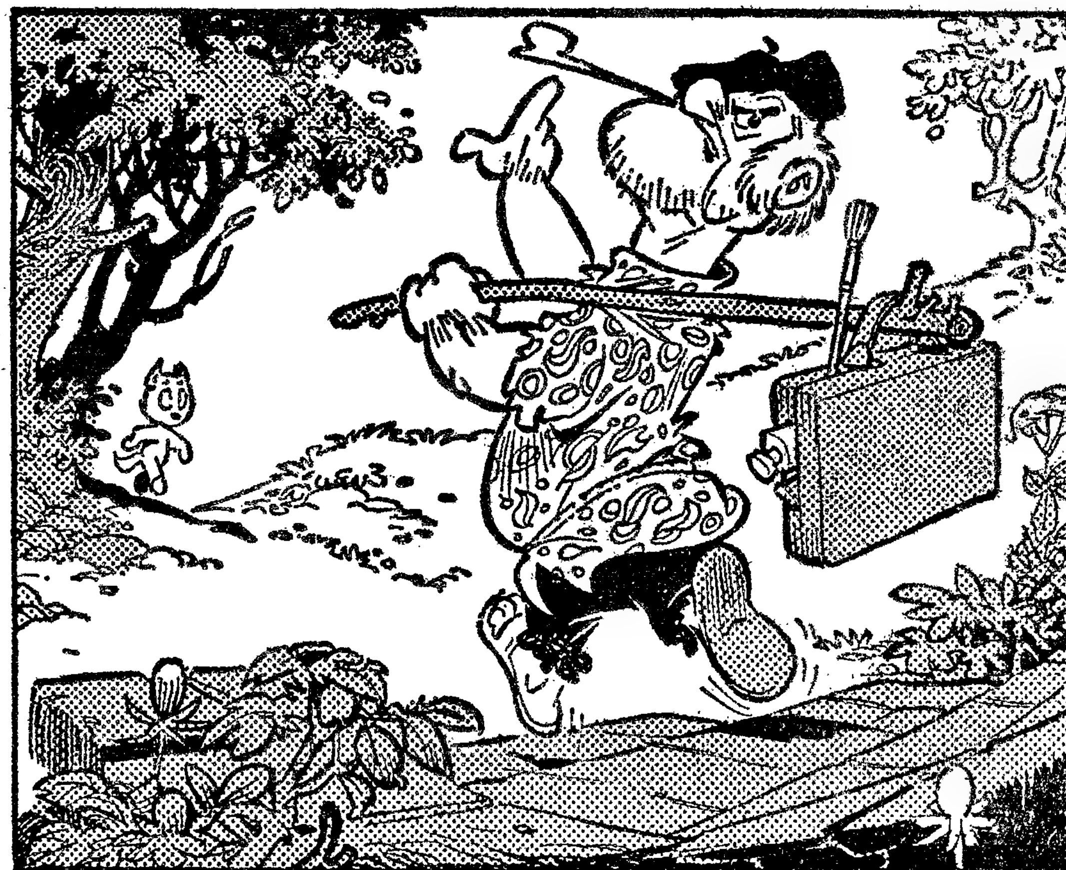
,,Excuseer, heer Olivier,'' sprak de knecht. ,,Daar is de heer Tijn. Ik heb hem een flesje augurken gegeven. Met suiker, volgens uw orders. Maar nu wil hij het doek signeren en vernissen of zo. Anders slaat de rijping er in, zegt hij''.

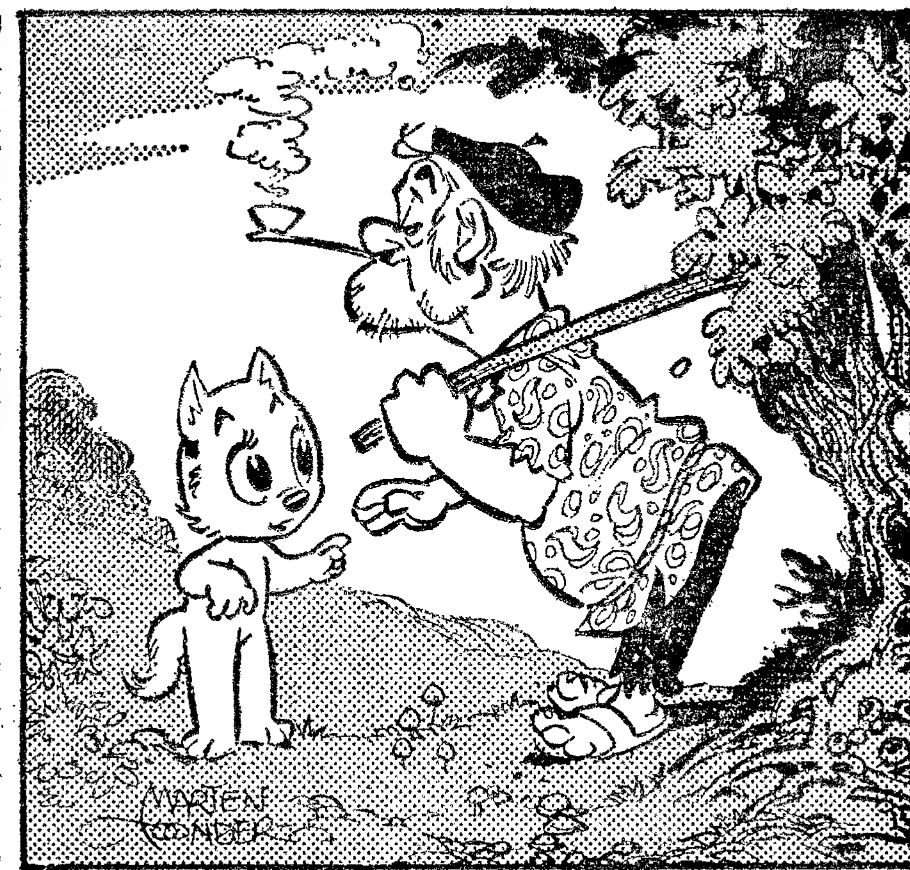
Heer Bommel rees half uit zijn stoel, terwijl hij het penseeltje wegwierp en de trekking bij zijn ooghoek zich verdiepte.

,,O.... eh ....'' zei hij met schorre stem. ,,Tijn, ja, ja; Die Ik.... eh.... Ik heb nu geen tijd Ik voel me lang niet goed, bedoel ik. Ik ben er niet, na een slapeloze nacht, als je begrijpt wat ik bedoel. Zeg hem dat maar, Joost, dat hij op een andere keer maar eens moet terugkomen. De volgende maand of zo. Ik kan nu niet gestoord worden, dat zie je toch?''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6382 De bediende Joost begaf zich naar de voordeur om de boodschap over te brengen.

,,Heer Olivier kan niet gestoord worden,'' sprak hij. ,,Hij voelt zich niet zo goed na een slapeloze nacht. Of u de volgende maand terug wilt komen.''

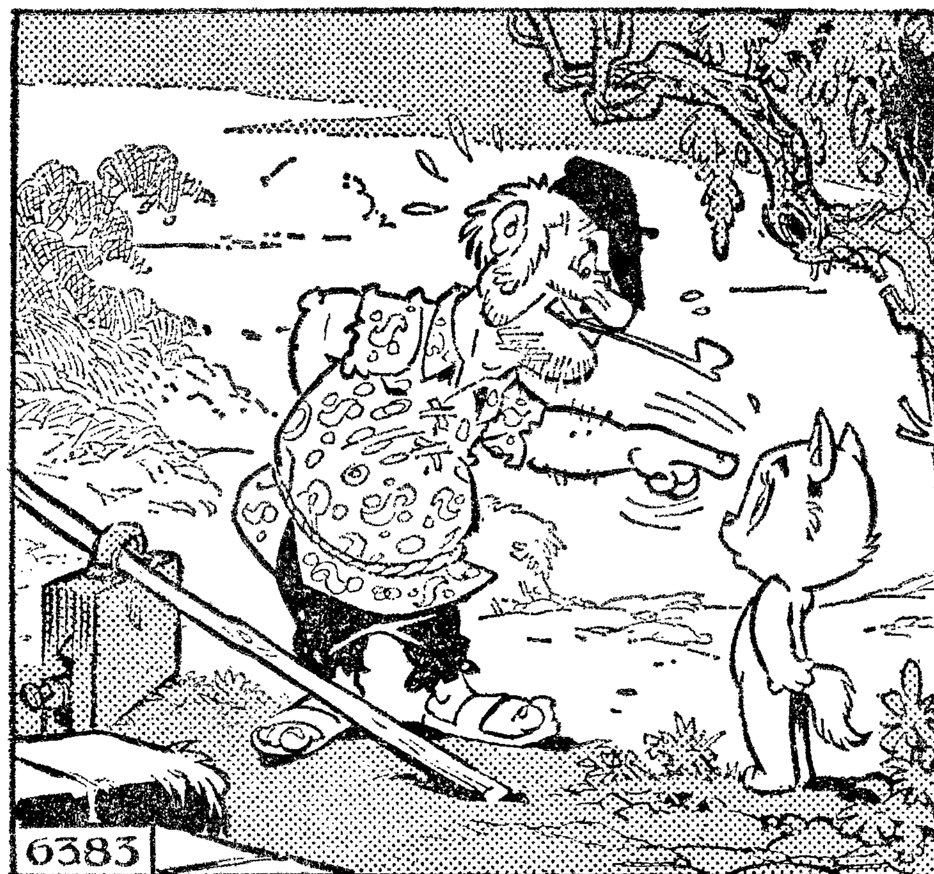
,,Zo,'' zei Terpen Tijn. ,,Aan m'n nooit niet, makker. M'n zolen. Nu ben ik er; de volgende maand ligt buiten mijn trilling. Maar goed, laat dat vleeslichaam maar slapen. Alleen waarschuw ik hem. Het vet zal hem dun langs het geraamte lopen als de vibratie rijp wordt. Zeg hem dat!'' Na deze woorden wendde hij zich om en liep met snelle schreden de stoep af, terwijl hij er met raspende stem aan toevoegde: ,,De bolle dinges!''

Tom Poes, die toevallig juist passeerde, ving die onaangename woorden op.

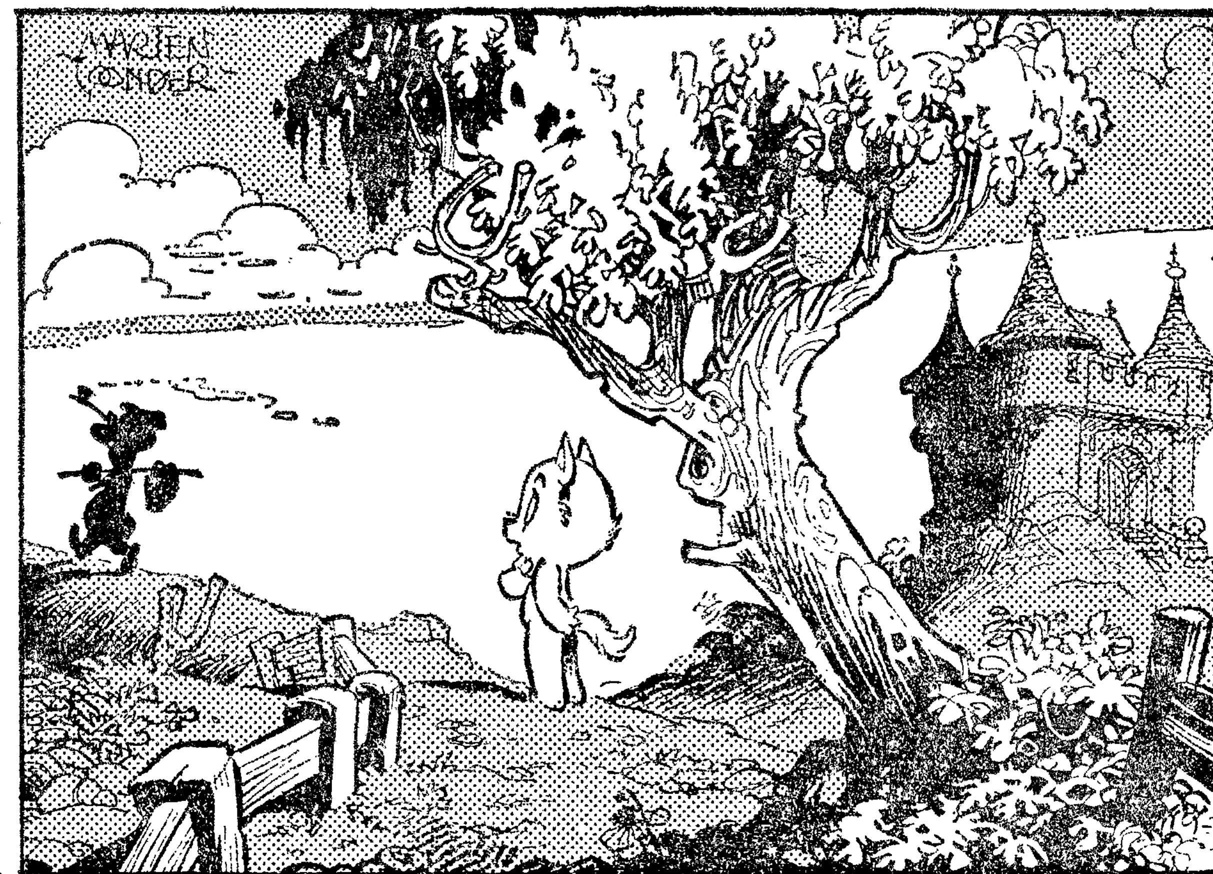
,,Hebt je moeilijkheden met heer Ollie?'' vroeg hij terwijl hij de kunstenaar staande hield. Doch deze liet een kort, schurend lachje horen.

,,Ik met hem?'' vroeg hij honend. ,,Dat kan niet, makker. Maar er komen moeilijkheden tussen hem en de Viridiaan-dinges. Let maar op. Als die rijp wordt met volle maan zal het zuur hem in de zwezerik slaan.''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6383 „De Viridiaan eh . . . dinges wordt rijp met volle maan'', riep Terpen Tijn dreigend. „En daar zal jouw bolle makker last van krijgen!''

„Ik weet niet waar je het over hebt'', zei Tom Poes verbaasd. „Wat is een viridiaandinges, en wat heeft heer Ollie er mee te maken?''

„Het is een plaksel van natte wier'', legde de kunstenaar uit. „Ga maar naar binnen in die stoffige doos van gebakken klei; daar hangt het ergens aan een muur''.

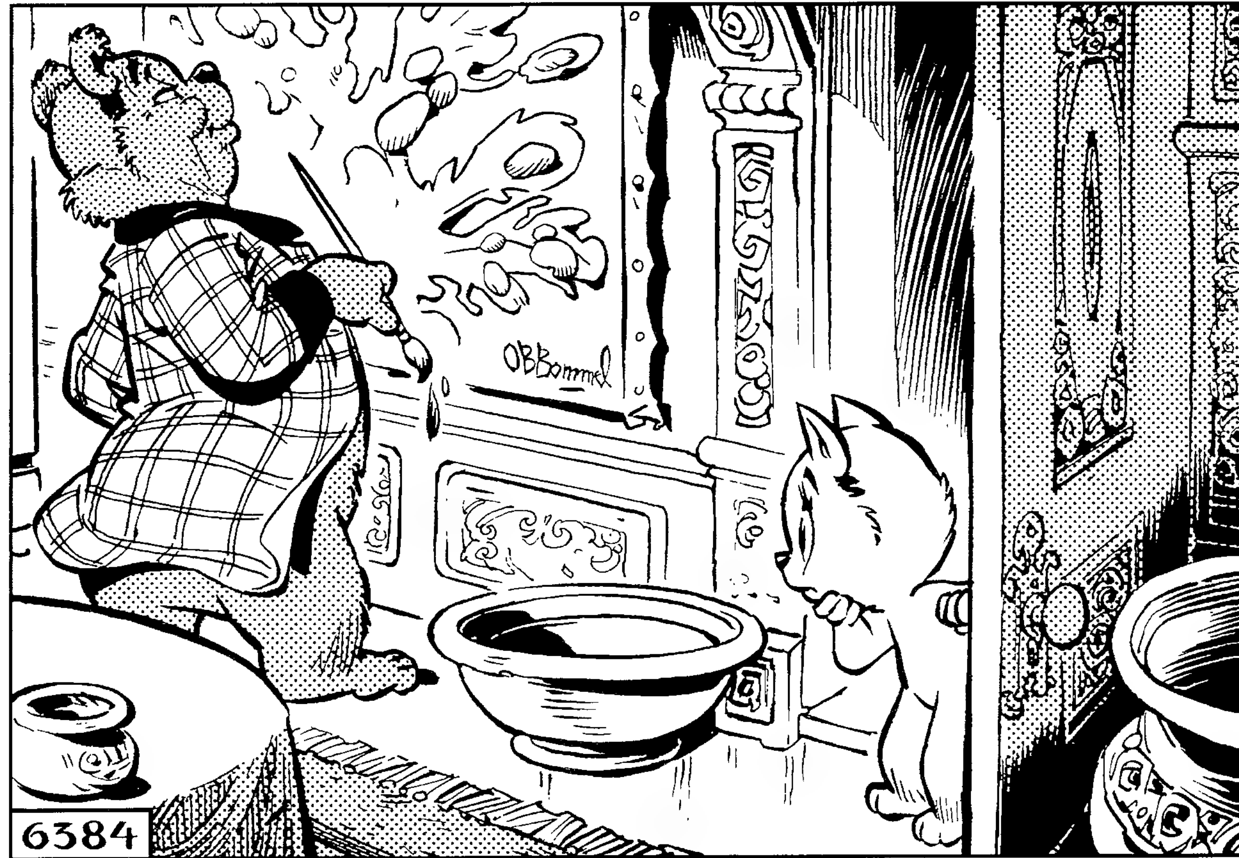
„O, een schilderij'', zei Tom Poes begrijpend. De ander keek hem somber aan, doch toen liet hij zijn arm zakken en richtte zich op.

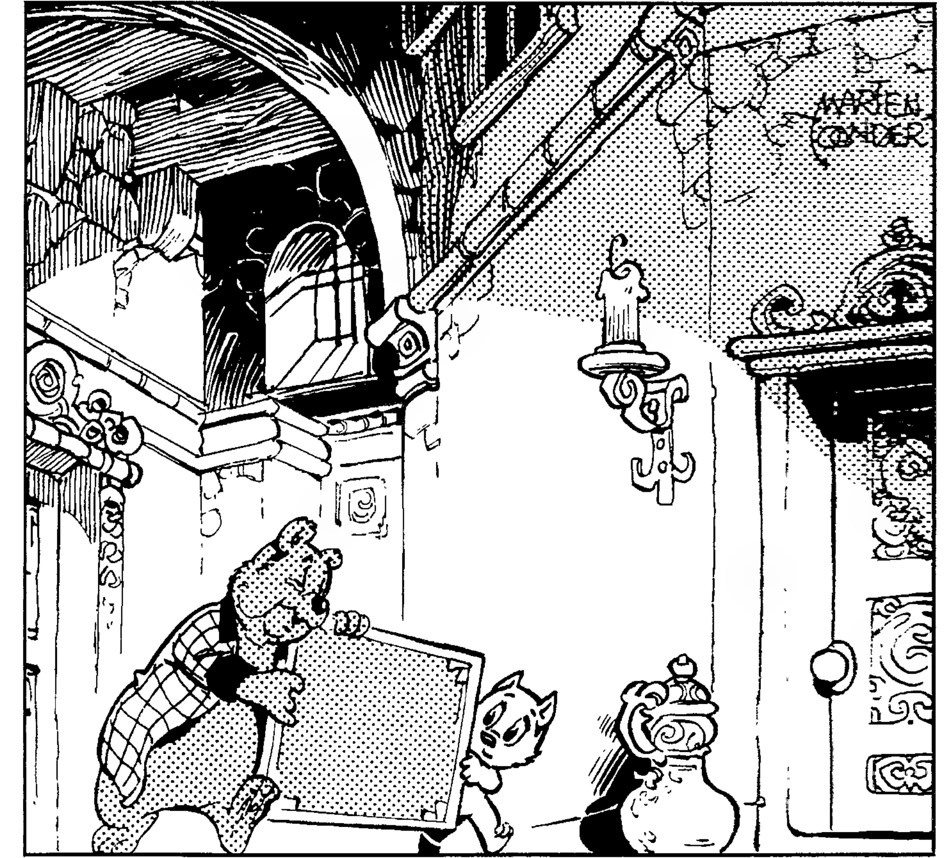
„De Viridiaan is een meesterwerk!'' hernam hij met een zuur lachje. „Het moet gefixeerd worden anders gaat het raar vibreren, makker. Maar die grondstoffelijk dinges heeft het aan zijn kalken wand gehangen zonder de kosmos aan te voelen. Straks staan de trillingen hem door de oogmembranen in de schedelvulling, en dan is het huilen geblazen. Maar niemand kan zeggen dat ik hem niet gewaarschuwd heb!''

Hij draaide zich zonder groeten om en begon de heuvel te beklimmen. Tom Poes keek hem verontrust na, want hoewel hij van de uitleg niets begrepen had vreesde hij, dat heer Bommel weer in moeilijkheden geraakt was.

„Hoe komt heer Ollie aan dat meesterwerk?'' riep hij de snel verdwijnende artiest na. Doch deze stapte hoogmoedig voort zonder om te kijken.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6384 Met dat plan ging hij door de achterdeur Bommelstein binnen en liep naar de studeerkamer.

Daar stond heer Ollie in een zwierige houding voor een doek, waar hij net zijn handtekening onder had gezet.

„Dat is dat,” sprak hij. „Het is gebeurd en nu hoef ik er niet verder over te piekeren. Tenslotte moet een heer de moed hebben om een beslissende stap te doen.”

„Wat bedoelt u?” vroeg Tom Poes, „Wat is dat? Hebt u dat gemaakt, heer Ollie?”

„Dit is een meesterwerk,” verklaarde heer Bommel. „Ik heb er zojuist de laatste hand aan gelegd, jonge vriend. Het is bestemd voor de Prix van het Rommeldam-festival, je weet wel.”

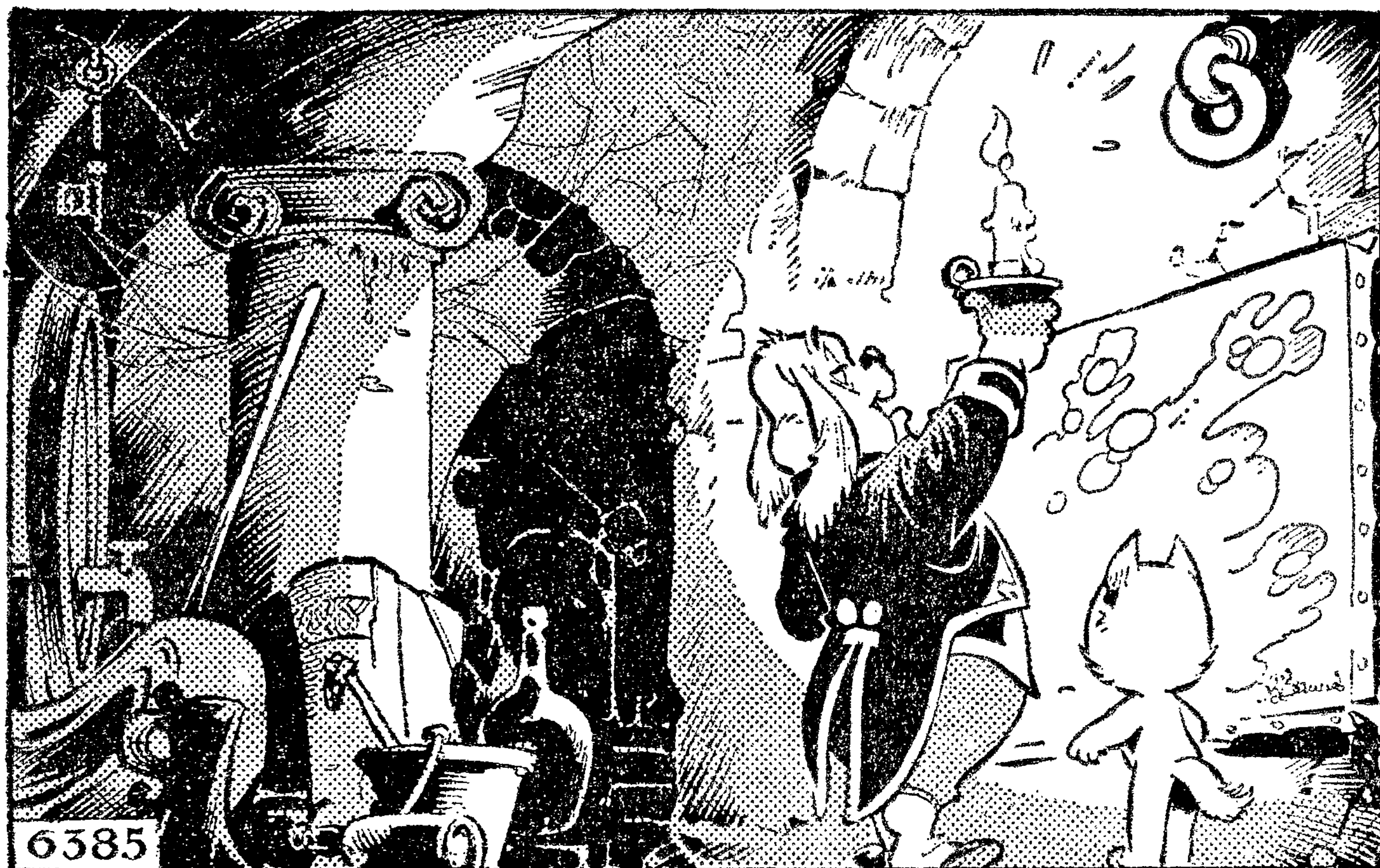
„O”, zei Tom Poes. „Is dat het? Ik heb daarnet met Terpen Tijn gesproken, en die zei...”

„Het kan me niet schelen, wat die zei,” hernam heer Ollie haastig. „Help me liever om dit kunststuk naar de gang te dragen.”

Tom Poes gehoorzaamde, maar gerustgesteld was hij niet. „Terpen Tijn zei, dat het gevernist moet worden,” vervolgde hij. „Voordat de maan vol is; want dan komen er moeilijkheden.”

„Zet het hier maar even neer,” zei heer Bommel kort. „Zo. Als je nu Joost even helpt, om het naar de kelder te brengen, dan kan ik het daar bewaren tot de datum van inzending.”

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6385 Tom Poes en Joost brachten het doek naar de kelder, en de trouwe knecht hing het daar zorgzaam aan een roestige spijker.

„Het is héél opmerkelijk”, sprak hij terwijl hij zijn kaars ophief om het licht beter te laten vallen. „Wel vreemd natuurlijk. In mijn tijd schilderde men keurig met verf, als u me toestaat. En dit is gewoon een stuk zeewier, dat op het linnen is gelijmd. Maar het doet me iets. Héél eigenaardig, vindt u niet? Zou het van de brakke lucht komen, die er afslaat?”

„Ik weet het niet”, zei Tom Poes. „Misschien is het de manier waarop het is opgeplakt. Want dat is ook een kunst. Terpen Tijn noemde het tenminste een meesterwerk”.

Het toeval wilde, dat er in de bar van de Kleine Club op hetzelfde moment ook een bespreking van het kunstwerk plaats vond.

„Incroyable”, sprak de markies de Canteclaer. „Het was een collage, amice. En het bevond zich in de handen van de ongeletterde Bommel. Heel fijn van compositie, werkelijk; ik heb er van staan te kijken”.

„Ja, die Bommel”, zei de burgemeester. „Soms denk je: waardeloos. En soms denk je: wat een rakker. Het zou me niet verbazen, wanneer hij met de Prix de Rommeldam zou weglopen”.

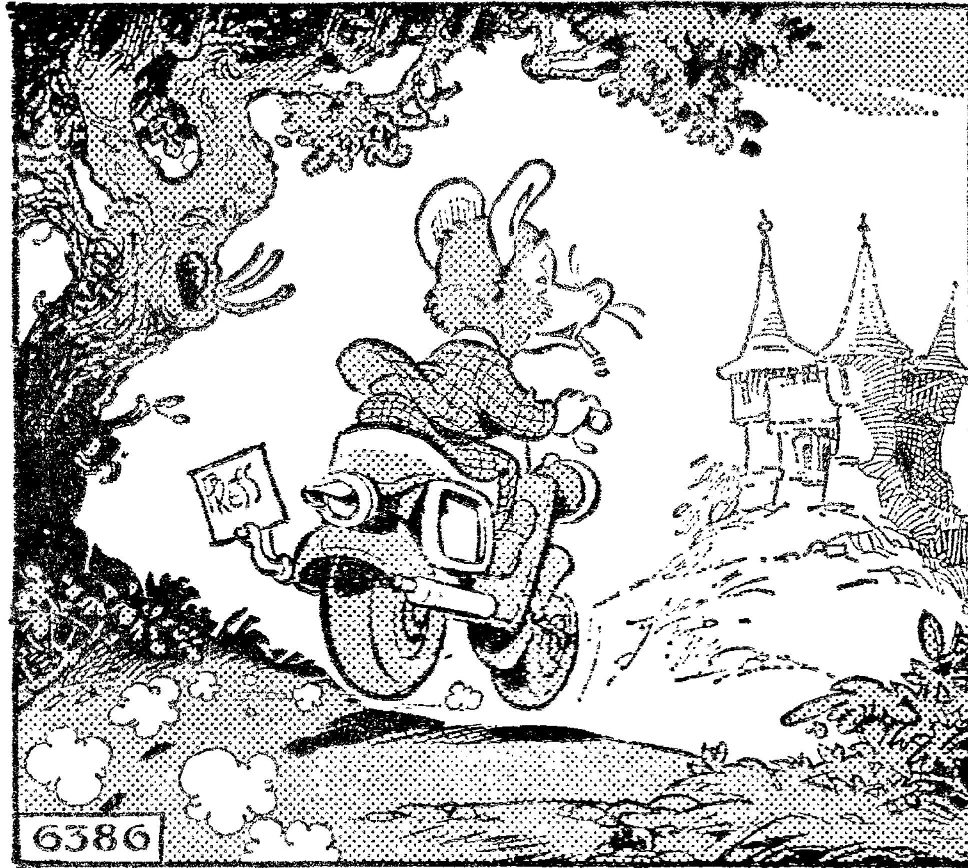
„Over de Prix gesproken”, hernam de edelman zijn lorgnon heffend. „Ik wil u het poeëm niet onthouden, dat ik ter ere van het festival heb verdicht. Het is het laatste woord in de moderne kunst. Luister:

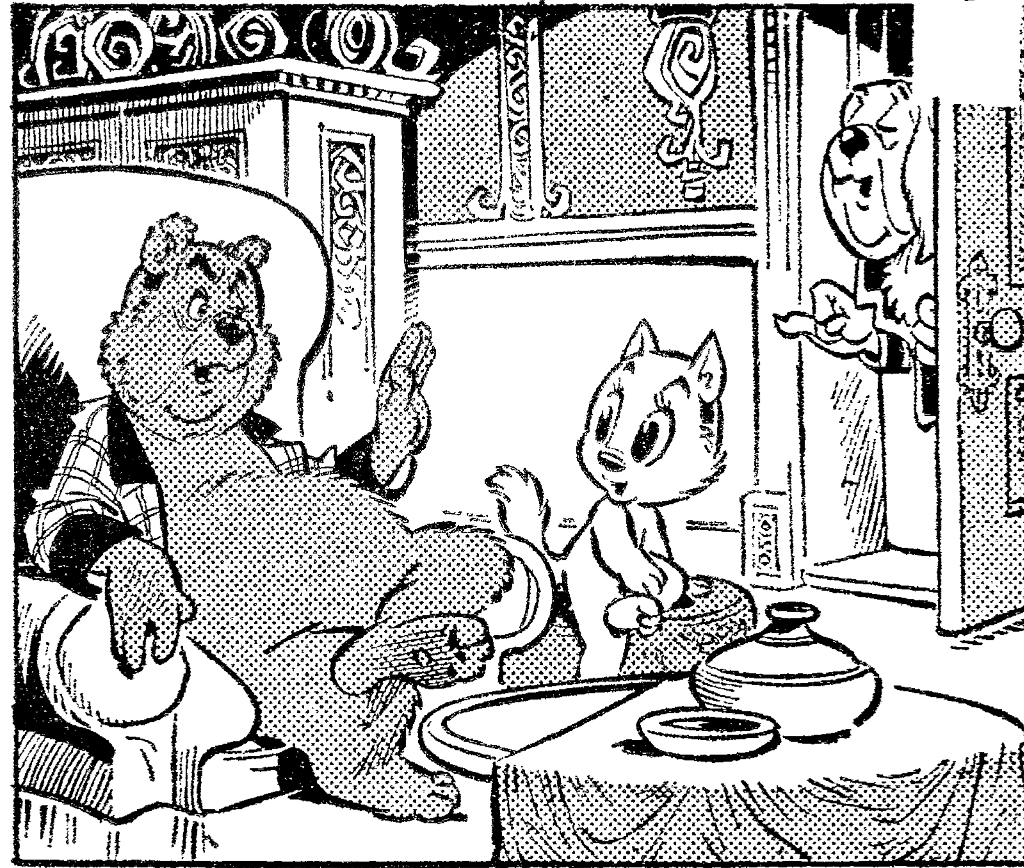
„Nu heden, straks verleden, vergleden in de duisternis van de tijd.

Iets van niets, de n van het nu, die in niets verglijdt”.

„Heel mooi”, zei de magistraat, en hij dronk zijn glas leeg.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6386 De volgende morgen spoedde de journalist Argus zich per bromfiets naar Bommelstein. Hij had van de barman van de Kleine Club gehoord dat daar een meesterwerk hing en hij had besloten om het eens te gaan bekijken. Gelukkig was heer Bommel thuis; hij was net in een gesprek over kunst gewikkeld met Tom Poes.

„Waarom vraag je toch steeds of ik het gemaakt heb?" vroeg hij gemelijk. „Het is van mij, dat heb ik je toch gezegd? Toen je gisteren binnen kwam had ik er net de laatste hand aan gelegd . . ."

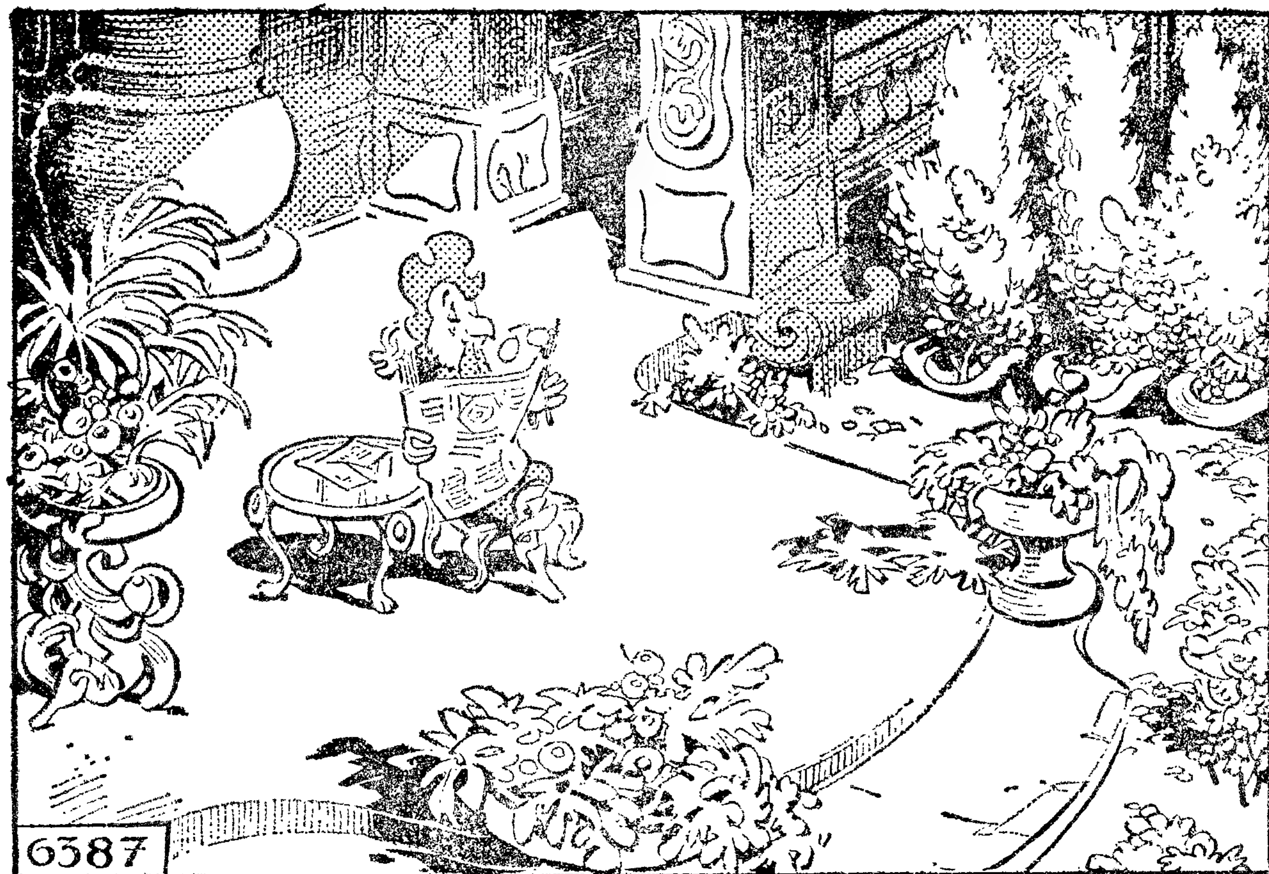
„Excuseer, heer Olivier", zei Joost het hoofd om de deur stekend. „Daar is een verslaggever, die u spreken wil. Het gaat over het doek, dat in de kelder hangt, met uw welnemen. Hij wil daar over schrijven, zegt hij".

„Kijk", zei heer Bommel opstaande. „Dat vind ik nu aardig. Zeg hem, dat ik kom, Joost. En jij jonge vriend, ik hoop dat dit je te denken geeft. De pers verheugt zich over mijn schepping. Morgen staat mijn naam in geuren en kleuren in de krant zodat iedereen kan zien waartoe een heer van mijn formaat in staat is. En wat doe jij?"

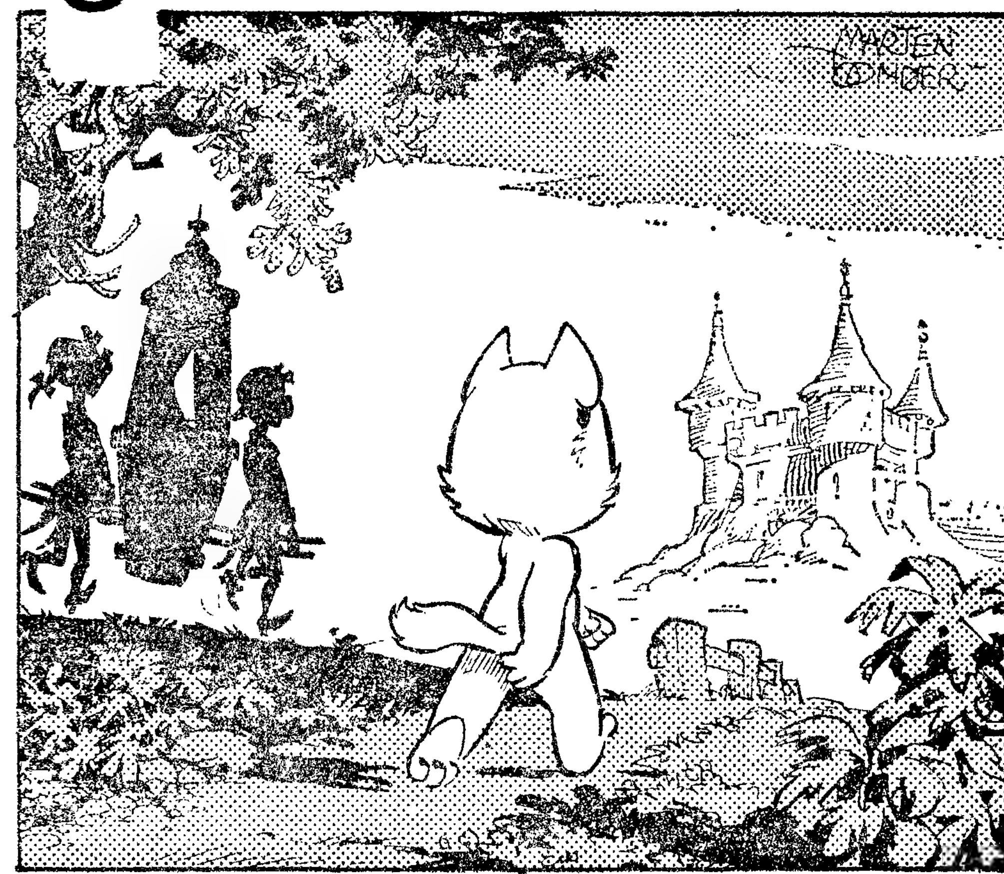
„Hm", zei Tom Poes. „Terpen Tijn zei, dat het gevaarlijk is wanneer dat ding niet gevernist wordt, voordat het volle maan is . . ."

„En wat doe jij?" vervolgde heer Ollie, terwijl hij met zware tred de kamer verliet. „Zeuren! Mijn kunst zwart maken. Dat is wat jij doet".

Tom Poes en de Viridiaan - Dinges

6387 De volgende morgen zat de markies de Canteclaer op het terras van zijn buiten en las vol aandacht zijn ochtendblad temidden van vogelzang en zonneschijn.

,,Parbleu'', prevelde de edelman, ,,daar staat me deze Bommel weer voluit in de krant. Altijd is deze figuur uit op platte publiciteit.

,,Opzienbarende inzending voor het festival'', schrijft men hier. ,,Het is stuitend. Maar ik moet toegeven, dat het doekje dat hij bij zich droeg, kwaliteiten bezat. Ik zou het nog wel eens in alle rust willen beschouwen, voordat ik er een uitgewogen oordeel over geef''.

Hij liet het blad zakken en strekte de hand uit naar een kaartje, dat de post hem gebracht had. Het was een uitnodiging van heer Ollie die besloten had om een kunstavond te houden voor enkele vrienden en bekenden.

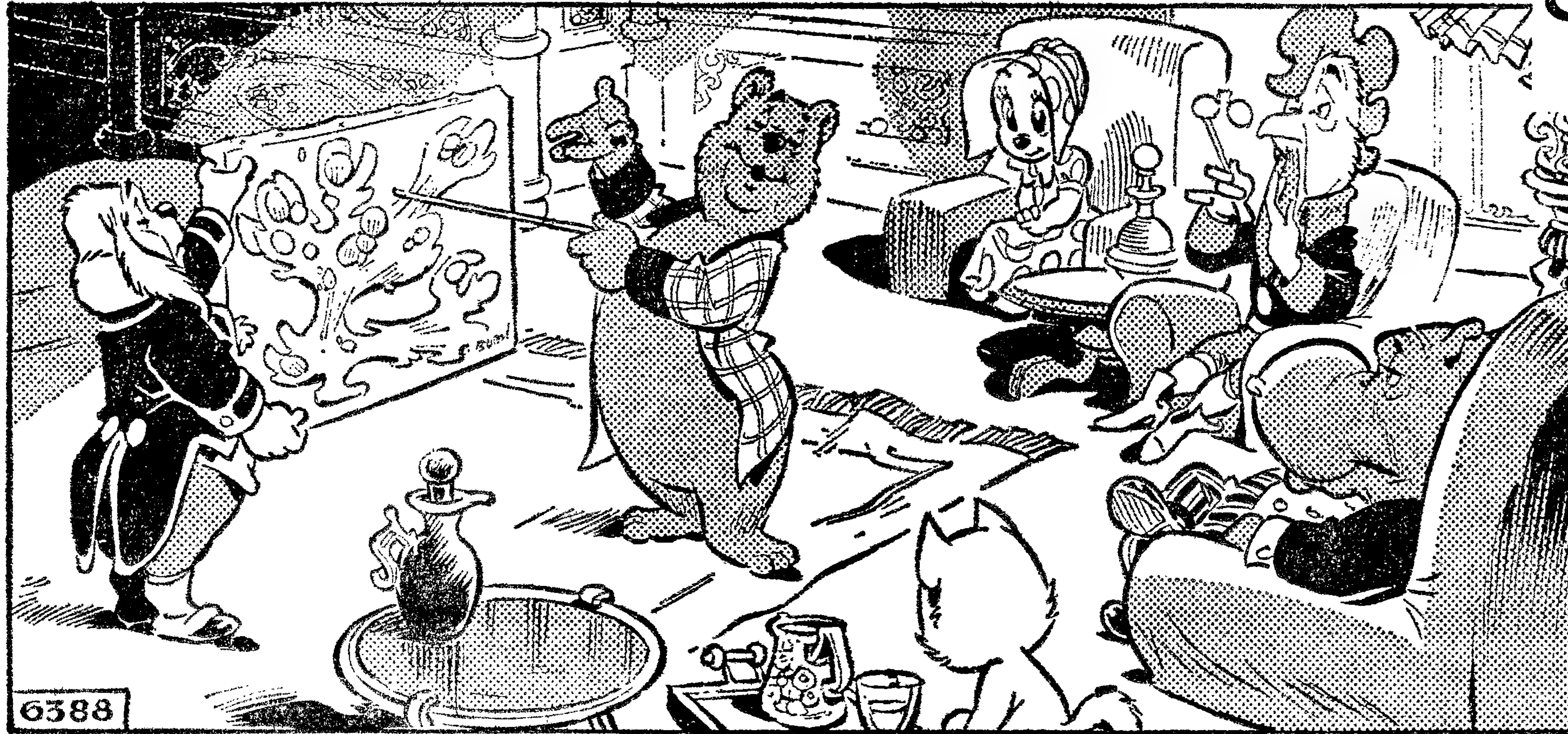
,,In een smaakvolle en verzorgde omgeving zal de meester vanavond zelf een uitleg geven van zijn meesterwerk'', stond er in een sierletter op gedrukt. ,,Morgen zal het opgezonden worden naar het Festival om daar de Prix de Rommeldam te gaan winnen''.

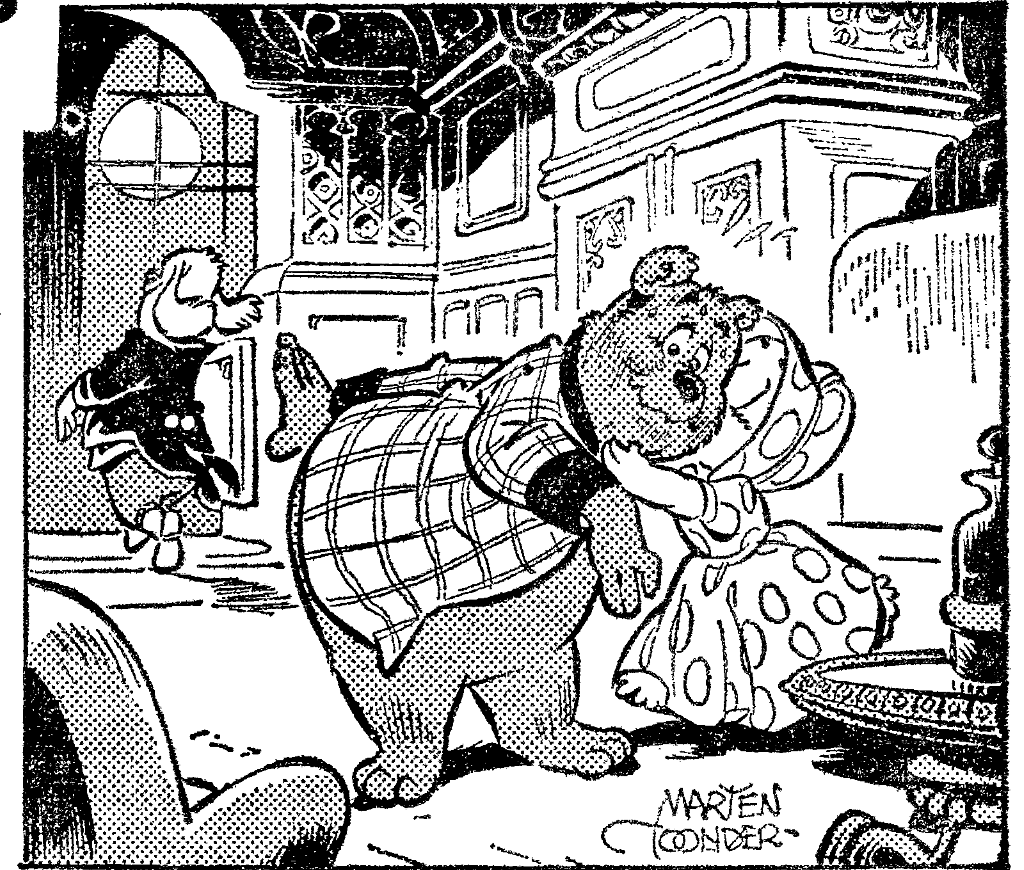
,,Fi donc'', sprak de markies bewolkend tot zichzelf. Maar toen de dag verstreek maakte zijn tegenzin plaats voor nieuwsgierigheid. Na de maaltijd kon men dan ook zijn draagkoets met waardige tred naar het oude slot zien dragen.

,,Daar gaat de markies'', dacht Tom Poes, die ook een uitnodiging gekregen had.

,,Ik ben benieuwd hoe het zal aflopen en wat er gebeuren zal. Want vanavond is het volle maan, en als Terpen Tijn gelijk had slaat dan de rijping in de Viridiaan. Wat dat dan ook betekent''.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6388 De avond was gevallen en een kleine kring van gasten zat in heer Bommel's woonkamer te luisteren. Deze was doende met behulp van een aanwijsstok zijn kunstwerk toe te lichten, dat door de bediende Joost werd opgehouden.

,,Het is een soort wier'', sprak de meester. ,,Zeewier, als u mij volgen kunt. Een groot soort, zoals u ziet. Het komt van mijn hoofd — uit mijn haren eigenlijk — en toen is het met een kwast en wat lijm op dit doek geplakt, op een héél kunstige manier''.

,,Een collage'', prevelde de markies. ,,Ge zegt, dat het uit uw haren kwam. Wat is de diepere zin van deze opmerking, amice?''

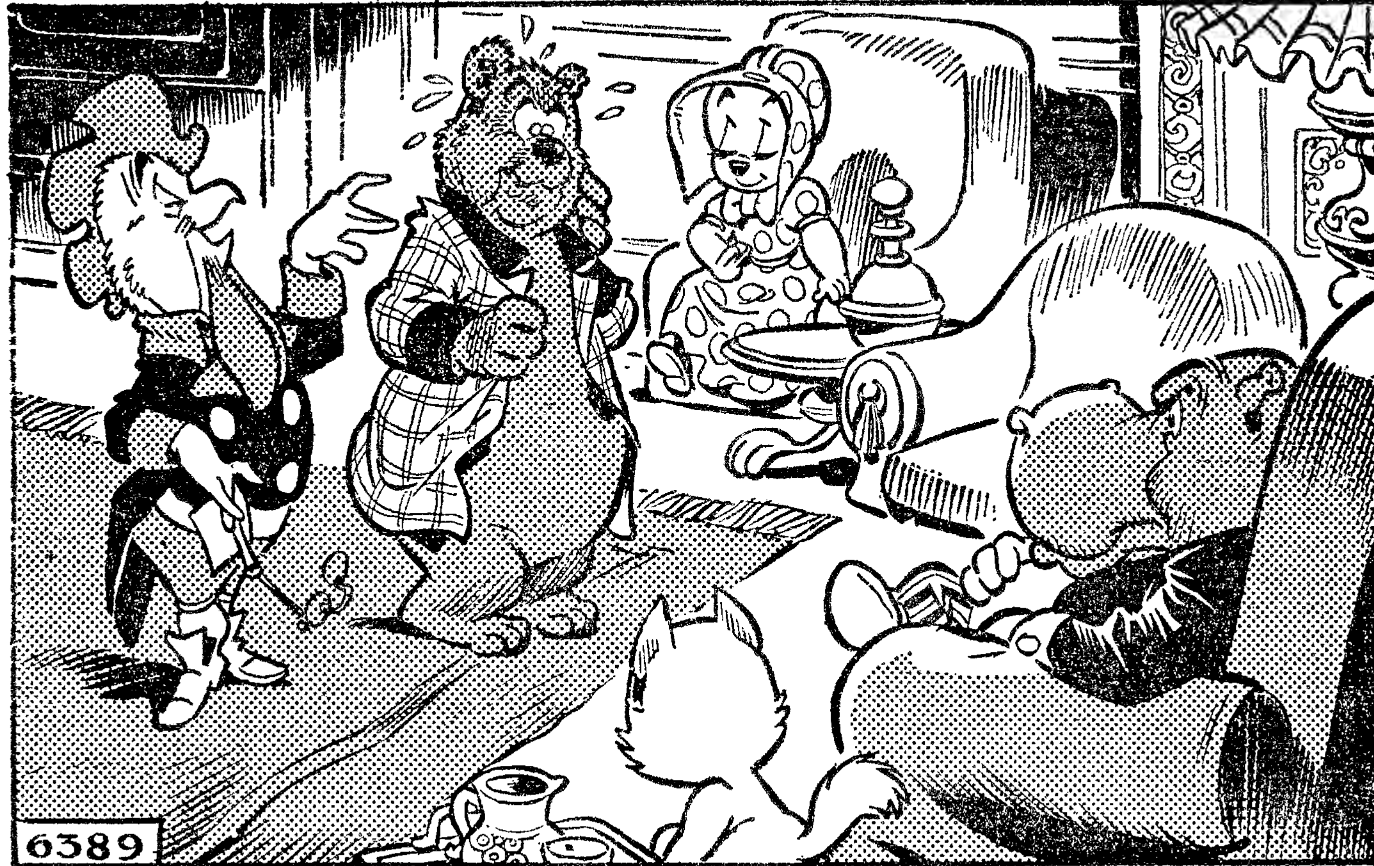
,,Wel . . . eh . . . gewoon'', hernam de kunstenaar. ,,Daar kwam het vandaan. Uit de zee. Die is nooit hetzelfde, want de golven zijn anders, hè? Soms zijn ze laag en soms zijn ze hoog en dan komen ze ineens over het hoofd en dat is het echte NU, want dat is ook nooit rustig. Daarom zat ik de zee te schilderen en die viel toen ineens op me zodat er een stuk wier uit mijn haren kwam''.

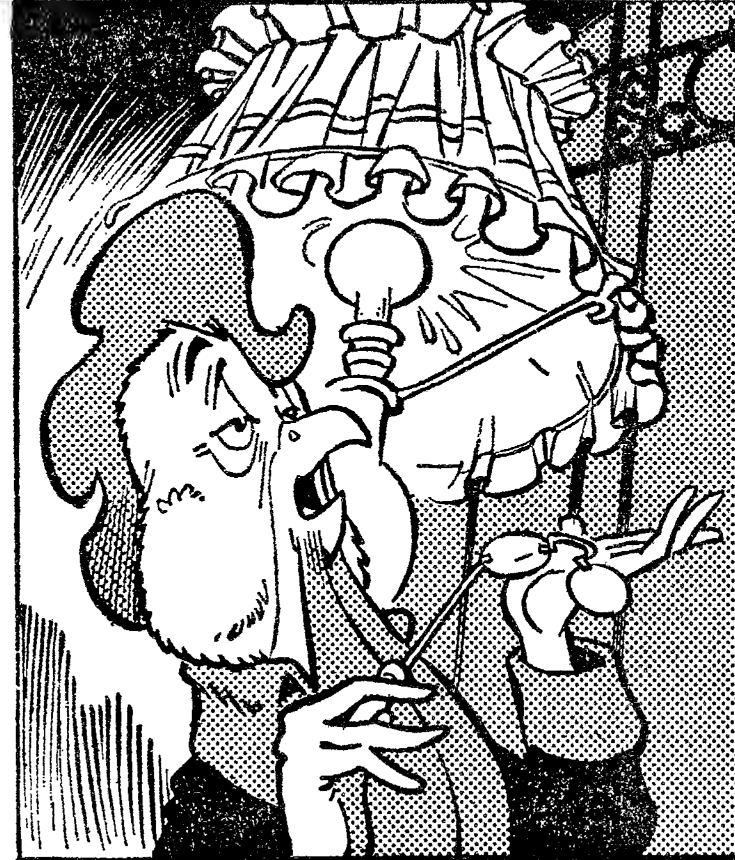
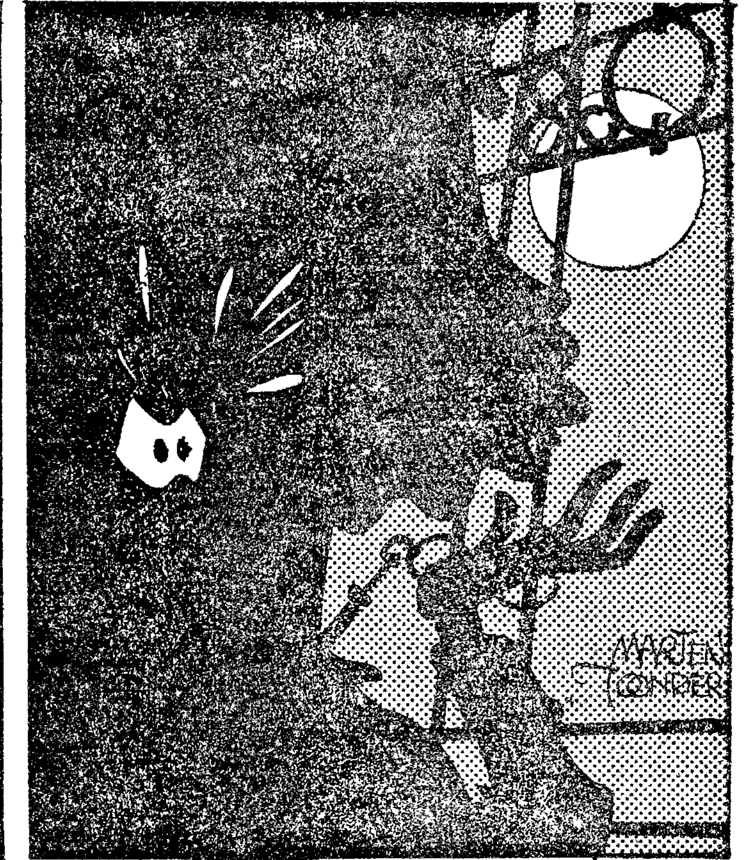
,,Inspiratie'', zei de burgemeester begrijpend. ,,Het is anders raar, zo'n stuk opgeplakte alg. Maar het doet me wel iets, dat moet ik toegeven''.

,,Incroyable'', herbegon de edelman, doch juffrouw Doddel riep uit: ,,Je bent toch knap, Ollie Je kan eigenlijk alles! En wat heb je het mooi gezegd! Ik heb het niet allemaal begrepen, maar het was fantastisch, hoor!''

Met deze woorden sprong ze op, om de meester te omhelzen, zodat deze in een grote verwarring geraakte. Joost maakte daarvan gebruik om het kunstwerk terug naar de kelder te brengen, en Tom Poes keek vol zorg naar de volle maan, die door het venster scheen.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6389. Het kunstwerk oogstte veel succes. Zoveel, dat de kunstenaar spontaan door zijn buurvrouw omhelsd werd en in een grote verwarring geraakte. Met bloeddoorlopen trekken stond hij met de voeten te schuifelen, zodoende zijn plichten als gastheer geheel vergetend. Maar gelukkig redde de markies de Canteclaer de toestand met enkele welgekozen woorden.

„Merci, amice", zei hij. „Ge kunt beter plaats nemen, voordat ge door de knieën zakt. En daar dit een culturele avond is en de aanwezigen afgestemd zijn op kunstgenot, wil ik ze mijn bijdrage niet onthouden. Het is een poëem, getiteld NU".

„Ik heb het al gehoord", zei de burgemeester haastig, doch reeds had de dichter de blik naar binnen geslagen, en de hand fladderend uitgestrekt.

„Nu heden", sprak hij op gedragen toon.

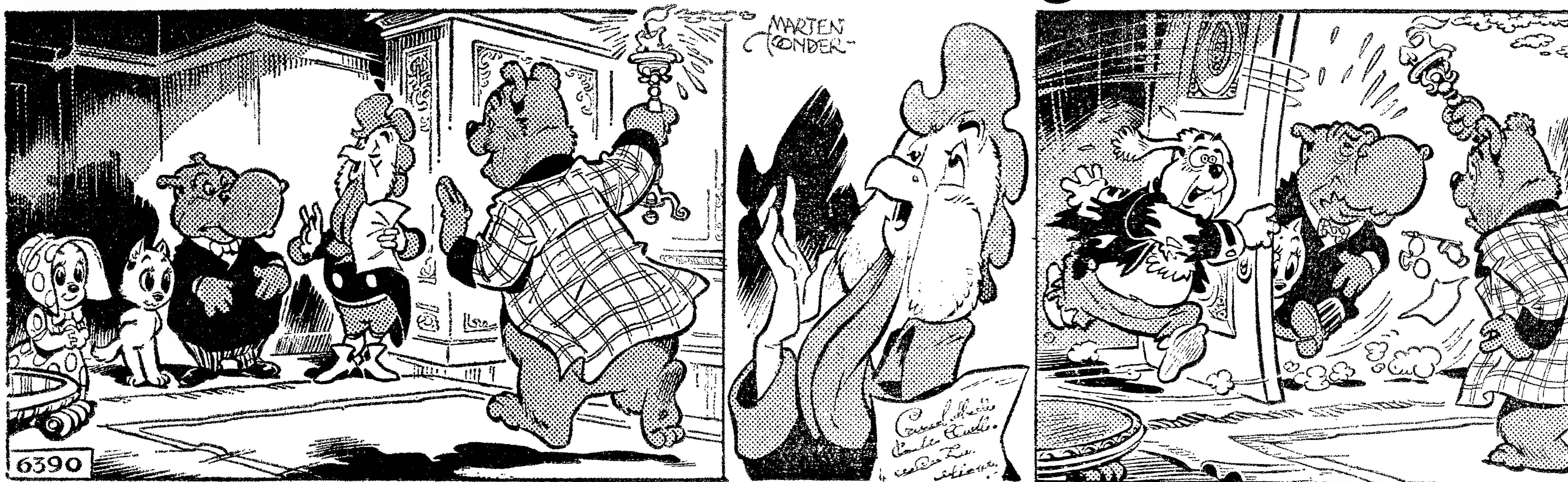
„Straks verleden, vergleden in de duisternis van de tijd.
Iets van niets de n van nu, die in niets verglijdt".

De heer Dickerdack begon in de handen te klappen, doch de edelman legde hem met een kort gebaar het zwijgen op.

„Dit waren slechts enkele aanvangstrofen", verklaarde hij gehinderd". Ik heb gepoogd de flits van het Nu te vangen uit de baaierd van ogenblikken, die ons omringen. Thans zal ik pogen de zwarte deemster van de toekomst te schhilderen".

Hij zweeg, want uit de schemerlamp die hij naast zich getrokken had, knetterden plots enkele vonkjes en daarop viel de verlichting met een korte knal uit. Nu lag de kamer in het donker en het enige licht kwam van de volle maan, die koud door het venster scheen.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6390 In de duisternis klonk wat gestommel, verenigd met gemompelde uitroepen en daarop werd er een lucifer aangestoken. Het was heer Bommel die met grote tegenwoordigheid van geest een kandelaar gegrepen had en nu de verwarring in een helder licht zette.

,,Het is een kortsluiting als u begrijpt wat ik bedoel,'' verklaarde hij. ,,Joost zal het zo wel verholpen hebben. Ga toch zitten, Doddeltje, eh... mevrouw Doddel, doel ik. Ik bedoel eigenlijk...''

,,Eh bien'', sprak de markies, een papier uit zijn binnenzak trekkend. ,,Als men zo aandringt wil ik ondanks de sluiting in een verwaarloosde leiding wel verder gaan met mijn poëem. Ik zal nu pogen om in enkele treffende regels de vormoze, duistere baaierd van de tijd te schilderen. Daaruit zal dan op een juist moment de flits van het Nu opnieuw te voorschijn springen...

Op dat moment werd de deur op ruwe wijze opengeworpen zodat de omstanders tegen elkander werden gesmakt, en de bediende Joost rende verwilderd het vertrek binnen. Zijn gescheurde livrei, hing hem ordeloos om de leden en zijn ogen rolden akelig door de verbleekte kassen.

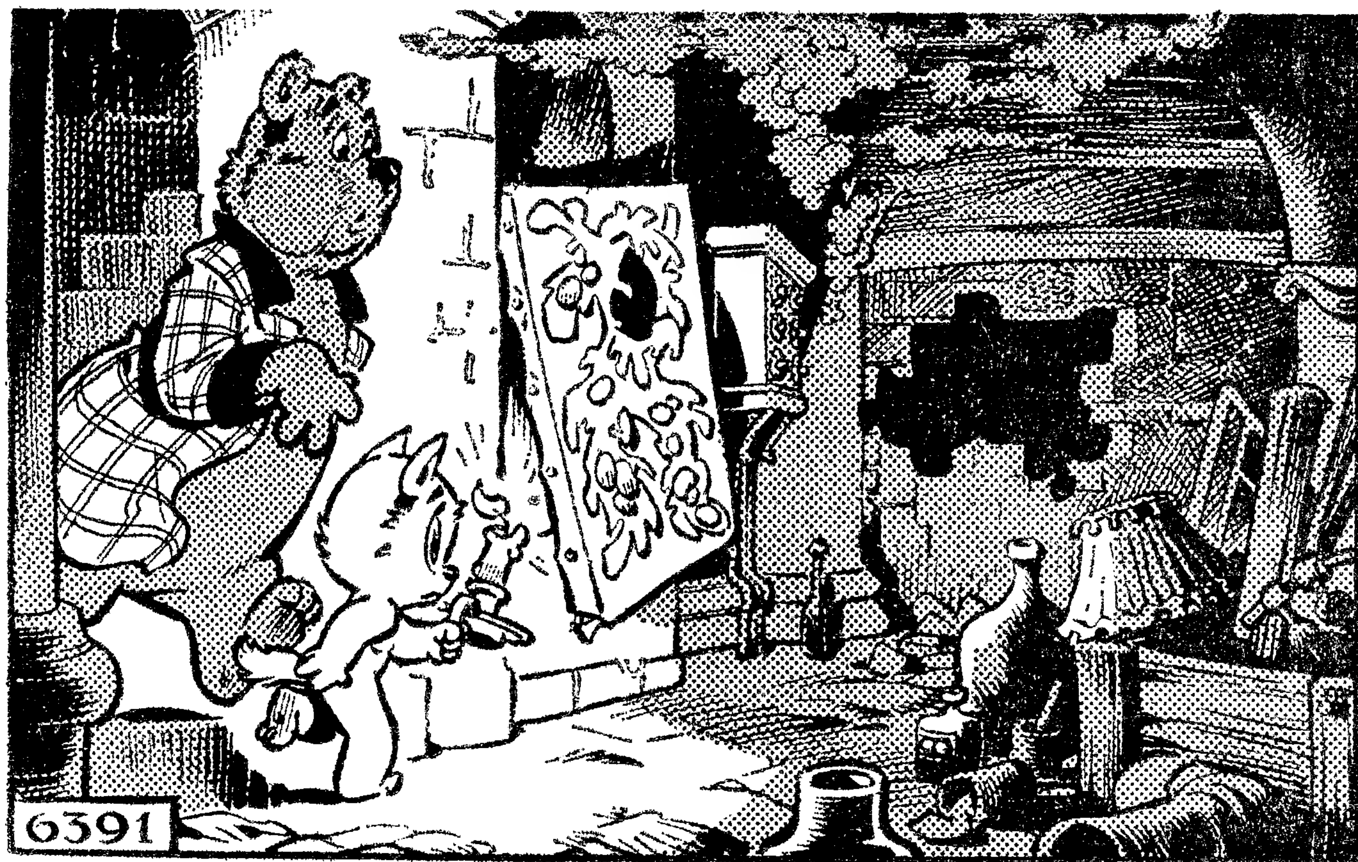
,,Ex-cuseer'' riep hij met rauwe stem. ,,Iets ver-verschrikkelijks! Het s-schilderij! Ontploft! Met uw goedvinden...''

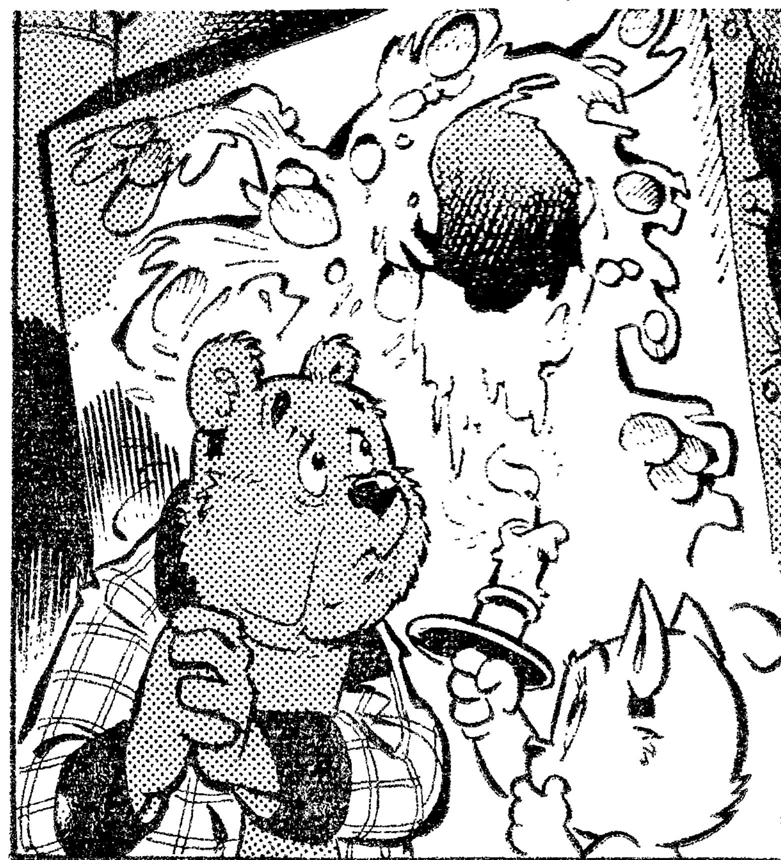
,,W-wat!'' stamelde heer Ollie, kaarsvet morsend. ,,W-wat bedoel je? W-wees kalm, Joost! W-wat is er gebeurd?''

Doch de brave knecht was aan het einde van zijn krachten.

,,Een g-gr-griezel!'' was het enige wat hij er nog uit kon brengen.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6391 Tom Poes begreep, dat Joost voorlopig niet veel inlichtingen kon geven. Daarom nam hij de kandelaar over en rende naar de keldertrap die hij haastig afdaalde. Heer Ollie volgde hem, terwijl zijn gasten wat verweesd in het donker achterbleven. Maar daar had de gastheer nu geen tijd voor.

,,W-wat zou er ge-gebeurd zijn?'' vroeg hij klagend. ,,Wat bedoelt Joost met een griezel? En hoe kan mijn kunstwerk ontploffen?''

,,Dat is, wat Terpen Tijn bedoelde, denk ik'', zei Tom Poes. ,,Met volle maan slaat de rijping in de Viridiaandinges, zei hij. En het is vanavond volle maan. Ik heb u genoeg waarschuwd''.

,,Nog brutaal ook'', mompelde heer Bommel. Zijn stem klonk echter zwak en zijn onzekere blik dwaalde vol schuldbesef door het keldergewelf.

,,Mijn schilderij!'' riep hij uit. ,,Mijn collade, bedoel ik. Er zit een gat in het wier''.

,,En er komt rook uit het kastje met zekeringen'', zei Tom Poes. ,,Trouwens het kelderraam is uit de muur gerukt, ziet u wel?'' Heer Ollie had echter meer oog voor het kunstwerk. Hij keek smartelijk naar het gat dat er in geslagen was en wrong de handen.

,,Het is vreselijk'', sprak hij. ,,Dat was nu net het mooiste gedeelte, met prachtige blazen in het midden. Onherstelbaar beschadigd. Hoe moet het nu met de Prix, als je begrijpt wat ik bedoel?''

,,Hm'', zei Tom Poes. ,,Het lijkt wel alsof er iemand door dat gat naar buiten gekropen is. En Joost had het over een griezel''. Hij liep voorzichtig naar de opening in de muur waar het raam geweest was en keek naar buiten. Daarbuiten was een donkere gedaante zichtbaar die in het licht van de volle maan over de heuvel verdween. . .''

Tom Poes en de Viridiaan - Dinges

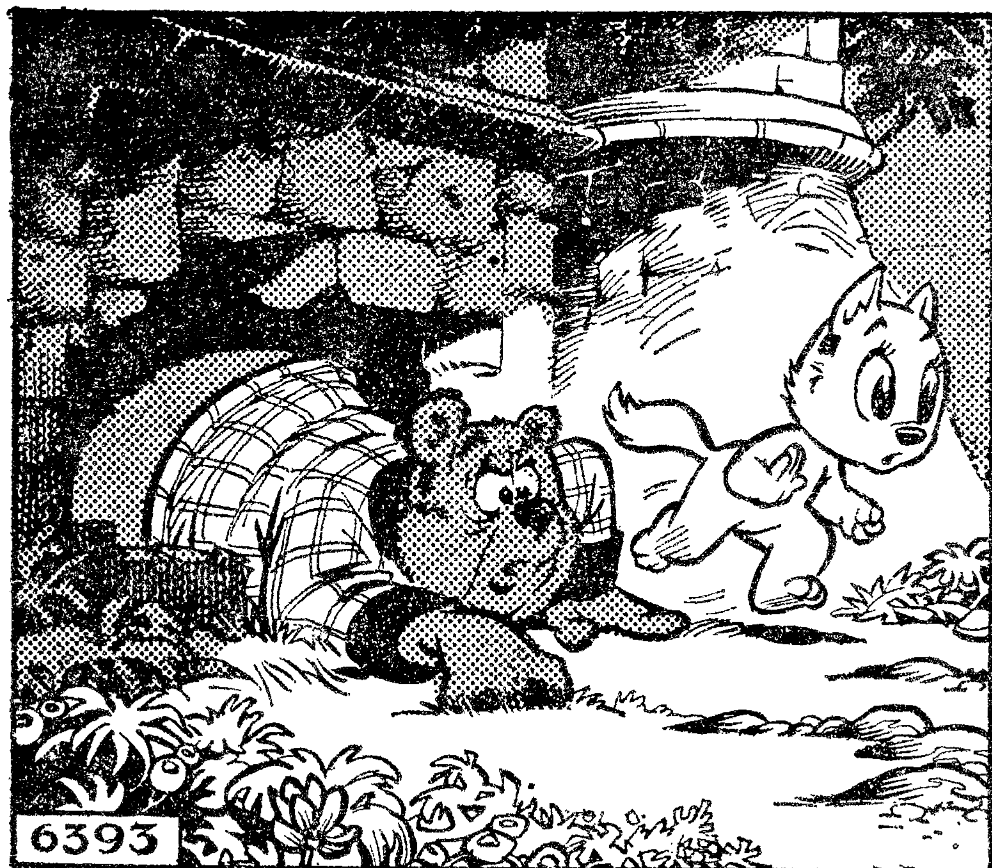

6392 Het is te begrijpen, dat heer Ollie's gasten zich niet prettig voelden in de donkere kamer waarin de gastheer hen alleen had gelaten. De markies de Canteclaer was de eerste, die zich losmaakte uit de neerdrukkende omgeving — en toen heer Bommel een blik uit het vernietigd kelderraam wierp zag hij de edelman met snelle tred voorbijkomen.

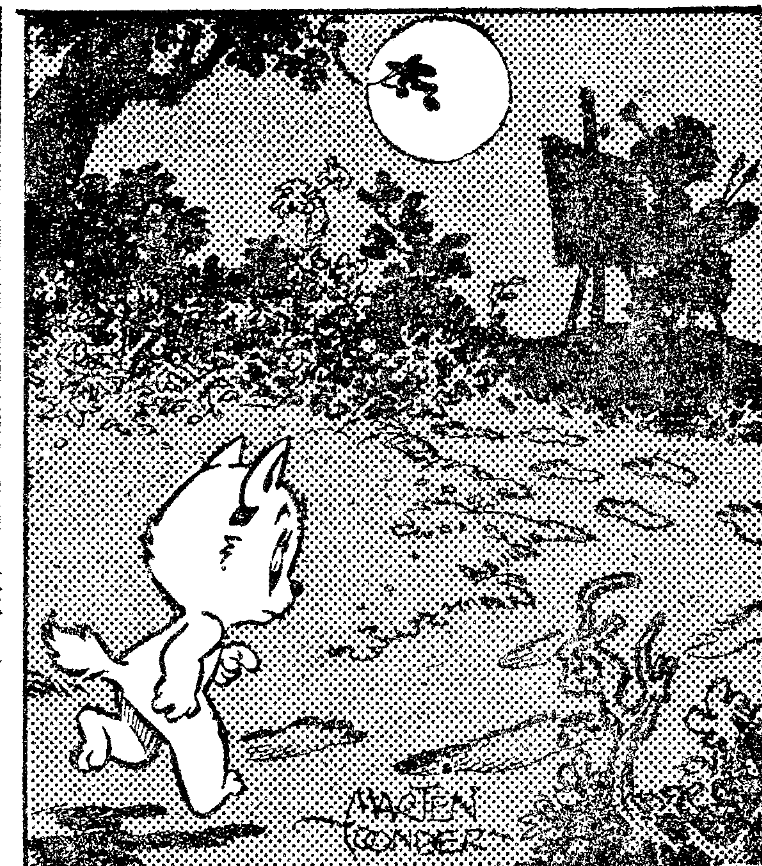
,,Adieu, amice'', sprak hij in het passeren. ,,Ik zie, dat ge u reeds voor de nacht hebt terug getrokken. Eh bien, in deze vergane bouwval kan mijn kunst toch niet tot ontplooiing komen. Ik groet u''. Zonder op antwoord te wachten sloeg hij de weg naar huis in, terwijl hij in het licht van de maan een blik op het papier wierp, dat hij in zijn hand hield.

,,Jammer'', zei hij tot zichzelf. ,,Deze woorden zijn toch van grote schoonheid. Met een weinig inspanning had deze platte geest zich kunnen verheffen tot een hoger plan. Noch immer trilt mijn gemoed wanneer ik de openingsstrofen zeg: ,,Nu heden, straks verleden'', Welk een saamgebalde kracht schuilt er in deze vier woorden. En dan de bezonken rust van het vervolg: ,,Vergleden in de duisternis van de tijd...'' Gegrepen door diepe gevoelens had de dichter deze laatste regel op gedragen toon over de tong laten glijden, zodat zijn stem ijl door het maanbeschenen landschap trilde. Dit had overwachte gevolgen.... Plotseling ritselde het in een bosje langs de weg en een duistere gedaante sprong tevoorschijn om zich op de heer de Canteclaer te storten...

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6393 Heer Bommel en Tom Poes, die uit het verbrokkelde kelderraam hadden toegekeken zagen niet precies, wat er gebeurde. In de verte was een wild beweeg van donkere figuren tegen het maanlicht zichtbaar, daarop klonk er een ijle kreet en werd alles weer stil

,,Dat was de markies'', riep Tom Poes. ,,Hij werd aangevallen. Kom mee, heer Ollie!''

Hij klom het venster uit en snelde naar de heuveltop, waar het korte drama zich had afgespeeld. De plek zelf was verlaten, maar heer Bommel die een weinig achteraan kwam, hoorde al spoedig een geritsel boven zijn hoofd. Daar hing de edelman over een boomtak. Zijn kleding was onherstelbaar beschadigd en er lag een uitdrukking van groot misnoegen over zijn nobele trekken.

,,Het is stuitend'', hoorde men hem prevelen. ,,Allerlei uitvaagsel waart hier bij avond rond. De gehele omgeving zou moeten worden uitgekamd en met de grond worden gelijk gemaakt''

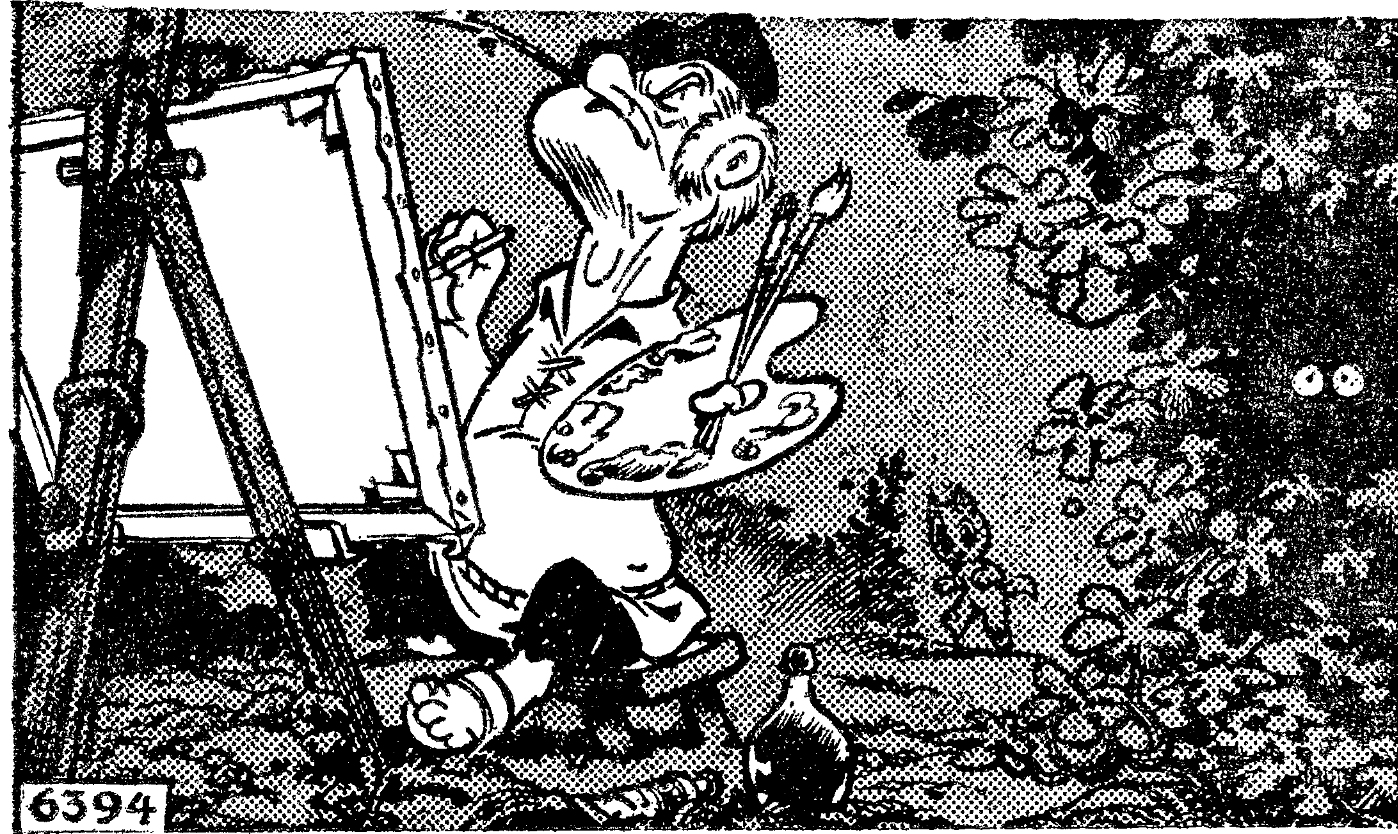
,,Het was niet mijn schuld, heer markies'', zei heer Bommel die zich als gastheer wat gedrukt voelde door het gebeurde. ,,Kom gauw naar beneden, dan zal ik u verplegen en verbinden. Wat is er eigenlijk gebeurd?''

Dat wilde Tom Poes ook weten. En omdat hij meer naar beneden dan naar boven keek zag hij een vreemd spoor van grote voetstappen dat verder de heuvel op ging.

,,Hm'', mompelde hij. ,,Hier heeft iets vreemds gelopen. Misschien is dat de griezel waar Joost het over had. Ik zal hem laten volgen, dan kom ik wel meer te weten''.

Hij voegde de daad bij het woord en begon snel achter de sporen aan te lopen.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6394 Het maanlicht scheen helder over het landschap en wierp vreemde schaduwen en lichtpartijen. Temidden daarvan zat de schilder Terpen Tijn voor een ezel. Het was duidelijk dat de kunstenaar geheel opging in de verstilde sfeer: met grote streken borstelde hij zijn verf op het doek, dat hij daarna met een fijn penseeltje een een vaatdoek bewerkte.

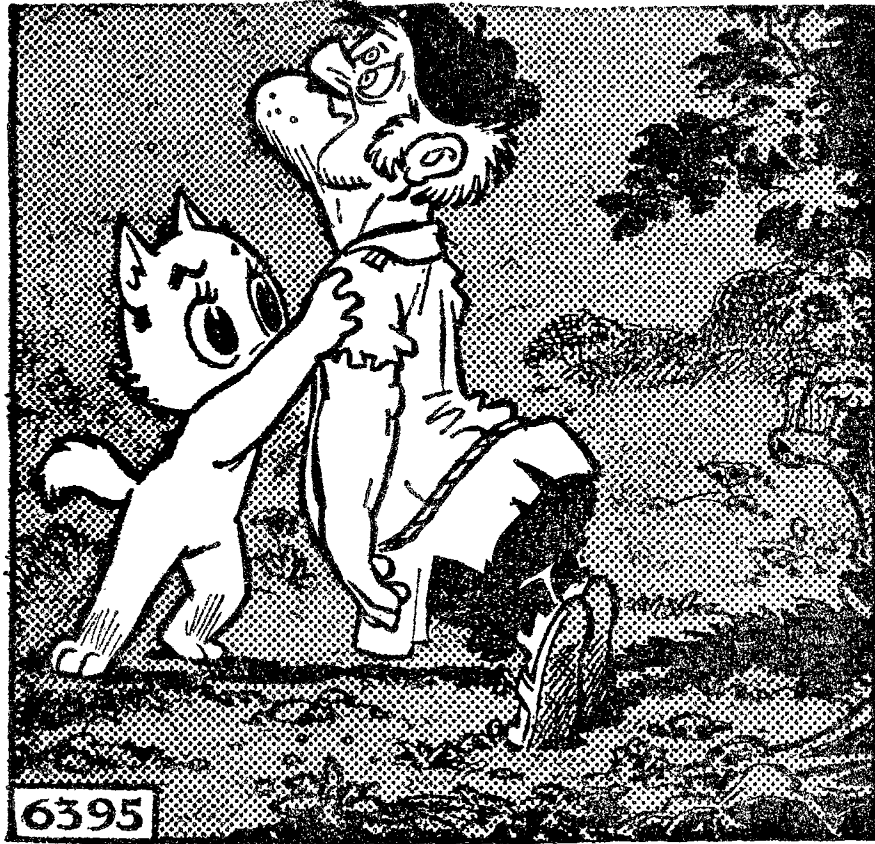
,,Sa'', mompelde hij, ,,het linnen moet gonzen; dat geeft trilling aan de dinges''.

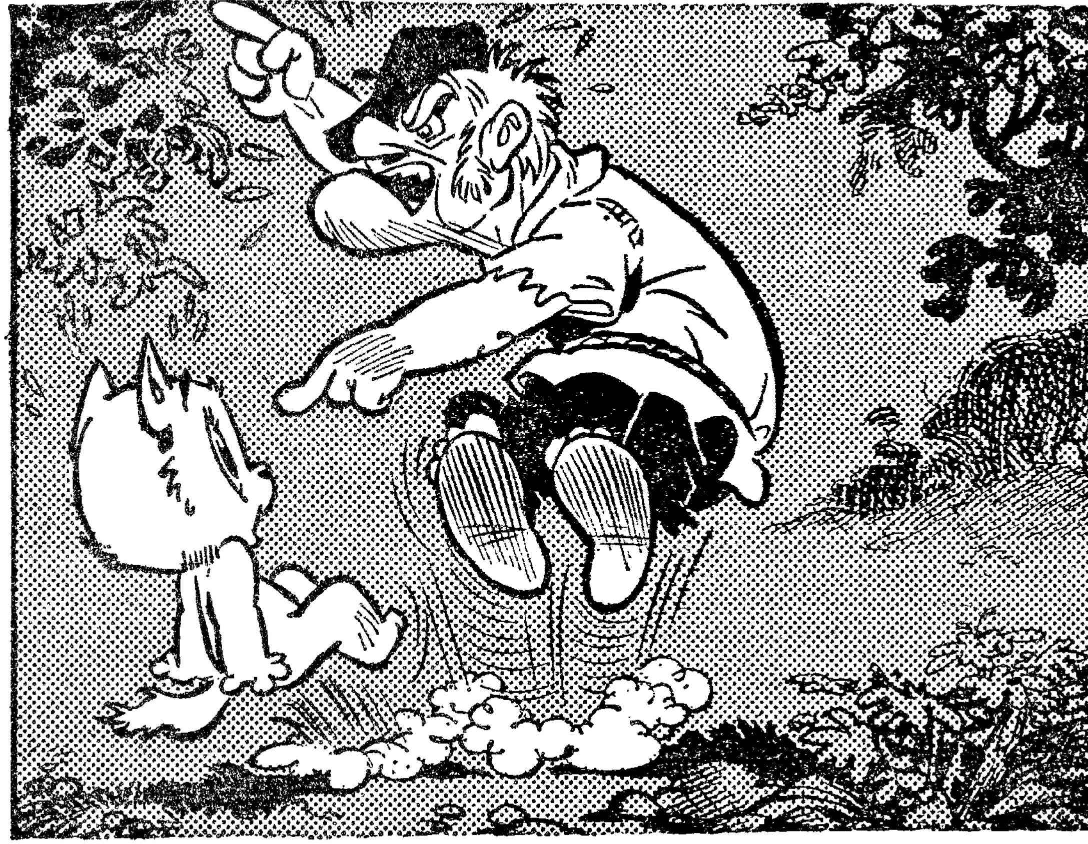
Achter hem ritselden de bladeren en de takken van het struikgewas werden opzij gebogen, zonder dat hij er erg in had. Tom Poes zag een vreemde donkere gedaante uit het struweel oprijzen, maar voordat hij een waarschuwing had kunnen roepen had deze zich reeds op de artiest gestort. Er klonken enige rauwe uitroepen en bonkende geluiden die de nachtelijke rust wreed verstoorden; de schilder werd ter aarde geworpen en de zwarte figuur verdween met het beschilderde doek in de nacht.

,,Dat was dezelfde die de markies heeft overvallen'', zei Tom Poes bij zichzelf. ,,De griezel van Joost, die uit heer Bommel's kunstwerk is gekomen. Misschien kan Terpen Tijn iets meer over hem vertellen. Hoewel; het ziet er niet naar uit, dat hij er veel zin in heeft''.

Nu, dat was waar. De meesterschilder lag met verwarde ledematen in het gras, terwijl een grote boosheid zijn markante trekken verwrong.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6395 Tom Poes rende naar de plek waar de schilder Tijn verward op de grond lag en bracht hem weer enigszins in zijn fatsoen.

„Heeft het monster je pijn gedaan? vroeg hij, terwijl hij de kunstenaar overeind duwde. „Kan je staan? Zeg eens wat!"

De ander zweeg echter. Zijn ogen rolden akelig door hun kassen en zijn ledematen slingerden krachteloos in de nachtwind. Maar plotseling keerde zijn bezinning terug; en met een schorre kreet veerde hij overeind.

„Ik heb het je gezegd!", schreeuwde hij. „Met volle maan slaat de rijping in de Viridiaandinges!"

„Ja, ja", zei Tom Poes achteruitdeinzend. „Maar het is mijn schuld niet. Ik heb het heer Bommel verteld, en die heeft het misschien niet helemaal begrepen. Ik ook niet, trouwens. Maar Joost beweerde dat er een griezel uit heer Ollie's kunstwerk is gekomen. Die heeft eerst de markies aangevallen en nu jou!"

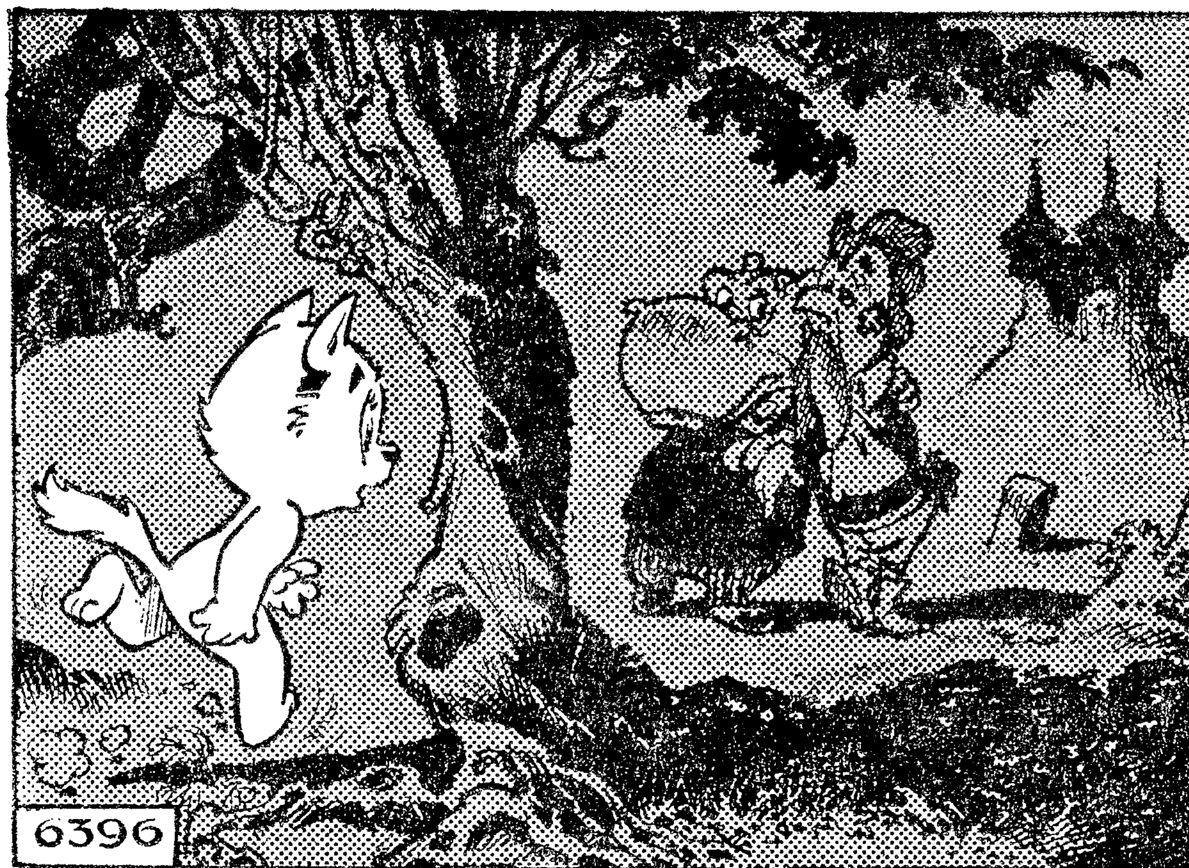
„Ha!" riep de artiest bitter. „Het kunstwerk van die bolle vleespastei? M'n zolen! Ikzelf heb die lap wier op het gonzende linnen gevibreerd! Maar omdat het niet op tijd gefixeerd is, is de Viridiaan er uit komen barsten.

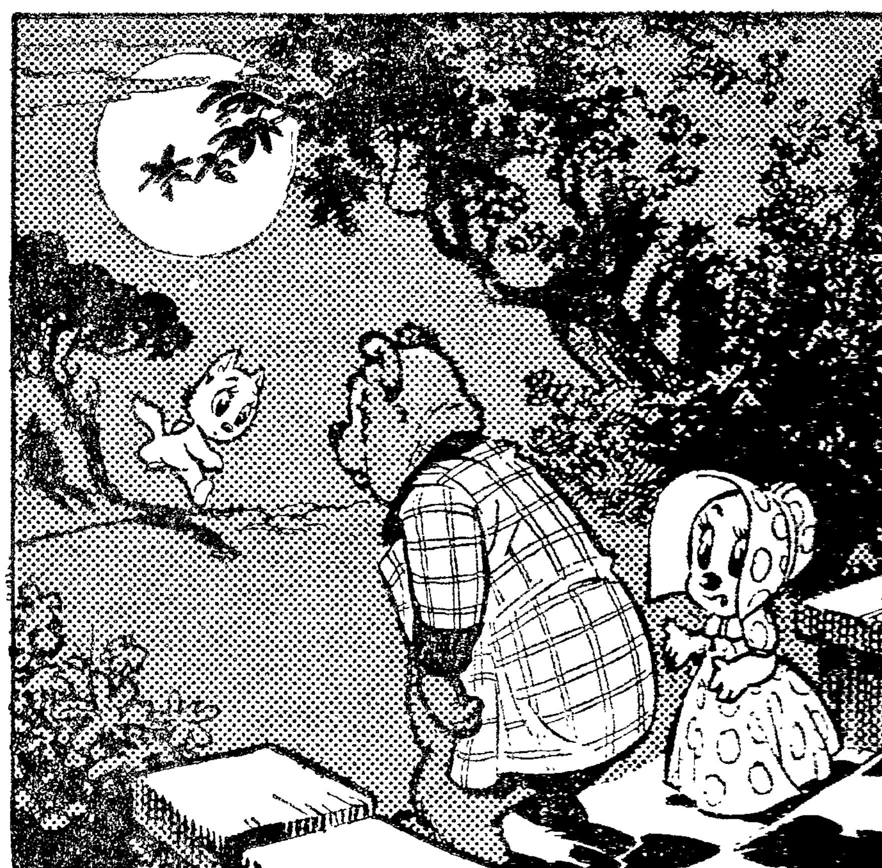
De donderstraal wordt aangetrokken door trillingen; van daar dat hij mij op het skelet is gesprongen toen ik de maan op mijn doek streek. Dat trilde machtig, makker!"

„Dat geloof ik", zei Tom Poes. „Is er helemaal niets te doen tegen die losgebarsten eh....... Viridiaan?"

„Niet veel", gromde de kunstenaar nurks. „De enige, die macht over hem heeft is degene die z'n handtekening op het stuk heeft gezet. En dat heb ik niet kunnen doen. Door het gefezel van die grofstoffelijke makker van je!, vat je?"

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6396 Tom Poes nam haastig afscheid van Terpen Tijn en holde terug naar Bommelstein. Halverwege kwam hij de burgemeester tegen, die zorgzaam de verbonden markies naar huis bracht.

,,Fi donc; wat een avond'', hoorde hij de laatste in het voorbijgaan prevelen. Tom Poes was echter reeds verder gedraafd want hij wilde heer Ollie zo vlug mogelijk waarschuwen. Nu dat was niet moeilijk omdat zijn vriend ingezakt op het bordes stond om zijn gasten na te kijken.

,,Ik heb de schilder Tijn gesproken'', riep hij reeds van verre. ,,En die zegt, dat de Viridiaan, die uit uw schilderij is gebarsten, aangetrokken wordt door trillingen''.

,,Trillingen?'' herhaalde heer Bommel. ,,Hoezo trillingen?''

,,Trek het je niet aan, Ollie'', zei zijn buurvrouw troostend. ,,Het is mij ook in de knieën geslagen, hoor. En het was best een mooie plaat''.

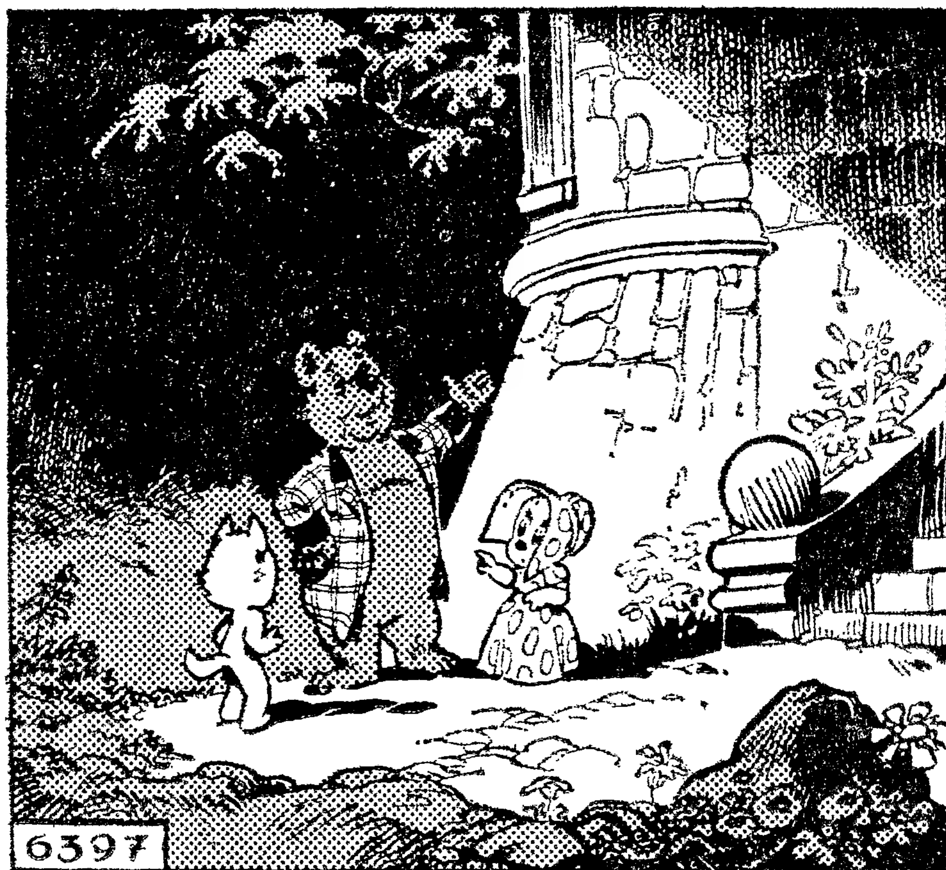
,,De trillingen van het gedicht van de markies, bijvoorbeeld'', vervolgde Tom Poes. ,,En Terpen Tijn is zelf ook aangevallen toen hij een maanschilderij zat te maken''.

,,Hoe vreselijk is dit alles'', mompelde heer Ollie verslagen. ,,Dat komt er nu van wanneer een heer zich met kunst afgeeft''.

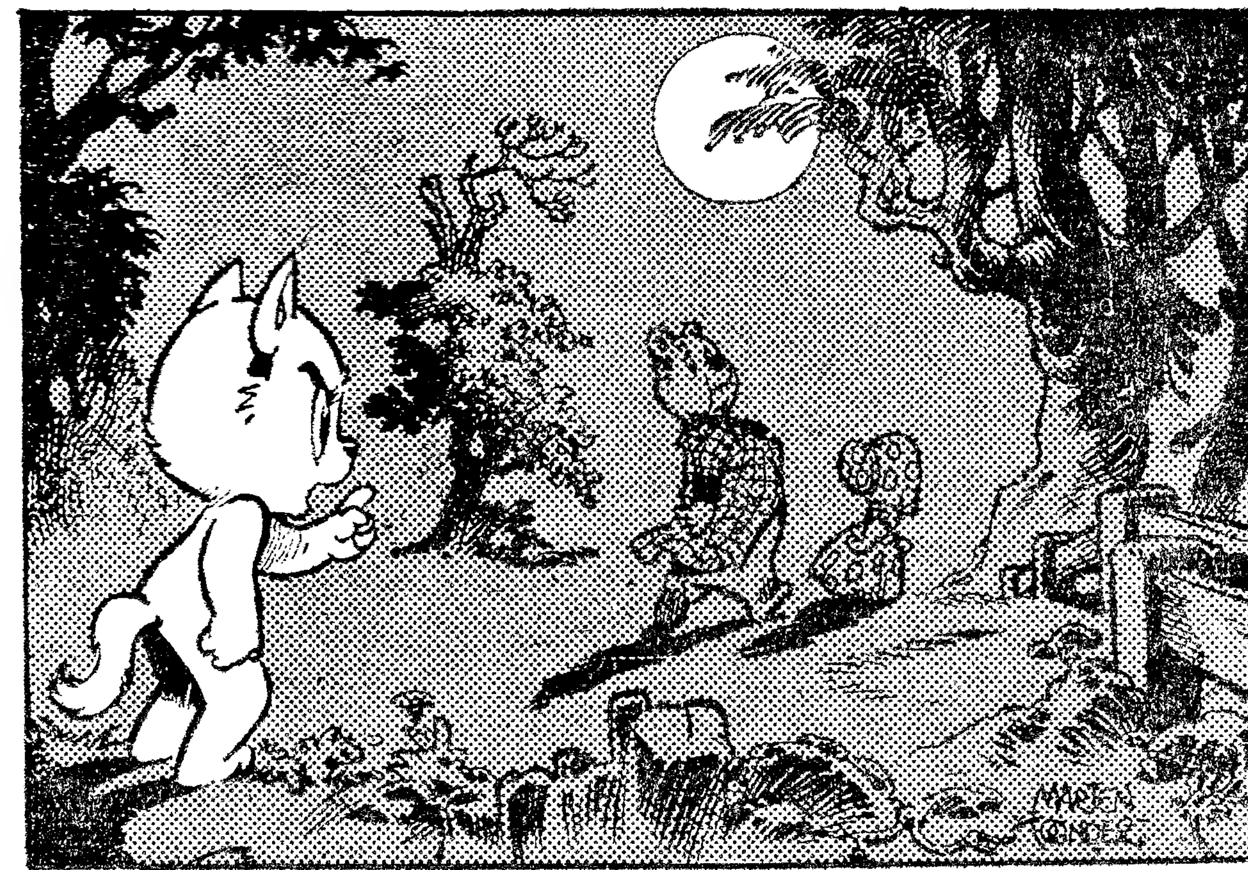
,,Ja'', zei Tom Poes. ,,Het is erg. En de enige, die macht over het monster heeft is degene die zijn handtekening onder het doek heeft gezet''.

Heer Bommel richtte zich langzaam op. ,,Degene die zijn handtekening onder het doek heeft gezet?'', sprak hij peinzend. ,,Dat ben ik!''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6397 — ,,De zaak is dus eigenlijk heel eenvoudig, sprak heer Ollie, de rug rechtend. ,,Omdat ik mijn schilderij heb ondertekend, heb ik macht over het monster dat uit mijn schilderij is gebarsten. Ja, zo hoort het ook''.

,,Nou, maar ik begrijp het niet, hoor'', zei zijn buurvrouw. ,,Hoe kan jouw kunst nu een monster voortbrengen, Ollie?''

,,Zo moet u het niet zien, mevrouw'', hernam heer Bommel met hervonden zelfvertrouwen. ,,Het is geen monster. Het is de saamgebalde kracht die ik op mijn doek heb gelegd, als u begrijpt wat ik bedoel. De geest van de hedendaagse kunst! Het is wonderlijk waartoe een heer in staat is!''

,,Hm'', zei Tom Poes.

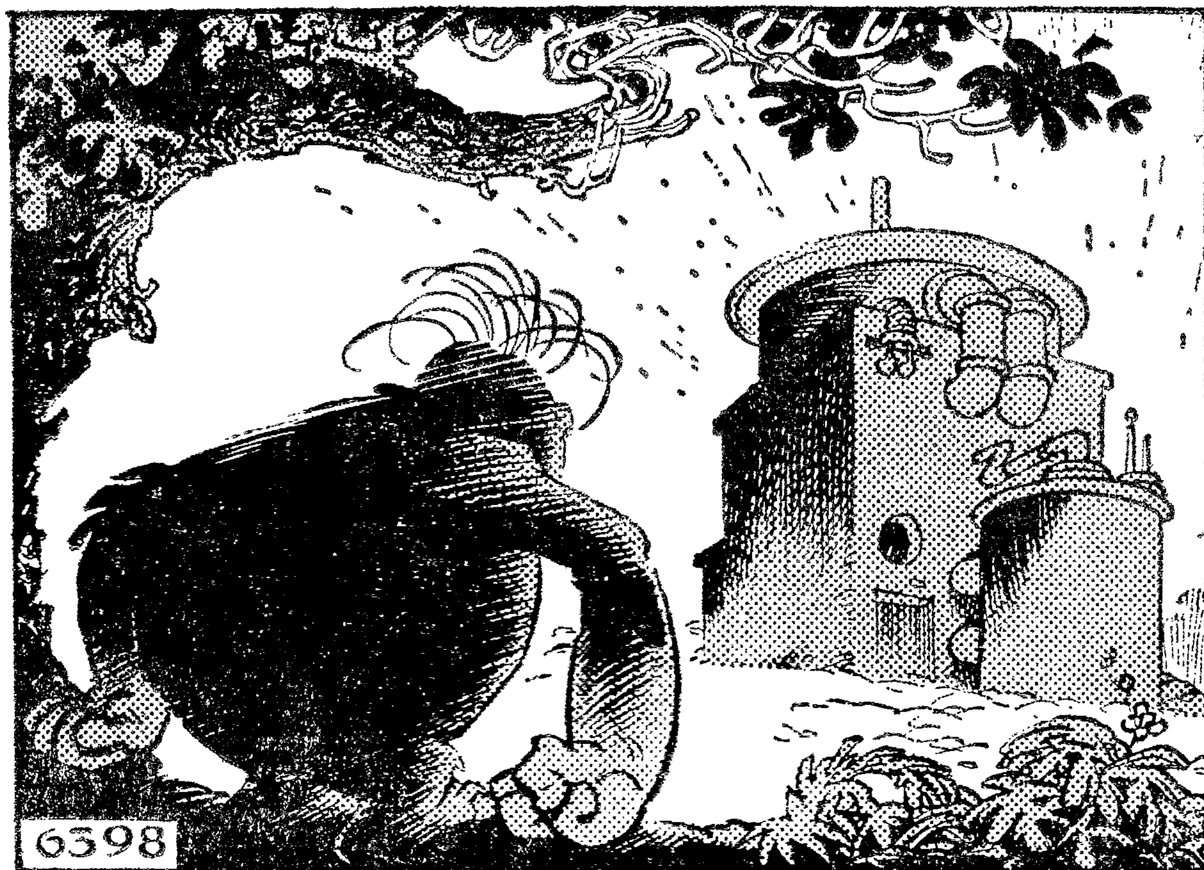
,,En daarom'', vervolgde heer Ollie met verheffing van stem, ,,is er ook geen enkele reden voor angst. Ik beheers die kracht dat voel ik. Daarom kan iedereen nu rustig gaan slapen''.

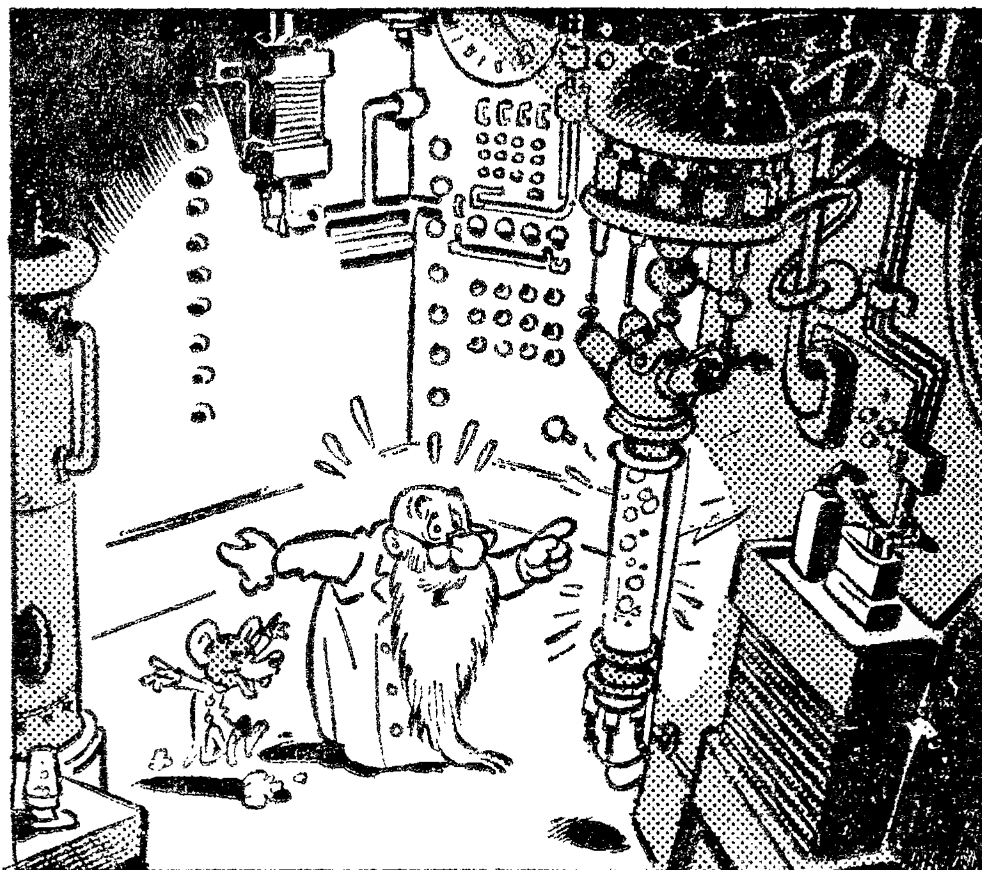
,,Hè, zei juffrouw Doddel, ,,het is toch zo geruststellend, als jij in de buurt bent, Ollie! Het geeft me altijd zo'n veilig gevoel''.

,,U kunt op mij vertrouwen,'' verzekerde heer Bommel glimlachend. ,,Kom mevrouw, het zal mij een eer zijn u thuis te brengen''.

,,U mag anders wel oppassen'', zei Tom Poes. ,,Het monster wordt aangetrokken door trillingen en daar kan van alles uit voortkomen. U zult hard moeten werken om het in de hand te houden''. Maar heer Ollie had zich reeds op weg begeven en zijn waarschuwende woorden gingen verloren in de nachtwind.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

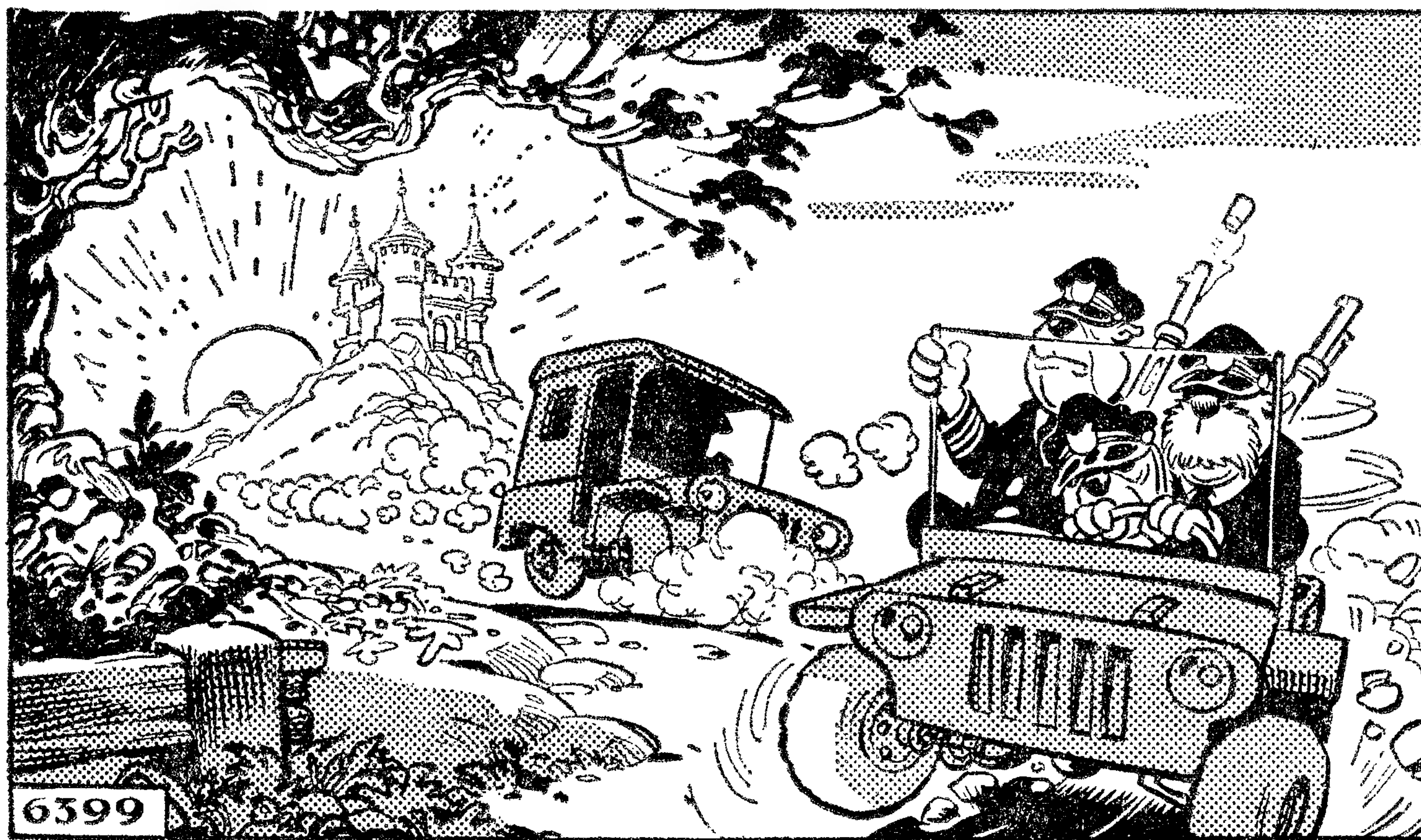
6398 — Een eindje buiten de stad stond het gemeentelaboratorium waar enige geleerden met hun proefnemingen bezig waren. Het licht van de opkomende zon wierp een rozig schijnsel op het bouwwerk waaruit geknetter en zoemende geluiden opstegen. Een donkere verwilderde gedaante scheen hierdoor te worden aangetrokken. Hij stond tenminste spiedend bij de bosrand en bewoog zich na enige tijd sluipend naderbij. Professor Prlwytzkofski die de leiding van de werkzaamheden had, was zich daar niet van bewust. Hij stond opgewonden voor een buis waar krachtige ontladingen doorheen joegen en gluurde met roodomrande ogen over zijn lorgnet. „Hemelbliksemdonweder!'' riep hij met overslaande stem. „Daar hebben wij een gans nieuwen elemant gevonden, her Pieps! Het is gelukt! Kijk toch maar aan!''

„Ja'', riep zijn assistent, blij rondhuppelend. „En het heeft een krachtige straling zou ik zo denken. Wat is het?''

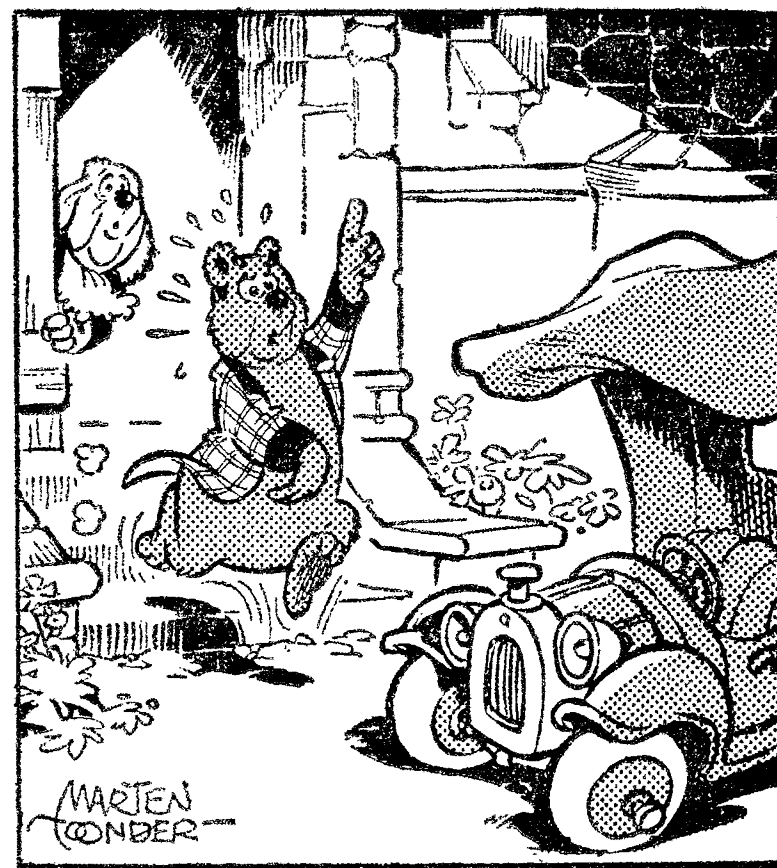
„Het is onbekend'', kraaide de professor. „Het is dus nog namenloos. Ik sla voor het snel een naam te geven, daarmee het niet langer onbekend is. Wat denkt u zich van der naam Prlwytzium?''

„Heel mooi'', zei de heer Pieps. „Maar zou die niet een beetje lastig zijn voor de studenten?'' Voordat zijn chef hem terecht had kunnen wijzen, klonk er een bonkend geluid op de muur, dat het gezoem en geknetter van de apparaten overstemde. Daarop stortte er een gedeelte van het metselwerk in, tot grote ontzetting van de geleerden.

Tom Poes en de Viridiaan - Dinges

6399 — De stilte van de ochtendstond werd verbroken door het geraas van motoren. Het waren twee politieauto's die in snelle vaart over de landweg joegen en zodoende slot Bommelstein passeerden.

,,Wat is dat?'' vroeg heer Bommel, verontrust van zijn ochtendpap opstaande. ,,Er schijnt iets aan de hand te zijn. Wat moeten al die agenten hier?' ,,Er is een overval ge-' pleegd met uw goedvinden'', zei Joost. ,,Op het gemeente-laboratorium hier in de buurt; u weet wel. Ik was zo vrij de radio aan te zetten, en die had het over infrarode elementen die een of andere uitvinging wilde vernietigen!''

,,Uitvinding?'' herhaalde heer Ollie. ,,Wat bedoel je?''

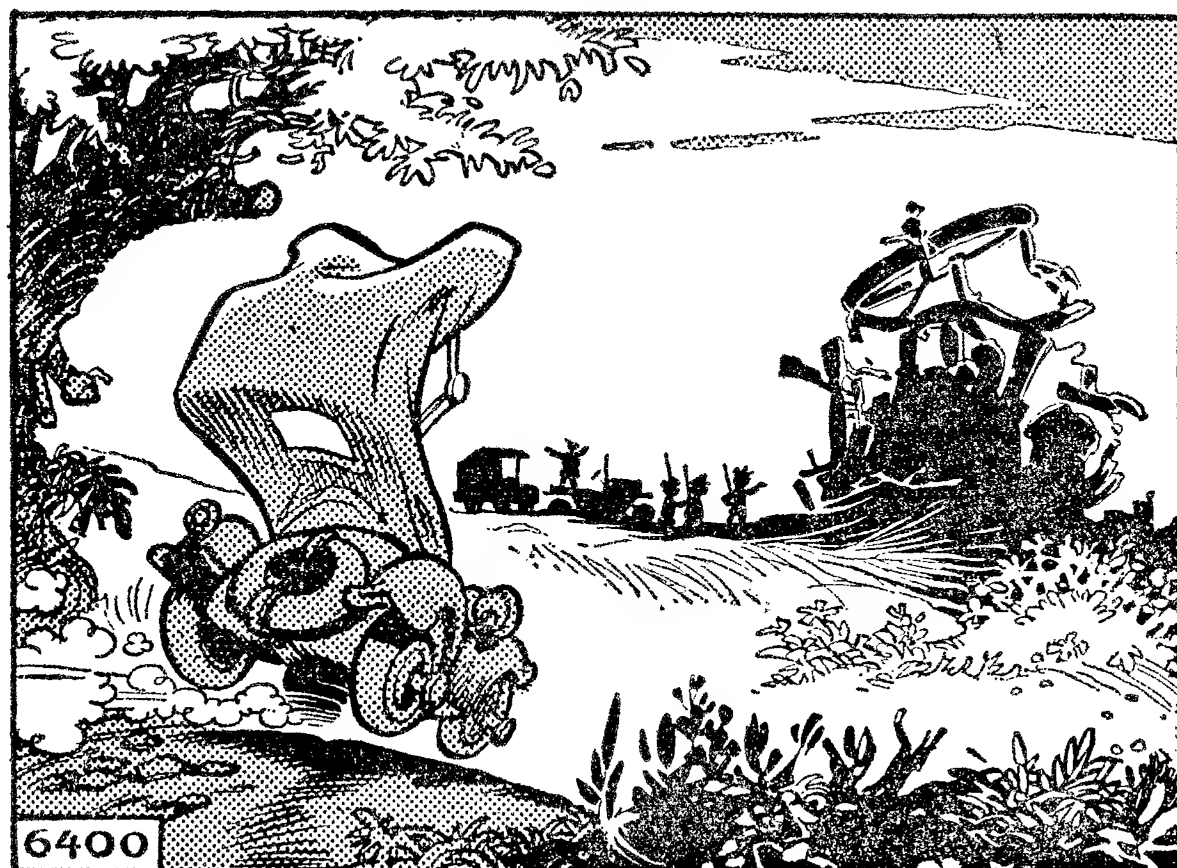
,,Professor Pliwopski schijnt iets nieuws te hebben ontdekt''. verklaarde de bediende. ,,Het fijne er van heb ik zo vlug niet begrepen. Maar het is iets met een sterke straling. Een trilling, als ik zo vrij mag zijn . . .''

,,Een trilling?'' riep heer Bommel uit. ,,Trillingen trekken de Viridiaan aan. Die aanslag zou best het werk van mijn kunstmonster kunnen zijn. Met deze woorden snelde hij de deur uit om zich naar buiten te begeven.

,,Excuseer heer Olivier'', zei Joost die hem onthutst volgde. ,,Uw pap wordt koud. En ik weet zeker, dat de radio niet over uw . . . eh . . . uw kunstmonster gesproken heeft. Een aanslag door onverantwoordelijke elementen zie men . . .''

,,Ik weet wel beter'', riep heer Ollie, in de Oude Schicht springend. ,,Ik moet er naar toe, want ik ben de enige, die macht over hem heeft! Omdat ik hem persoonlijk heb ondertekend, als je begrijpt wat ik bedoel!''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6400 — Heer Bommel startte de motor en reed in snelle vaart achter de politieauto aan en het stads-laboratorium kwam dan ook al spoedig in het zicht. Maar ach, wat zag het eens zo fiere bouwwwerk er uit! De muren waren gedeeltelijk gesloopt en de kostbare apparatuur hing er aan alle kanten overheen.

„Hoe vreselijk is dit alles", mompelde heer Ollie verblekend. „Ik had die Viridiaan niet uit het oog mogen verliezen. Maar wanneer ik vlug ben kan ik hem misschien nog wel tussen de resten vinden . . ."

Op dat moment trad de zware gestalte van commissaris Bulle Bas achter enig kreupelhout te voorschijn en hief een hand op. Door krachtig remmen wist de sturende heer een aanrijding te voorkomen, maar hij was wel geschrokken, dat is te begrijpen.

„Wat is er?" riep hij vanuit zijn voertuig. „Ik heb haast, want daar heeft iemand een ongeluk begaan".

„Niks ongeluk", sprak de politiechef bars. „Geen toegang op het gemeenteterrein. Er zijn relletjes uitgebroken in het laboratorium! Maak, dat je wegkomt, Bommel; voordat de latten getrokken worden!"

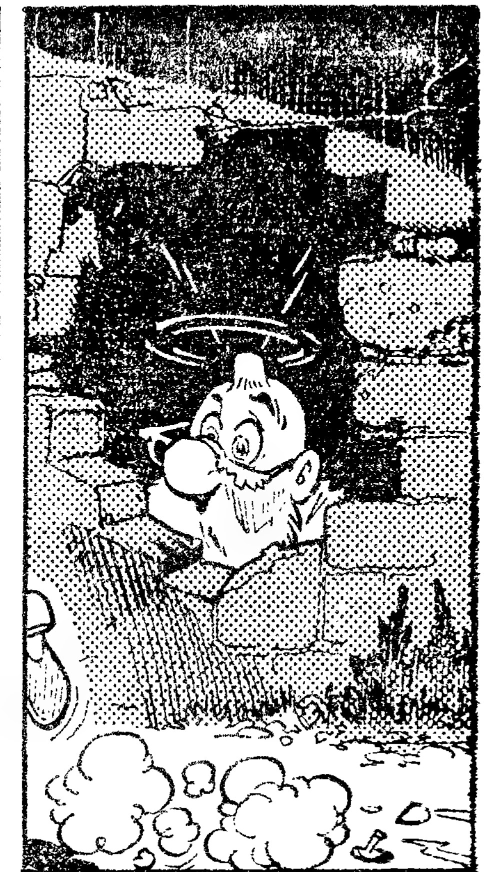
Heer Ollie luisterde echter niet naar die raad. Hij sprong uit zijn auto en naderde de commissaris, hevig gebarend.

„Het zijn geen relletjes!" riep hij opgewonden. „Het is mijn kunstmonster, dat is aangetrokken door de trillingen waar het helemaal niet tegen kan. Het is uiterst gevoelig, bedoel ik. En nu ben ik bang, dat het zich zeer doet terwijl ik de enige ben, die macht over hem heeft door mijn handtekening onder zijn linnen".

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6401 — „k wil er door", sprak heer Ollie opgewonden. „Mijn kunstmonster is daar bij het laboratorium bezig geweest en ik ben de enige, die hem op zijn gemak kan stellen".

„Zo!" riep de commissaris, terwijl hij rood aanliep. „Ik had al zo'n idee, dat jij er meer van wist. Jij zit dus achter deze aanslag, huh? Kom mee naar het bureau, Bommel!"

„Daar heb ik geen tijd voor" riep heer Ollie uit. „En ik zit niet achter een aanslag. Ik sta hier om mijn monster te beschermen tegen stommiteiten van de politie, als u begrijpt wat ik bedoel"

Deze woorden ontstemden de politiechef. Sidderend van ingehouden drift brulde hij enkele ondergeschikten naderbij, om de opstandige heer te laten inrekenen. En daar deze luidkeels protesteerde, trilde de stille zomerlucht al spoedig door het meningsverschil der beide heren.

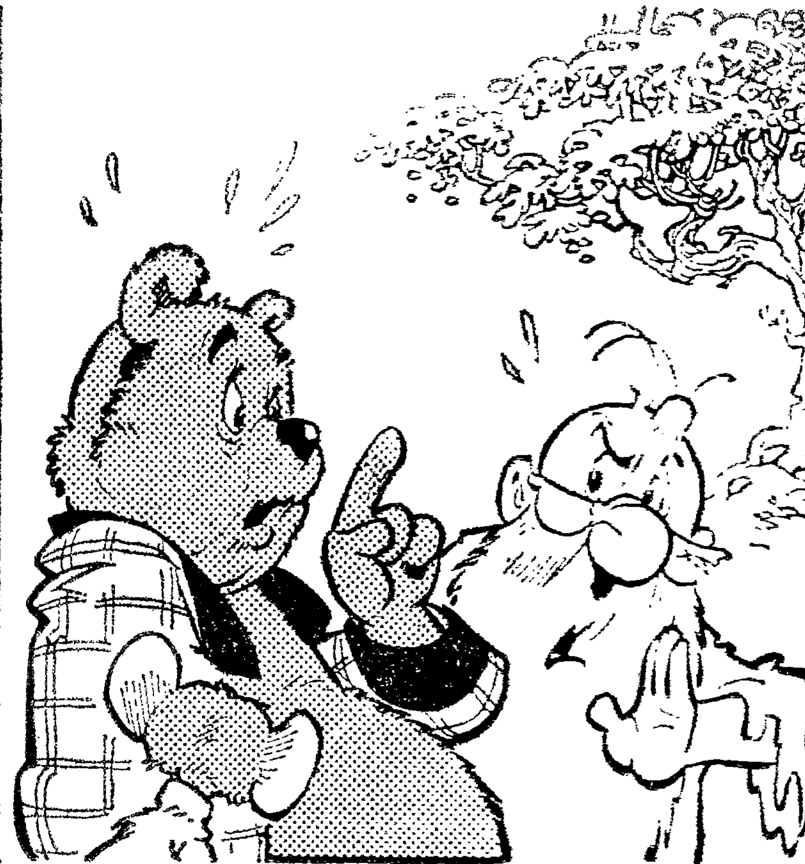
Zoals de oplettende lezertjes echter weten, wordt de Viridiaan aangetrokken door trillingen en dat gebeurde ook nu. Uit het struikgewas sprong zijn donkere gedaante te voorschijn, om zich met wilde bewegingen op de politiebeambten te storten. Heer Bommel was daardoor verrast en hoewel hij sussende gebaren maakte, en nerveus om 't woeste gebeuren heensprong wist hij toch niet goed wat te doen.

Professor Prlwytzkofski bracht voorzichtig zijn bebuild hoofd voor het gat dat er in zijn muur geslagen was en bekeek het toneeltje met omfloerste blik.

„Het is gans ongehoord", sprak hij tot zichzelf. „Daar trampelt der stadbehoorde op der heide herom zonder zich om mijn vernietigd laboratorium te kommeren! Het is ja geen wonder dat de heren studenten immer ongebondener worden!"

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6402 — Na een kort doch hevig gevecht liet commissaris Bas zijn manschappen inrukken wegens overmacht. De politie-voertuigen verdwenen ronkend over de heuvelrug, en daar de trillingen nu waren uitgewoed trok de Viridiaan zich terug in de bossages. Heer Bommel was de enige, die het monster in veilige banen had kunnen leiden. Maar hij had een agent op het hoofd gehad en daarom liet hij deze kans ongebruikt voorbijgaan.

„Het is ja boosaardig!'' riep professor Prlwytzkofski, die uit zijn vernietigd laboratorium naar buiten kwam rennen. „Der behoorde heeft der Boml verprugeld en vaart heen zonder zich om zijner schade te kommeren. Dit zijn schrikkelijke toestanden, mijnheer Pieps!''

Heer Ollie richtte zich een weinig op en wierp een versufte blik in het rond om te zien wie daar riep.

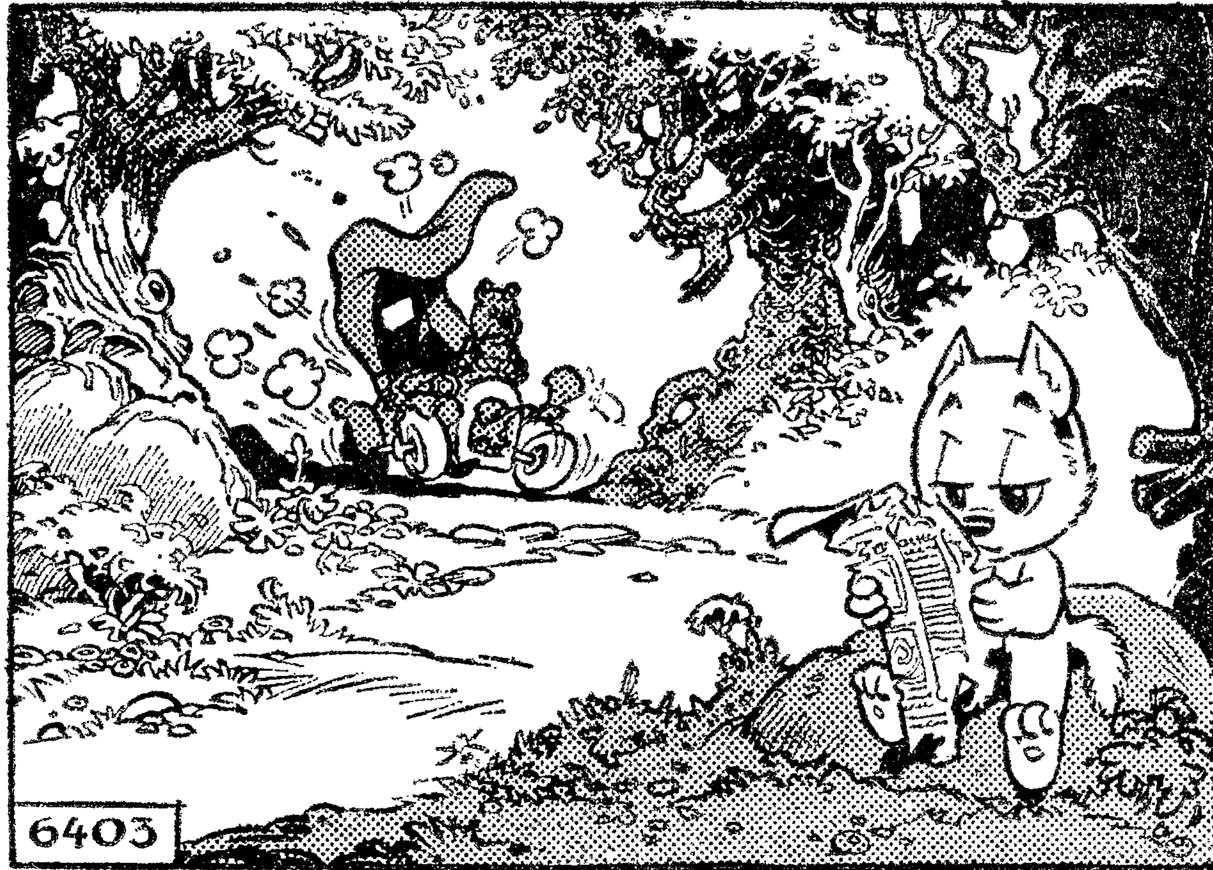
„Het gemeente-laboratorium is een ruïne en de politie is afgetuigd. En dat alles door mijn kunstmonster, als men begrijpt wat ik bedoel. . . .''

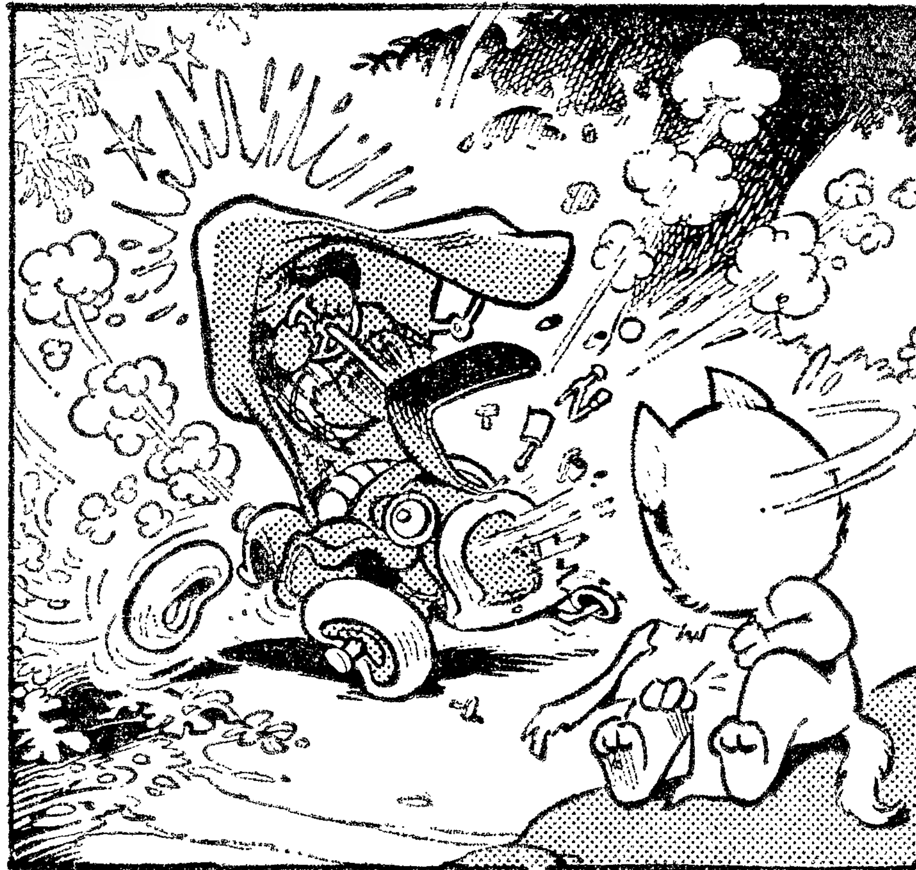
Heer Bommel legde hem in korte droevige trekken uit, wat er gebeurd was en de hoogleraar luisterde met groeiende ontstemming.

„Der wááánzin!'' riep hij ten slotte uit''. Van ener monster kan niet der rede zijn! Het handelt zich hier om een nieuw element, dat wij ontwikkeld hebben onder de naam Prlwytzium. Het is echter mogelijk dat het een gans besondere adaptie-implosie veroorzaakt heeft. Noteert u dat, mijnheer Pieps!''

Maar die implosie had oogjes!'' riep de assistent uit. „Ik heb ze duidelijk gezien. Trouwens uw Prillemitsium is verdwenen! We moeten opnieuw beginnen!'' Heer Ollie luisterde niet verder naar het wetenschappelijk gesprek. Hij begaf zich ingezakt naar de Oude Schicht terwijl hij mompelde: „Hoe krijg ik nu opnieuw contact met mijn monster!?''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6403 — De Oude Schicht had in het gevecht danig geleden. Verschillende agenten en andere lichamen waren op het voertuig terecht gekomen, en het verkeerde dan ook in vervallen staat toen heer Bommel de motor startte om naar huis te gaan. Het hobbelde kreunend en reutelend over de weg die naar Bommelsteen leidde en zo nu en dan ontsnapte er een knal aan het inwendige. Tom Poes, die aan de kant een stuk krant zat te lezen, liet zich door het lawaai echter niet direct afleiden.

,,De inzending van de tentoonstelling sluit vandaag, zie ik hier'', zei hij bij zichzelf. ,,Heer Ollie moet opschieten als hij nog op tijd wil zijn. . .''

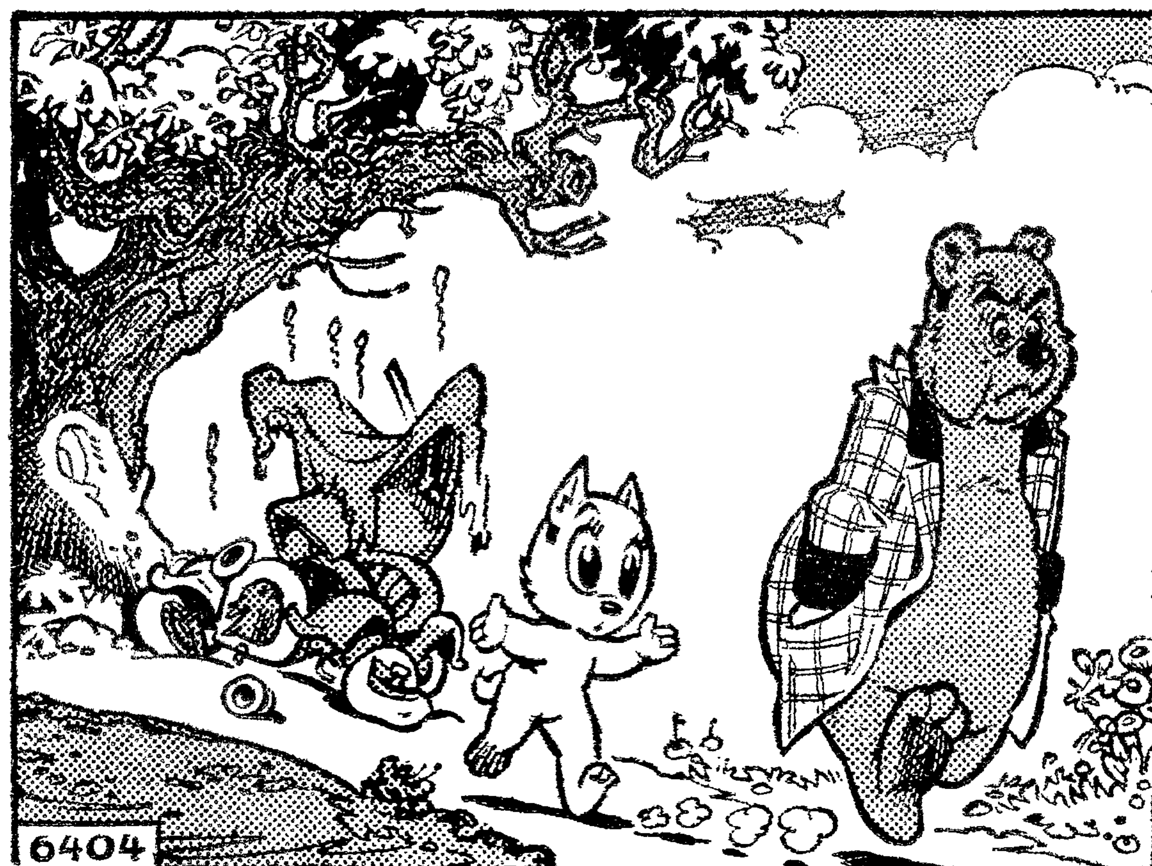
Op dat moment klonk er een explosie, die sterker was dan de vorige. En toen hij nu achterom keek, zag hij heer Bommel's auto, die in ernstige moeilijkheden verkeerde. De motorkap was door de knal open gebarsten en de teneergeslagen bestuurder werd er met kracht uitgeslingerd.

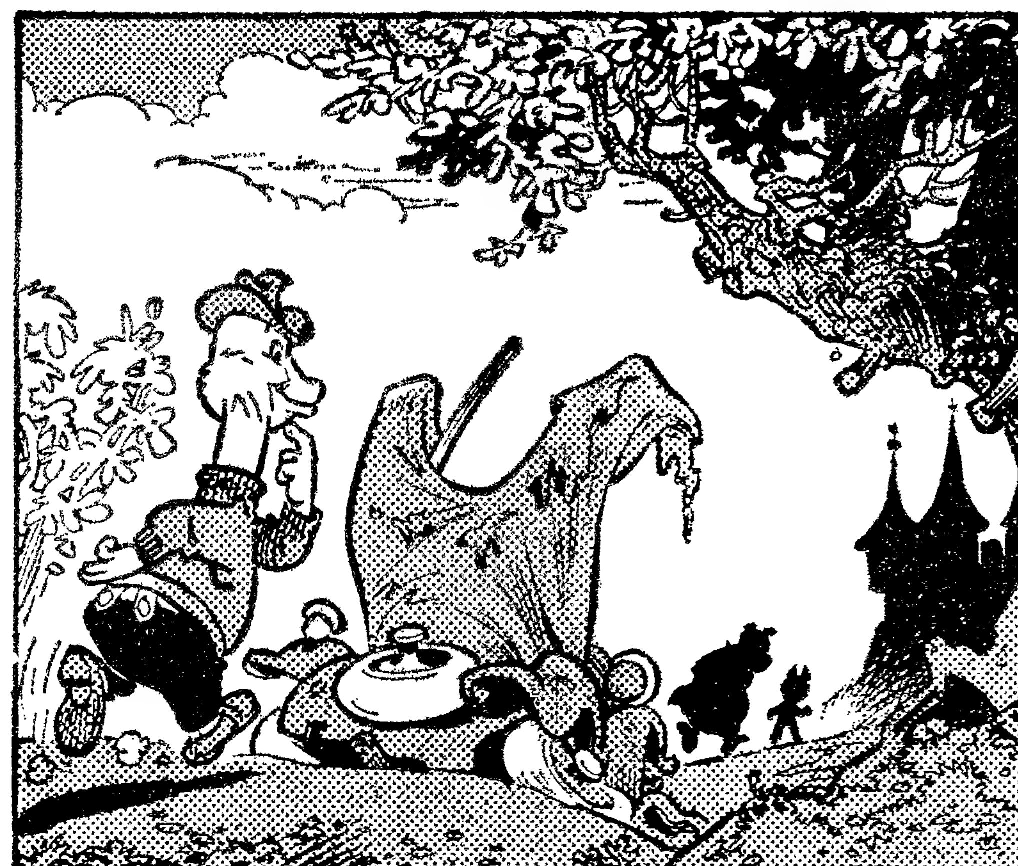
,,Heer Ollie!'' riep Tom Poes nadersnellend. ,,Wat is er gebeurd? Hebt u zich pijn gedaan?''

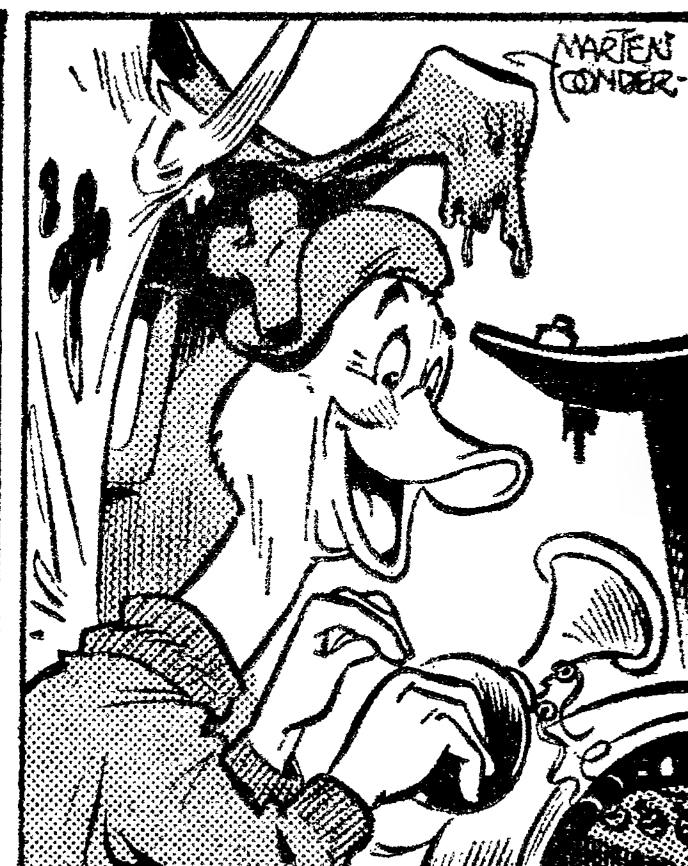
,,Pijn. . .'' stamelde de chauffeur met trillende mond. ,,Na-natuurlijk. M-maar meer van binnen dan van buiten, als je begrijpt wat ik bedoel. Dit is gewone motorpech, die gemakkelijk te verhelpen is. Veel erger is, dat ik niet weet hoe ik contact met mijn kunstmonster moet krijgen. . .

,,Heel gewoon'', zei Tom Poes. ,,Het wordt aangetrokken door trillingen. Maar u moet wel opschieten, want dit is de laatste dag om uw doek in te zenden. . .''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6404 — Heer Bommel wierp het stuur weg en verliet zijn ingezakt voertuig om te voet naar huis te gaan.

„Trillingen", herhaalde hij zacht voor zich heen. „Mijn kunstmonster wordt aangetrokken door trillingen. Dat heb ik gemerkt, ja. Maar waar haal ik zo gauw trillingen vandaan?"

„Maak een nieuw schilderij", stelde Tom Poes voor. „Dan komt uw monster vanzelf naar u toe".

Heer Bommel liet het hoofd nog meer hangen, en zijn pas vertraagde.

„Een nieuw schilderij maken . . ." mompelde hij. „Welja, alsof het niets is. Hoe doe ik dat zo gauw, bedoel ik?"

Tom Poes begon hem uit te leggen, dat het werk van een echte artiest altijd trillingen veroorzaakt, doch zijn vriend liet slechts wat gegrom horen.

Terwijl deze klanken langzaam in de verte verstierven naderde een andere wandelaar de ruïne van de Oude Schicht. Het was Wammes Waggel op zoek naar wat vertier.

„Kijk, wat enig!" sprak hij tot zichzelf. „Bommel heeft zijn auto weggegooid. Daar is vast wel wat mee te beleven!"

Met deze gedachte begon hij onder de motorkap te scharrelen en na een poosje haalde hij er monkelend de claxon uit.

„Dacht ik het niet?" hernam hij. „Alles is een beetje kapot, maar de toeter is nog heel. Evengoed zonde om die er in te laten zitten! Daar kan ik reuze veel plezier mee hebben!"

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

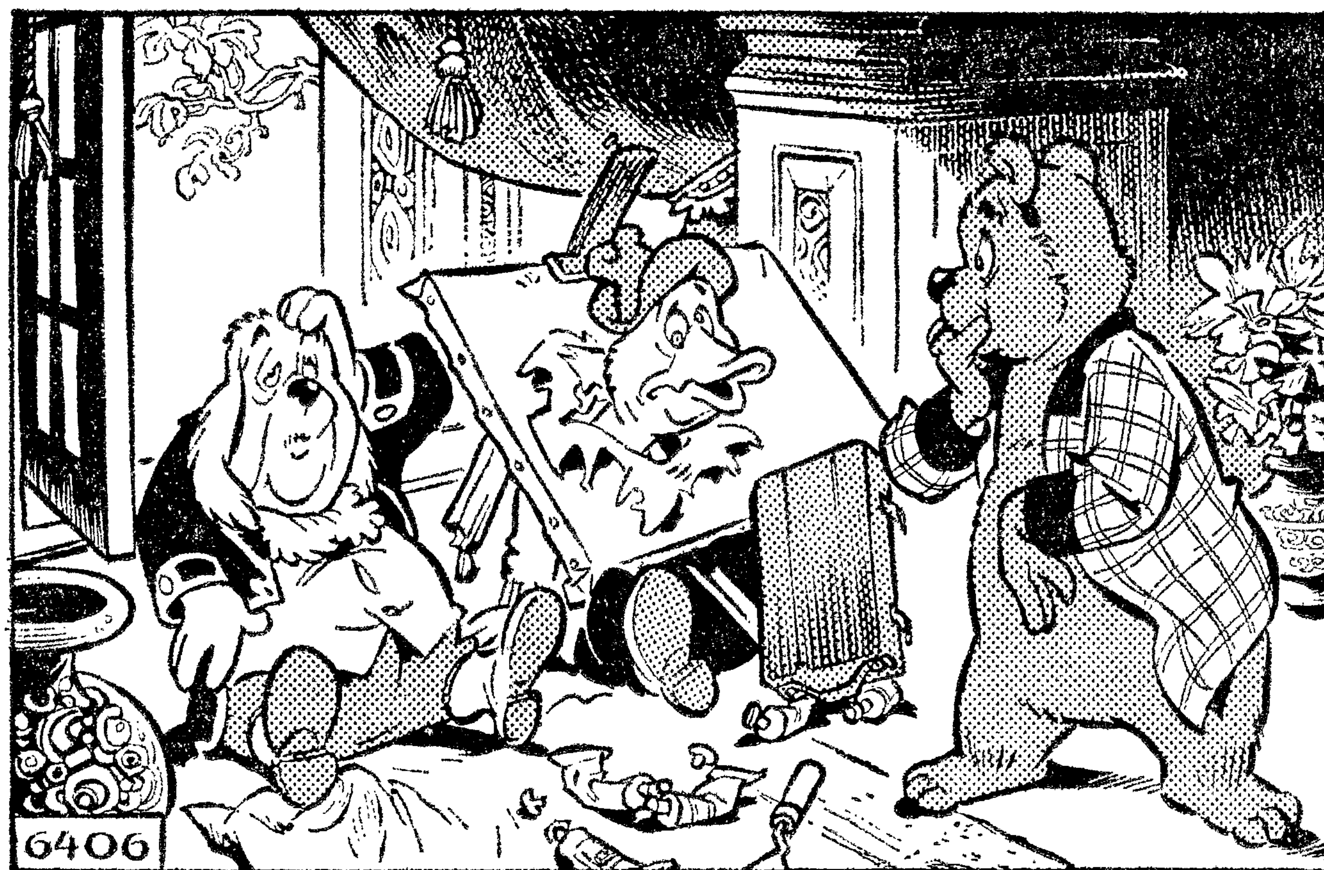

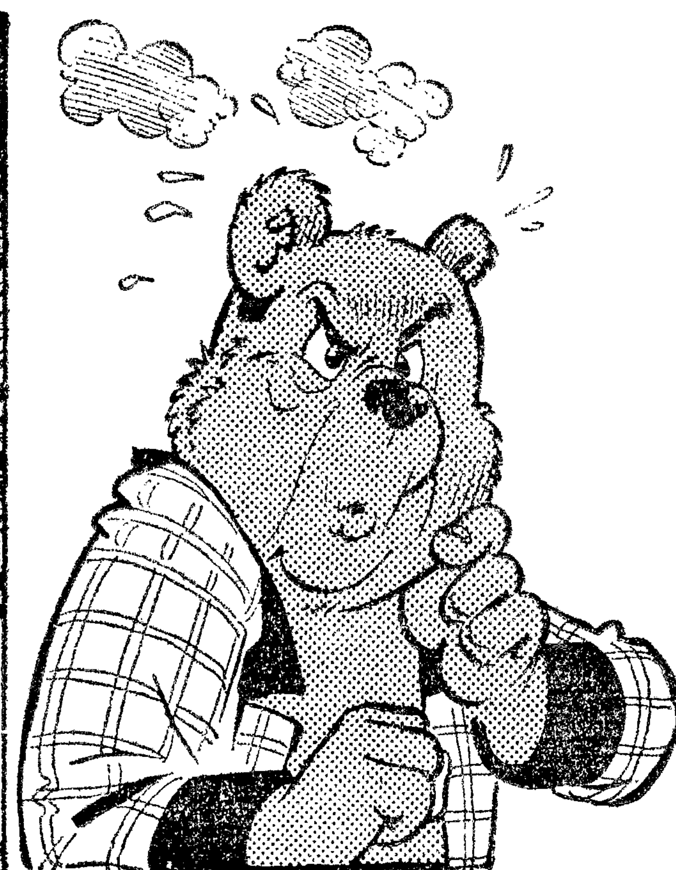
6405 — Heer Bommel had besloten om de raad van Tom Poes op te volgen. Hij zette zich achter een ezel in zijn kamer, plaatste een vaasje met bloemen naast zich en liet zijn bediende een doek en verven opdienen! „En nu aan het werk", sprak hij. „Als jij nu daar gaat staan met een kommetje olie, zodat ik mijn penseel in kan dopen als het droog wordt, kan ik een kunstwerk gaan maken. Kunst geeft trillingen en trillingen trekken mijn kunstmonster aan. Op die manier kan ik het vangen, bedoel ik". Met deze woorden begon hij de bloemen met bevende hand na te tekenen, terwijl de trouwe knecht bewonderend toekeek.

„Het is uit de kunst", zei deze, toen de eerste omtrekken er druipend opstonden. Maar dat doek in de kelder deed me toch meer, als u me toestaat. Het had iets eh.... Ik weet niet precies hoe ik het uit moet drukken, als ik mij zo mag uitdrukken". Heer Ollie voelde een ontstemming opkomen. Maar voordat hij er uitdrukking aan had kunnen geven, galmden door het open venster de schrille toon van een autotoeter naar binnen. Ze werden begeleid door een ongeschoolde stem, die op onverstaanbare wijze een eenvoudig lied zong dat de gordijnen deed wapperen. „Hoe kan ik zo nu trillen?" riep de kunstenaar, zijn palet wegwerpend. „Wat is dat voor een lawaai, Joost?!"

„Het is de heer Waggel", zei de bediende naar buiten kijkend. „Er loopt een heel eigenaardig iemand achter hem aan. Het lijkt wel alsof die hem kwaad wil doen met uw welnemen". Nauwelijks had hij dit gezegd of buiten verstomden het gezang en getoeter. En het volgende ogenblik suisde Wammes Waggel het stille werkvertrek binnen, de verraste knecht tegen de grond werpend....

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

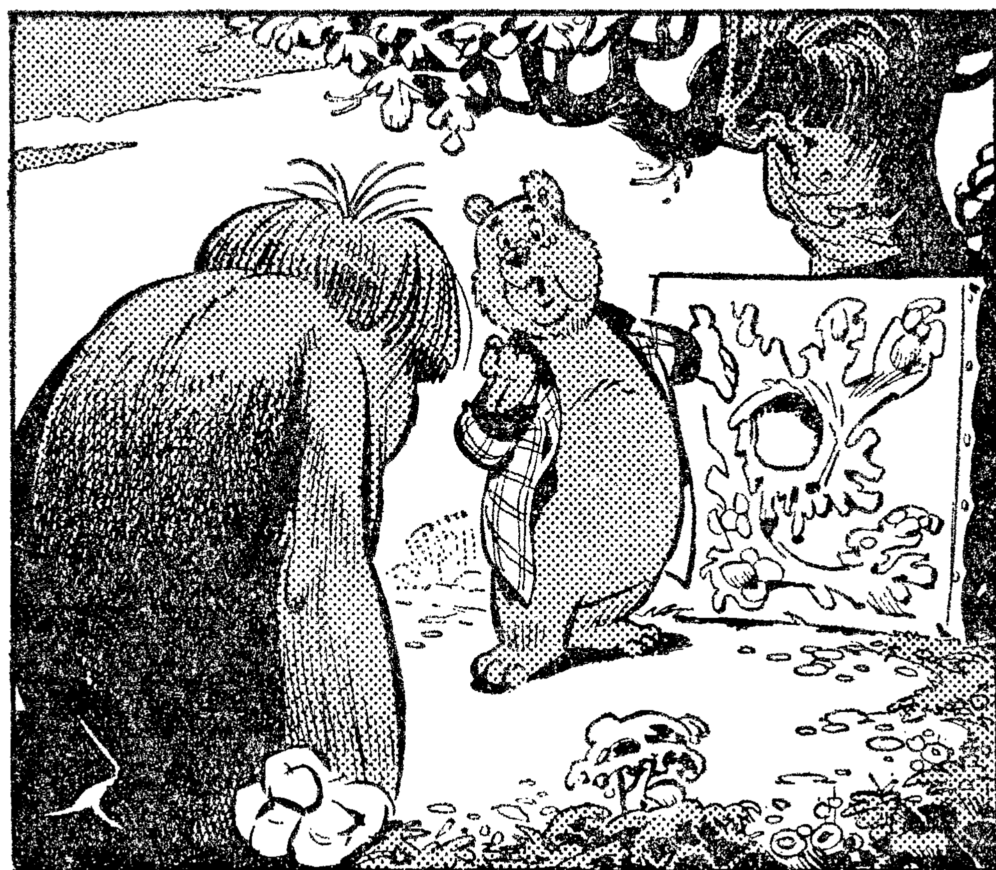

6406 — Het binnenvliegen van Wammes Waggel had vreselijke gevolgen. Joost smakte tegen de grond, de ezel verloor zijn steunpunt en tuimelde op de onbesuisde indringer. Diens onbeduidend gelaat barstte door het doek heen dat heer Ollie zo kunstzinnig had zitten bewerken en daarna trad er een korte stilte in. „Hoe vreselijk”, stamdelde de schilder, die overeind was gesprongen. „D-dat moet mijn kunstmonster geweest zijn. Het werd aangetrokken door de trillingen. Maar welke trillingen? Ach, ik ben bang dat het lawaai van Wammes meer trilde dan mijn kunst!” Deze ontdekking was meer dan heer Bommel verdragen kon. Hij wendde zich bewolkend af en liep met grote stappen de kamer uit. „Ik weet wat me te doen staat!” sprak hij tot zichzelf. „Ik breng het doek dat nu in de kelder hangt, naar de tentoonstelling, zonder monster. Ten slotte heb ik geen tijd om me nog langer met die onzin bezig te houden!” Zo gezegd zo gedaan. Heer Ollie haalde zijn beschadigde collage voor de dag en begaf zich er mee naar de stad om het bij het museum af te gaan leveren. Hij was teveel vervuld van zijn eigen gedachten om te merken dat hij werd gevolgd. Het was de Viridiaan die werd aangetrokken door de trillingen die het doek uitstraalde en die nu als een duistere schaduw de voortspoedende heer achternaging . . .

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6407 Heer Bommel spoedde zich voort over de weg die naar de stad leidde. Het doek, dat hij mee droeg vervulde hem met allerlei gedachten, zodat hij zijn omgeving vergat.
Na een poosje echter werd hij een beweging naast zich gewaar en toen hij verrast opzij keek, zag hij een vreemdeling, die zwijgend met hem opliep.

,,Eh...goede middag'', zei heer Ollie een beetje onzeker.
De ander antwoordde niet, doch liep met logge passen voort.
,,Veel manieren heeft hij niet'', dacht heer Bommel. ,,En zijn uiterlijk is ook vreemd. Het zal wel een artiest wezen; dat soort lieden is vaak wat eigenaardig. Waarschijnlijk wordt hij aangetrokken door mijn kunstwerk.''

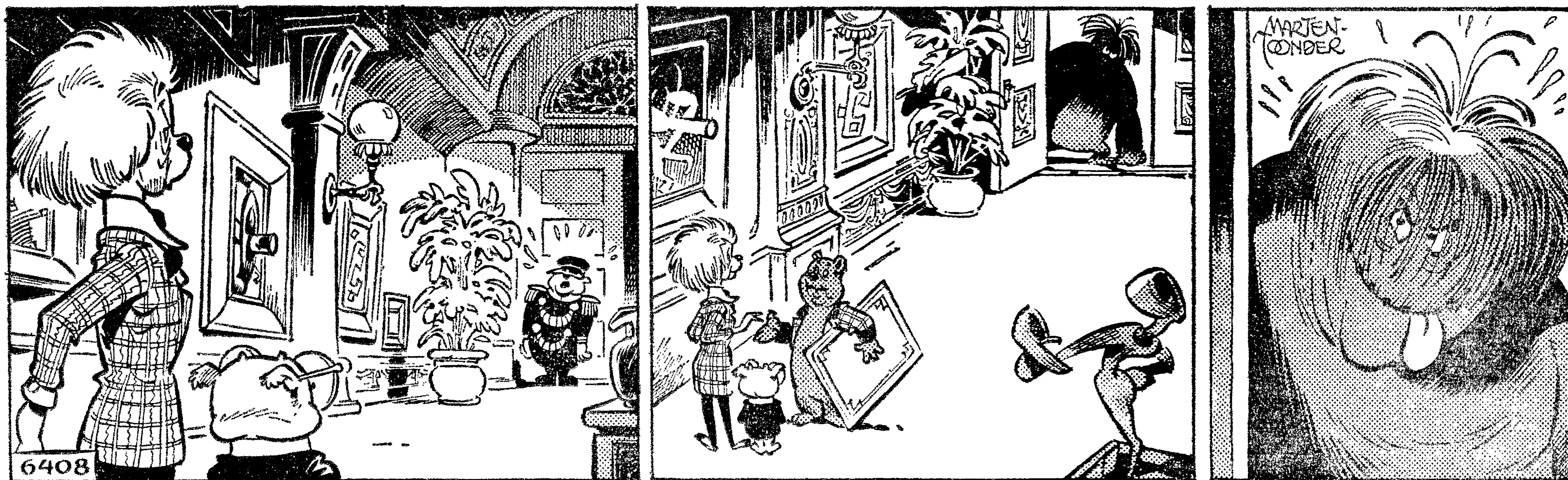
Deze gedachte zette hem over zijn terughouding heen, en met een glimlach hield hij halt om het stuk tegen een boom te zetten.

,,Dit is een kollaazje'', sprak hij verklarend. ,,Het is eigenlijk een meesterwerk, maar het is een beetje beschadigd. Ziet u dat gat in het midden? Dat is een opengescheurde blaas in het wier, waar een Viridiaan-dinges is uitgebarsten. Die loopt nu als een monster rond. Toch wel mooi, hé? Ik ben bezig het naar de festival-tentoonstelling te brengen. Voor de Prix de Rommel, u weet wel. Maar ik heb een beetje haast, de inzending sluit vandaag''.
Nu, dat was waar. Het museum, waar de tentoonstelling werd ingericht, was reeds geheel gevuld met allerlei kunstwerken en de voorzitter liep er met de secretaris keurend doorheen.

,,We zijn zo goed als klaar'', zei de eerste. ,,Alleen hier is nog een open plek.

,,Die is bestemd voor de collage van O. B. Bommel'', verklaarde de tweede. ,,Een groot doek, getiteld, ,,Viridiaan''.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6408 De voorzitter van het festival bekeek de open ruimte aan zijn wand wat wrevelig.

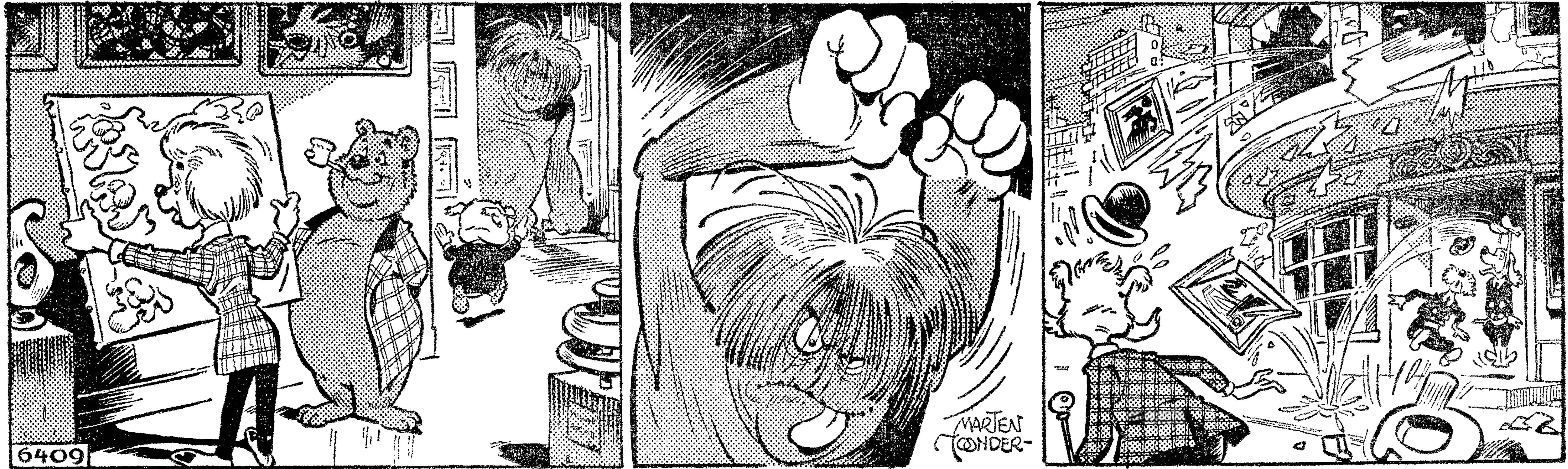
„De heer Bommel moet opschieten", sprak hij. „Als hij er over een kwartier niet is wordt hij van deelneming uitgesloten. We kunnen hier niet blijven rondhangen totdat hij zin heeft om te komen, meneer Balkenbreyer". De secretaris knikte, doch voordat hij iets kon zeggen trad de portier binnen om de komst van heer Ollie aan te kondigen.

„Ik ben een beetje laat, vrees ik", zei deze terwijl hij zich naar binnen haastte. „Dat komt omdat ik op de Viridiaan gewacht heb. Die is een beetje uit het wier gebarsten, zodat er nu een gat in zit, dat er eerst niet in hoorde, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar het is toch nog wel mooi, en zo doende ben ik hier".

„Goed, goed," gaf de voorzitter toe. „Bij moderne kunst wordt er niet op een gat meer of minder gekeken. Als het maar goed gecompenseerd is. Kijk, we zullen het hier ophangen en dan zijn we klaar. Net op tijd".

Op dat moment klonk er een gerucht bij de openstaande deuren en een zwarte gedaante schoof langzaam naar binnen. Het was de vreemdeling, die met heer Bommel meegelopen was en die nu aandachtig in de tentoonstellingszaal rondkeek. Het was duidelijk dat het gebodene hem aangreep. Zijn ogen rolden ten minste wild door de kassen en zijn tong hing hem uit de mond. Het is te vrezen, dat de trillingen in deze ruimte teveel voor hem waren...

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6409 ,,Kijk", zei de voorzitter. ,,Deze ruimte hebben we voor uw bijdrage opengehouden. Een gunstige plek, met een prettige lichtval, wat u meneer Balkenbreyer?

De secretaris luisterde echter niet. Hij had de vreemde gedaante bij de ingang in het oog gekregen en daar haastte hij zich nu naar toe.

,,Het spijt me", sprak hij. ,,Er is vandaag nog geen toegang voor het publiek. U zult moeten wachten totdat de jury haar werk gedaan heeft!"

De aangesprokene antwoordde niet. Met rollende ogen keek hij de zaal rond en terwijl zijn tong hem steeds verder uit de mond zakte bewoog hij zijn zwaar gebouwde tors sligerend heen en weer. Het werd de secretaris vreemd te moede. ,,Ik verzoek u heen te gaan; anders moet ik de portier roepen, zei hij, nog met dunne stem. Doch op dat moment kwam de vreemdeling in beweging. Hij hief zijn armen omhoog en onder het uitstoten van een gorgelend geluid sprong hij de zaal binnen. De gevolgen waren vreselijk en tot in verre omtrek merkbaar.

De ramen van het museum werden versplinterd om doorgang te verlenen aan de tentoongestelde kunstwerken. die in groten getale naar buiten vlogen. Al spoedig was het plaveisel dan ook bedekt met versplinterde lijsten en gescheurde doeken, tot grote ontzetting van de voorbijgangers.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6410 Buiten het museum heerste een onbeschrijfelijke wanorde. Het plaveisel was bedekt met gebarsten beeldhouwwerken en gescheurde schilderijen, terwijl de wachtdoende agenten in gebroken spieramen gevangen zaten. Een dergelijke uitbarsting van kunst was in deze omgeving nog nooit waargenomen en het valt dan ook niet te verwonderen, dat menige voorbijganger vol ontzetting de pas inhield. Het einde kwam toen een vreemde zwaargebouwde gedaante naar buiten sprong en zich over de hoofden van de omstanders uit de voeten maakte. Nu daalde er een vreemde stilte over de kunsttempel, niet alleen buiten, doch ook binnen.

Slechts de stem van de voorzitter klonk dun over de resten, terwijl hij smartelijk om hulp riep. Die kwam echter niet. In het ledige interieur kon men slechts de verslagen secretaris aantreffen, en ook heer Bommel, die verstard in het midden stond.

„Hoe vreselijk is dit alles", prevelde hij zachtjes voor zich heen. „Dat moet mijn kunstmonster geweest zijn, en ik heb het niet geweten. Alleen mijn doek hangt er nog; omdat ik zijn meester ben door mijn handtekening onder het linnen. En dat doek is niet eens van mij..."

„Dit is het einde van alle kunst", lispelde de secretaris met gebroken stem.

„En het is mijn schuld!" riep heer Ollie haast schreiend uit. „Maar ik zal het goed proberen te maken. Ik zal de schade vergoeden, als u begrijpt wat ik bedoel".

En met die woorden trok hij met bevende hand zijn portefeuille . . .

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6411 Het moet gezegd worden, dat heer Bommel met gulle hand probeerde om de schade te herstellen. Nadat de datum van de tentoonstelling een week verschoven was kon men allerwegen kunstenaars bezig zien met het wrochten van nieuw werk.

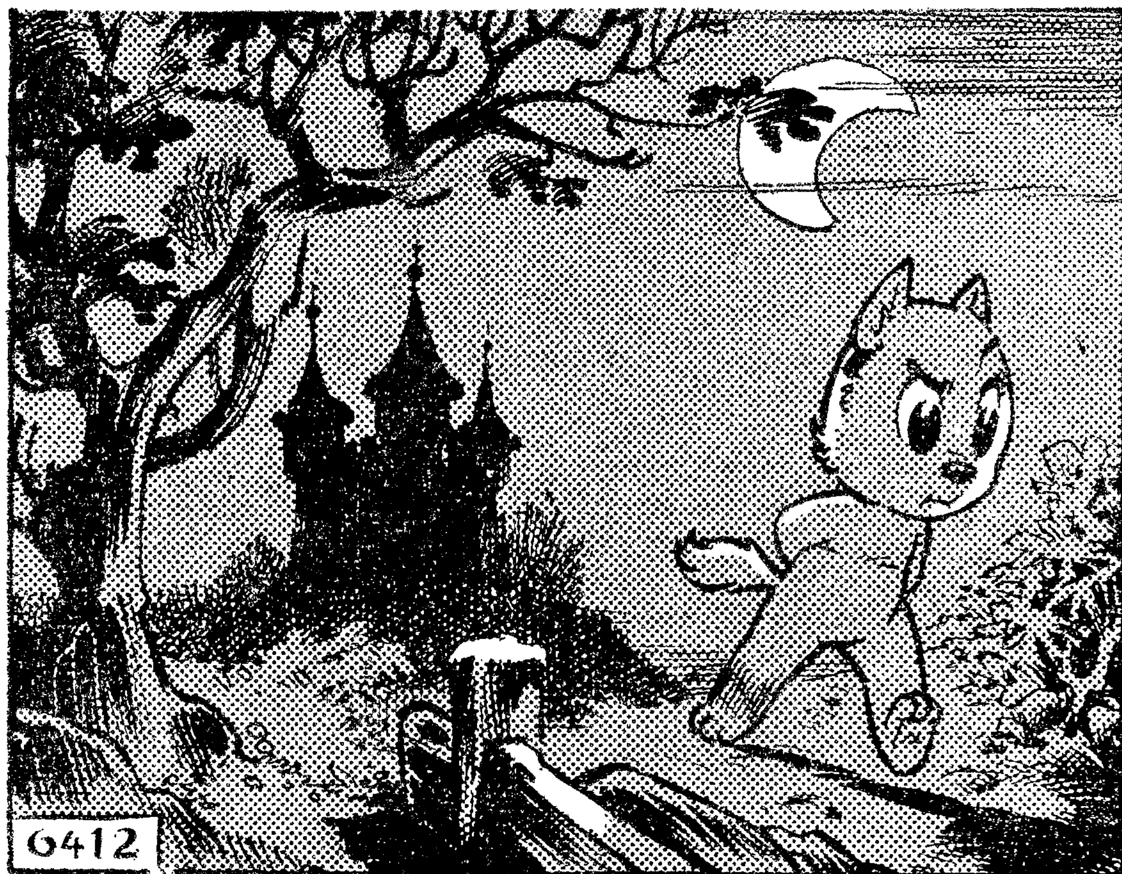
,,Nu de kunst het raam is uitgegooid mag geld geen rol spelen'', was heer Ollie's motto. En hiertoe in staat gesteld door de ruime middelen die hij ter beschikking stelde, gingen de meeste artiesten met frisse moed aan het werk. Natuurlijk werd er wel menige opmerking gehoord.

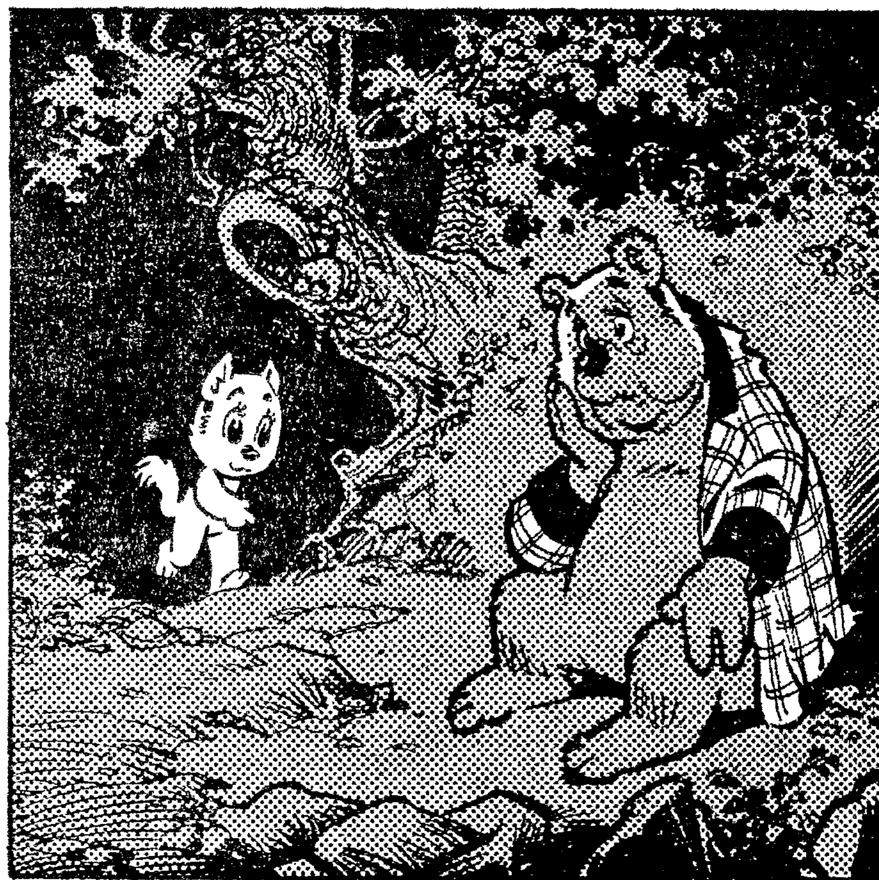
,,Inspiratie is nu eenmaal niet te koop'', zoals de tacheur Koos Sturkenboer zei, nadat hij vier blikken had omgekeerd zonder het beoogde effect te verkrijgen. En de tiresionist Korrelpoel werd wegens grove taal uit zijn atelier gezet toen hij een lading vermiljoen door zijn doek had geschoten.

Maar gelukkig waren niet alle kunsten even zwaar getroffen. De dichters hadden het veel gemakkelijker omdat heer Bommel's kunstmonster hun trillingen niet had kunnen vernietigen.

,,Parbleu'', sprak de markies de Canteclaer bijvoorbeeld in zijn stille tuin. ,,Een week respijt. Dat geeft me de gelegenheid om mijn poëem nog eens in alle rust door te nemen. Ik overweeg om het nu niet uit de duisternis van de tijd te verheffen, maar uit de maalstroom. Dat is raker. Overigens blijf ik er bij dat men deze eh . . . Bommel van verdere deelneming had moeten uitsluiten. Er zijn grenzen, zelfs aan platheid''.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6412 Op de avond van de volgende dag bracht Tom Poes een bezoek aan Bommelstein om met heer Ollie te praten. Joost vertelde hem echter, dat deze bezig was aan een wandeling in de omtrek, om zijn gedachten te verzamelen, en daarom deed Tom Poes hetzelfde.

,,Het wordt tijd, dat iemand heer Bommel eens de waarheid zegt'', dacht hij, terwijl hij een heuvel beklom. ,,Dit is allemaal veel te ver gegaan en dat komt alleen maar, omdat er een verkeerde handtekening onder dat doek staat. Dat zal ik hem vertellen, en het kan me niet schelen of hij boos wordt''.

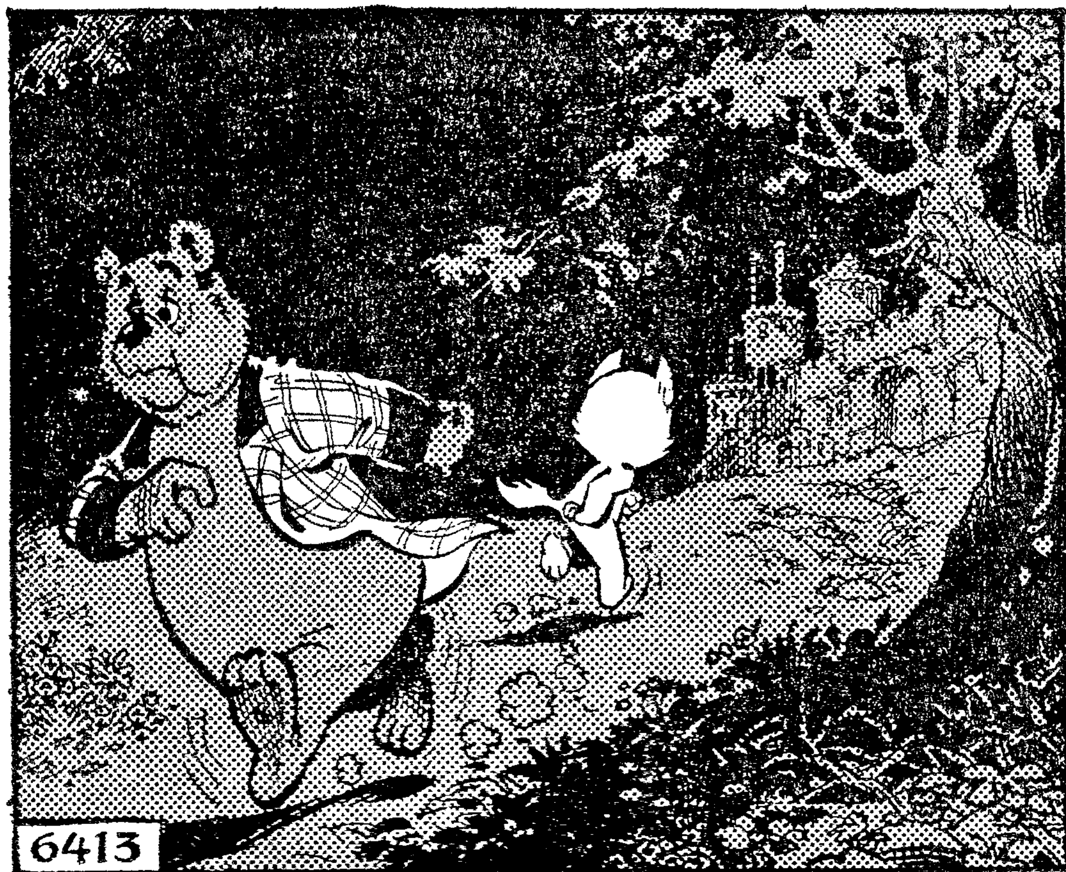
Daar was echter geen sprake van. Toen Tom Poes na lang zoeken heer Ollie in het oog kreeg was deze geheel tot inkeer gekomen.

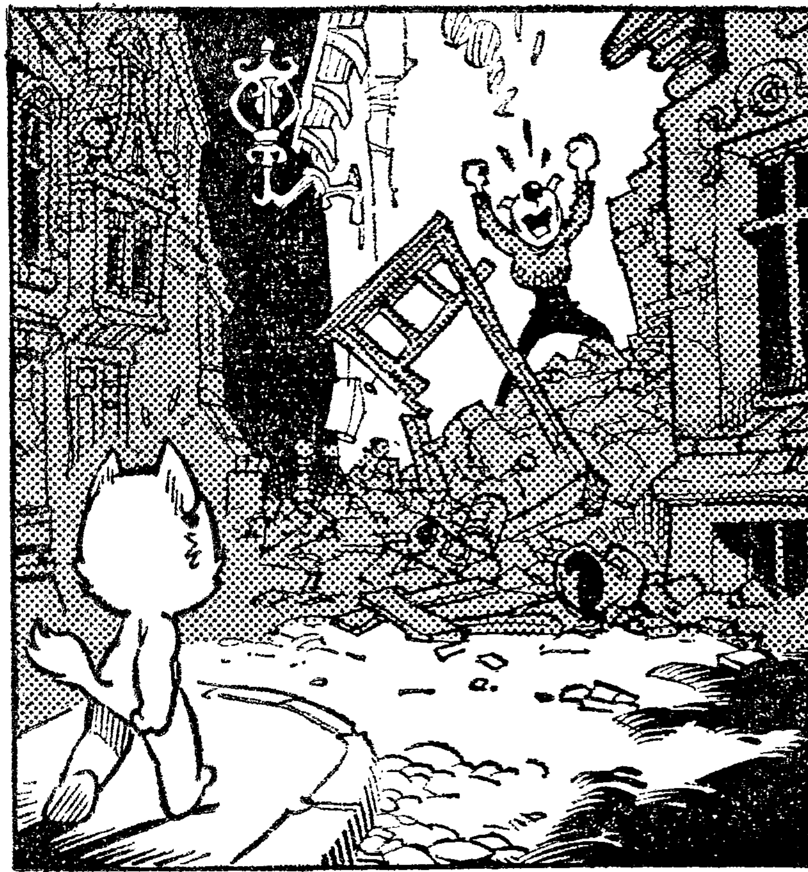
,,Dit kan zo niet'', sprak hij stil voor zich heen. ,,Ik ben nu wel de baas van die Viridiaan, maar ik kan hem niet aan; dat is gebleken. En dat komt omdat niet ik, maar Terpen Tijn het monster geplakt heeft, als je begrijpt wat ik bedoel. Wat moet ik nu doen? Ach, ik heb nu wel geld gegeven, maar dat is niet voldoende. Geld speelt geen rol...''

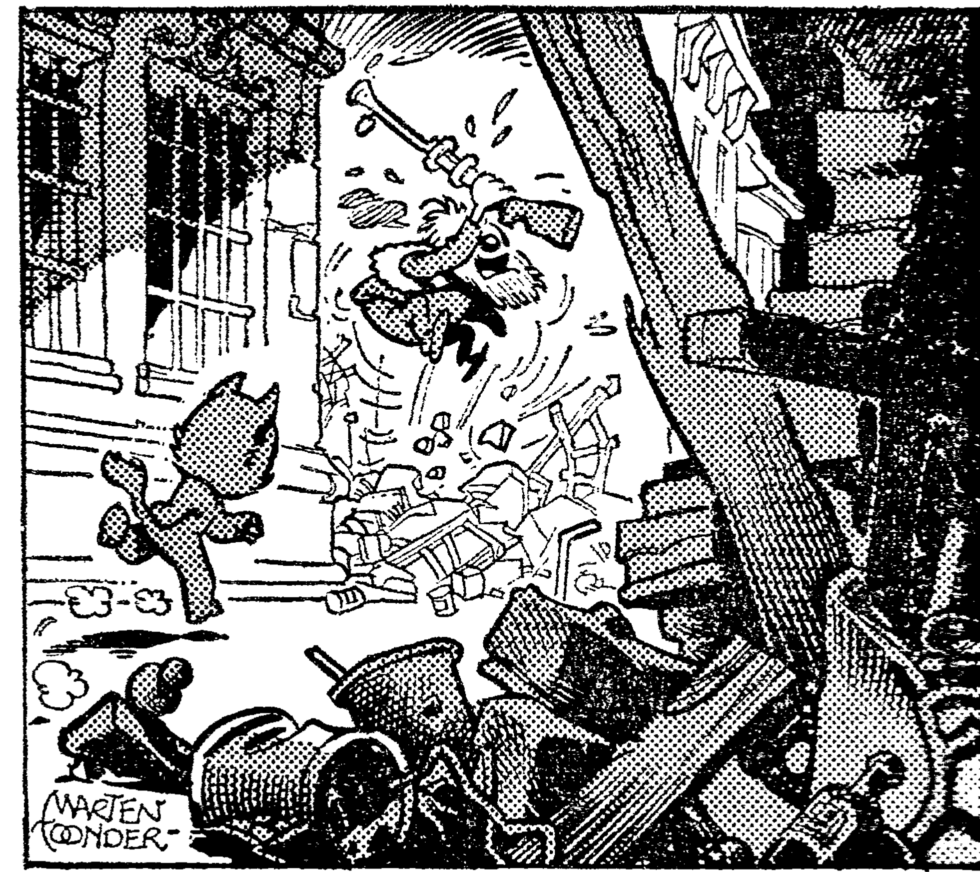
,,We moeten het monster vinden'', zei Tom Poes. ,,Zolang uw handtekening onder het doek staat zal hij u gehoorzamen. Intussen moeten we Terpen Tijn ook zoeken, want die moet zijn naam er onder zetten. En die zal wel weten wat hij met zo'n Viridiaan moet doen''.

,,Je hebt gelijk!'' riep heer Bommel opgelucht uit. ,,Ik had het zelf kunnen bedenken! Maar eh... hoe? Wat gaan we nu eerst doen, bedoel ik!''?

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6413 ,,We moeten dit handig aanpakken'', zei heer Ollie nadat hij scherp had nagedacht. ,,Ik ga hier de wildernis in om mijn kunstmonster te zoeken en jij probeert intussen om Terpen Tijn te vinden. Die zal wel in de stad rondhangen, waar hij net zoveel augurken kan krijgen als hij lust. Ik ken die artiesten. En als we klaar zijn ontmoeten we elkander bij het museum om te herstellen wat mij uit de hand gelopen is''.

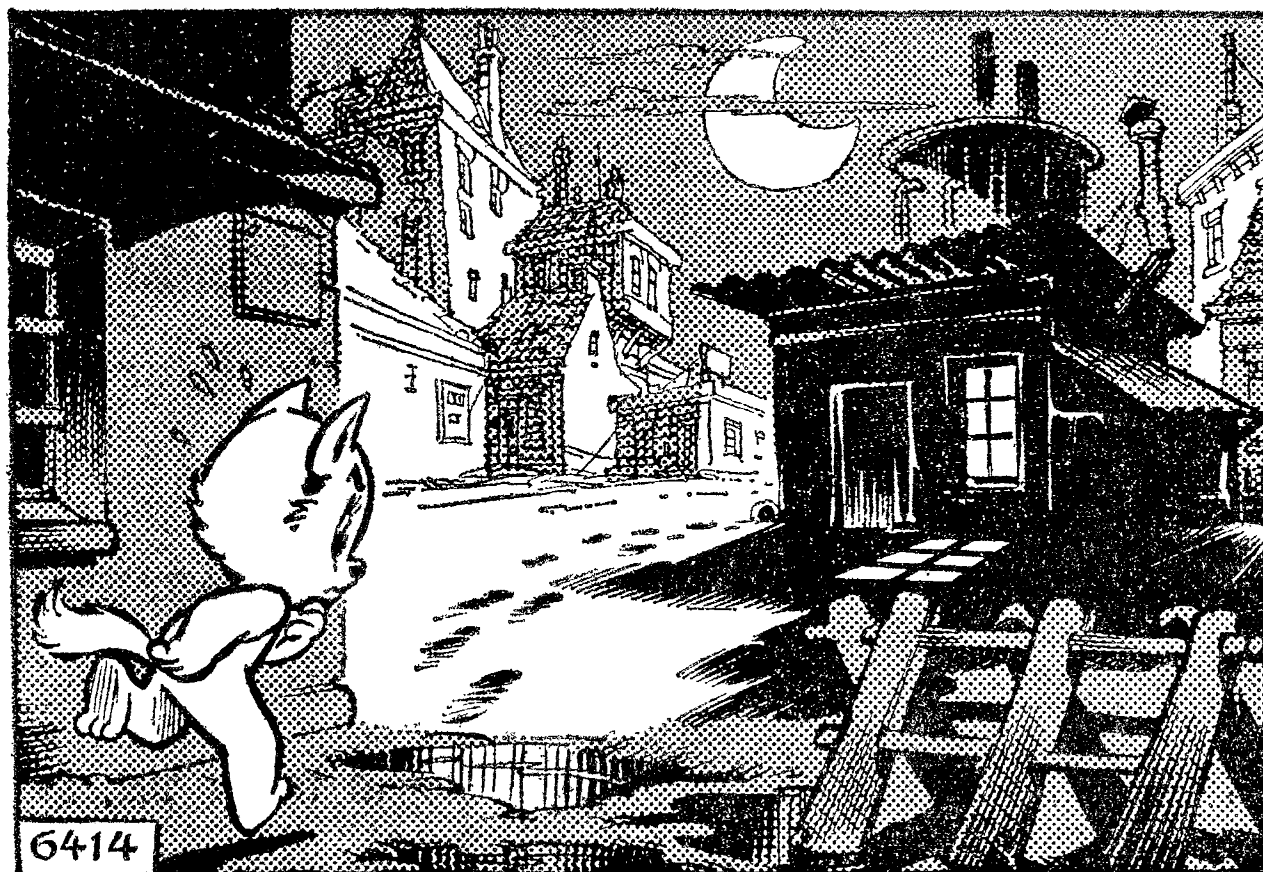
Zo gezegd zo gedaan. Nadat ze elkander sterkte hadden toegewenst, gingen ze ieder een kant op, zonder te vermoeden dat het anders zou gaan dan heer Bommel voorstelde.

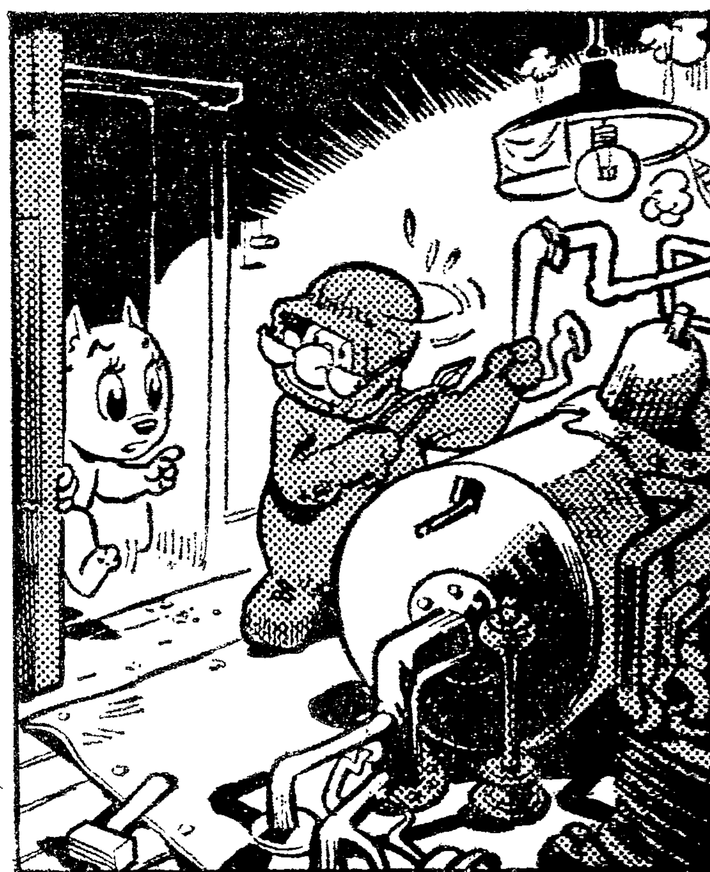
Tom Poes was de eerste, die in de gaten kreeg dat de werkverdeling niet helemaal goed was. Toen hij in de wijk kwam, waar de meeste kunstenaars hun werkplaats hadden, werd zijn aandacht getrokken door een ingezakte woning. Nu waren de meeste panden in deze buurt wel onbewoonbaar verklaard; maar het was toch wel een uitzondering dat men er kunstenaars aantrof die klagend door de brokstukken van een puinhoop scharrelden. Een zou er nog mee door kunnen, maar toen hij de ene ruïne na de andere gepasseerd was begreep hij dat hier iets vreemds was gebeurd.

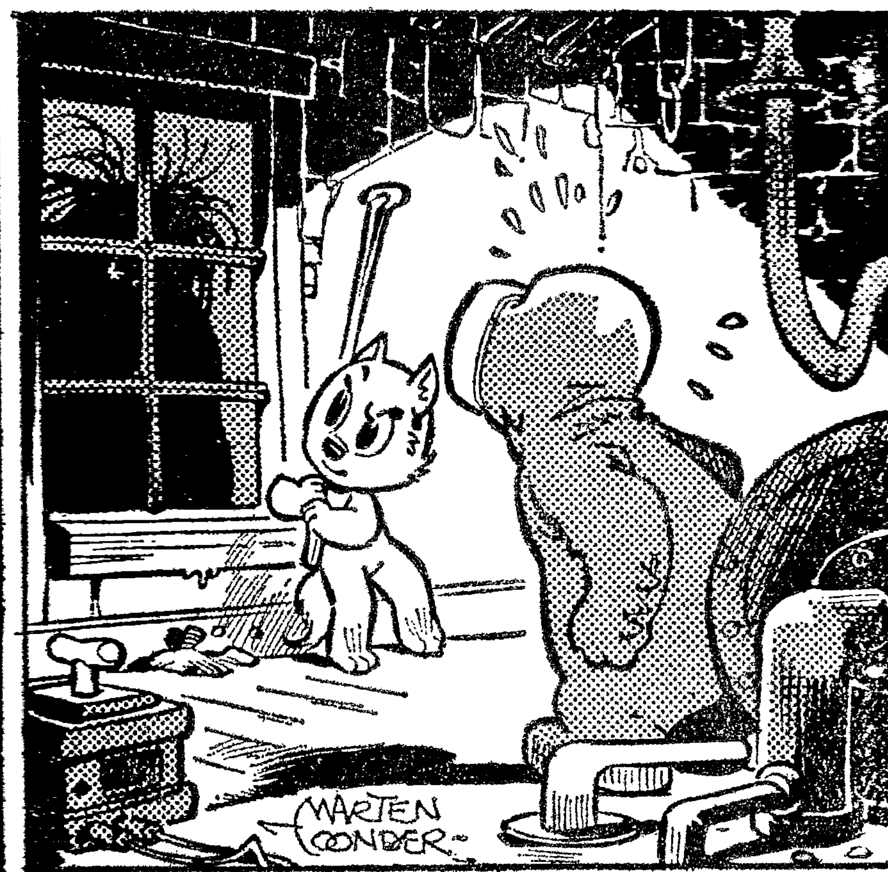
,,Dat moet het werk van de Viridiaan zijn'', zei hij bij zichzelf. ,,Hij is hier natuurlijk aangetrokken door de trillingen en toen heeft hij de boel kort en klein geslagen. Terpen Tijn zou zoiets nooit doen. Hm. Dat betekent dus dat ik heer Ollie's monster zal vinden wanneer ik de verwoestingen volg...''

Dat was geen prettig vooruitzicht. Maar gedreven door een groeiende ongerustheid zette hij het op een hollen om te doen wat hij kon.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6414 Tom Poes volgde het spoor van de verwoestingen door de oude stadswijk en zodoende kwam hij al spoedig bij een open terrein. Op het midden daarvan stond een houten gebouwtje waaruit gezoem en geknetter klonken. Het was omgeven door plassen en in het kille licht van de oude maan was een spoor van moddervoeten zichtbaar, dat naar het keetje leidde.

„Die sporen herken ik'', dacht Tom Poes. „Ze zijn van het monster. En het zou best eens kunnen zijn dat het wordt aangetrokken door het gewerk in dat schuurtje. Die geluiden geven trillingen!''

Daar had hij gelijk in. In het eenvoudige bouwwerk had professor Prlwytzkofski een tijdelijk onderkomen gevonden; en nu was hij in nachtelijke uren bezig om zijn vernietigende ontdekking opnieuw te vinden.

In een isolerend kostuum bewoog hij zich om een eenvoudige apparatuur heen terwijl hij ontevreden mompelde.

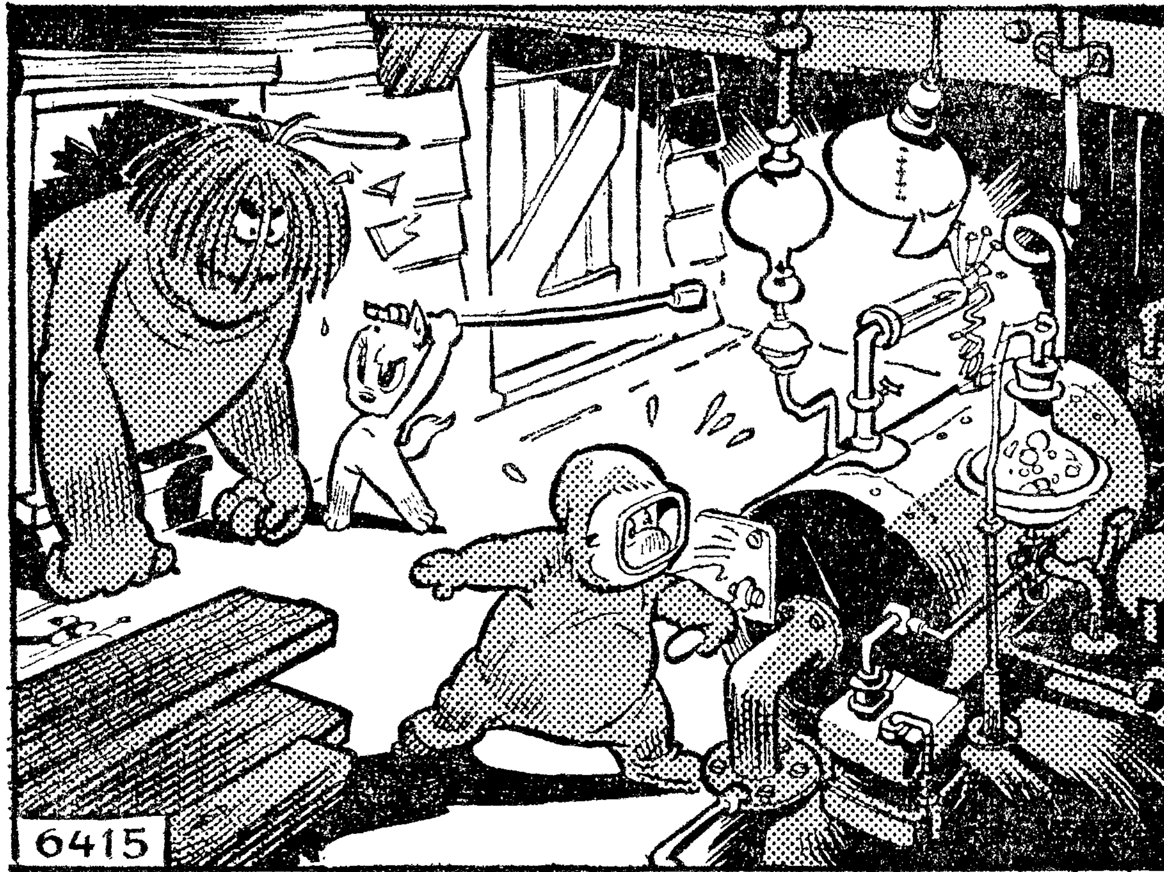
„Der frekwens zal moeten worden opgevoerd'', sprak hij tot zichzelf. „Dit is ja alles stumperen . . .''

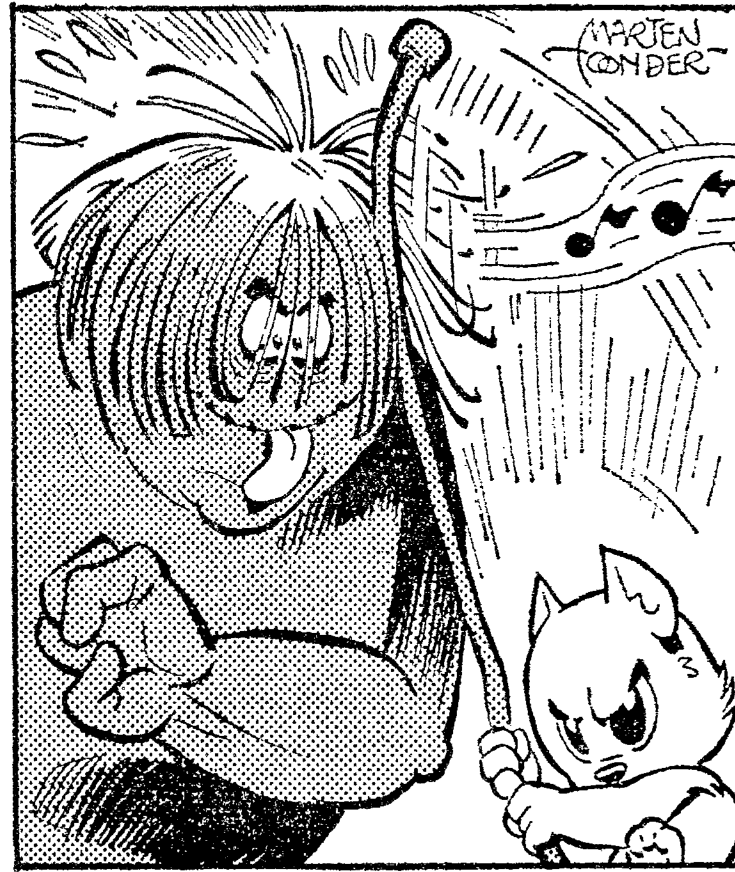
Hij werd echter gestoord door het binnentreden van Tom Poes die zijn wetenschappelijke arbeid ruw onderbrak.

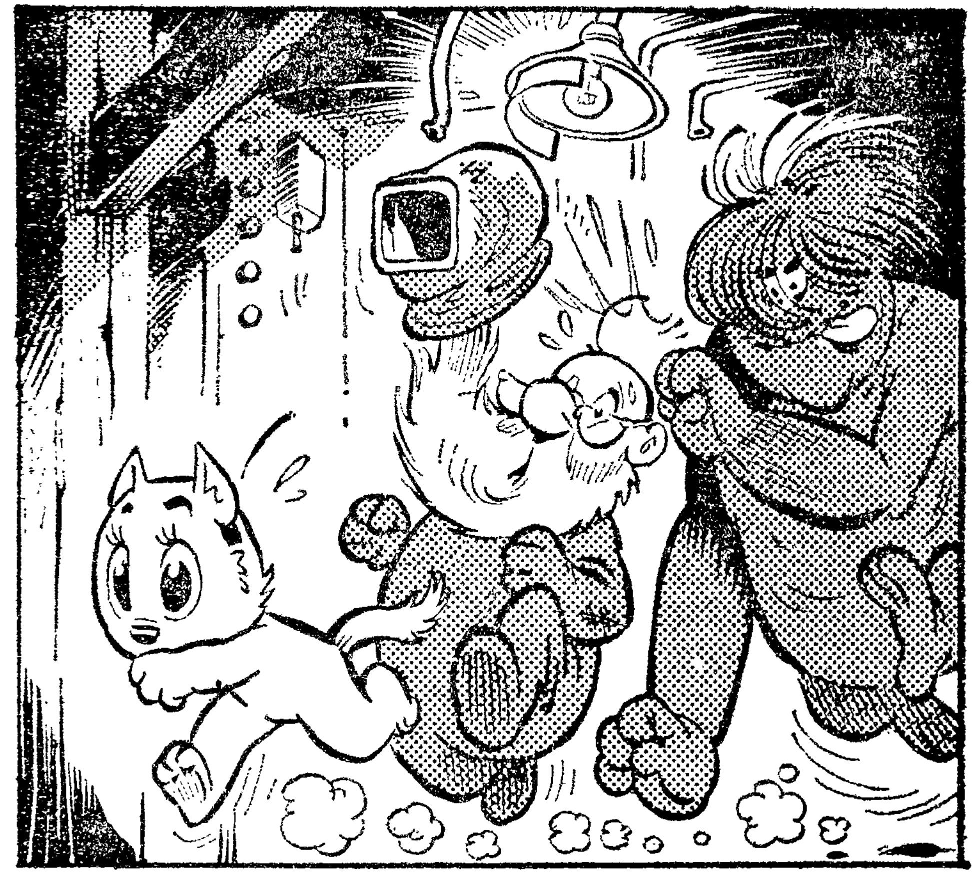
„Vlug! Zet die machine stil!'' riep die uit. „Het monster is in de buurt. Er dreigt gevaar!''

De geleerde wendde zich toornig om. Hij wilde er op wijzen, dat het gepraat over monsters uit moest zijn. Doch nu viel zijn blik op een logge gestalte, die buiten voor het raam opdoemde, en hij slikte zijn woorden geschrokken in . . .

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6415. Professor Prlwytzkofski wilde uitleggen, dat er geen monsters bestaan. Doch op hetzelfde ogenblik werd het venster door een zwaar lichaam versplinterd en stak de Viridiaan zijn terugstotend gelaat naar binnen.

,,Zet die machine af!'' riep Tom Poes, die een zware handspaak gegrepen had.

Nu twijfelde de geleerde niet langer; hij sprong op een handeltje af en drukte dat met grote kracht naar beneden. Het gezoem en geknetter verstomde plotseling en in de ingetreden stilte knalde de ijzeren staaf galmend op het hoofd van de indringer neer. Het was een akelig geluid, dat de hoogleraar onder zijn asbest deed verbleken, maar de klap had verder geen uitwerking. Het monster stiet slechts een zacht gegorgel uit, terwijl het log naar binnen klom, en Tom Poes gooide de kromgebogen spaak in een hoek.

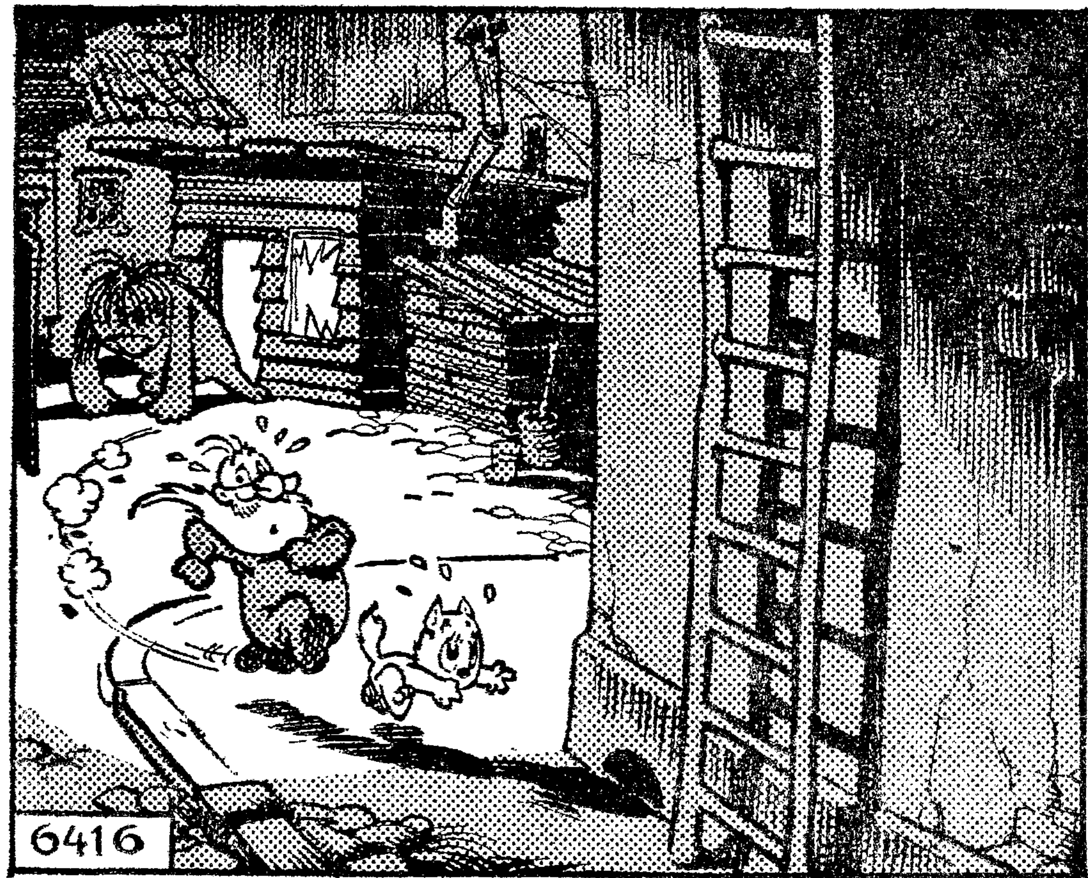
,,Lopen!'' riep hij uit. ,,Deze ruimte zit vol met de trillingen uit uw toestel. U hebt het te laat afgezet!''

,,Praw!'' stamelde de professor. ,,Dit is alles ja gans onwetenschappelijk!''

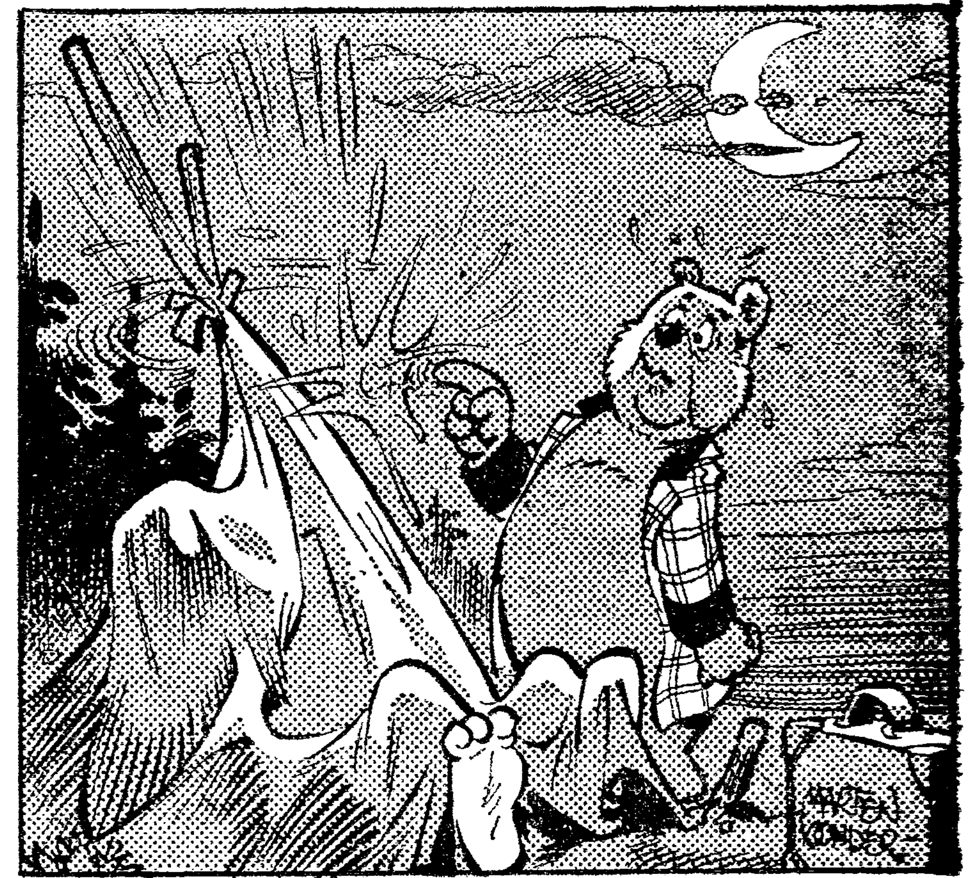
De zware gedaante van de inbreker boezemde hem echter angst in en daarom draafde hij achter Tom Poes aan naar de deur om zich naar buiten te begeven. Maar nu gebeurde er iets onverwachts . . .

De meeste lezertjes zulen wel weten, dat ook angst trillingen veroorzaakt en het werd spoedig al duidelijk, dat het monster meer door de vluchtelingen werd aangetrokken, dan door de stilgevallen apparatuur. Het zette tenminste dreunend de achtervolging in.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6416. Tom Poes holde voor professor Prlwytzkofski aan naar buiten en het monster volgde hen gorgelend en borrelend.

,,Daar is een brandladder'', zei Tom Poes al dravend tot zichzelf. ,,Misschien raken we op die manier buiten zijn bereik; als hij niet kan klimmen tenminste. Oef, ik wou dat heer Ollie hier was. Die is de enige, die macht over hem heeft . . .''

Helaas, heer Bommel bevond zich een heel eind vandaar op de vlakte, die de stad omringde.

,,Hoe kan men nu zo één, twee, drie zijn monster vinden?'' vroeg hij zich af. ,,Zou het helpen, wanneer ik hem roep? Maar wat moet ik roepen? Ach, Tom Poes heeft het gemakkelijk, die hoeft alleen maar naar een kunstenaar te zoeken die een naam

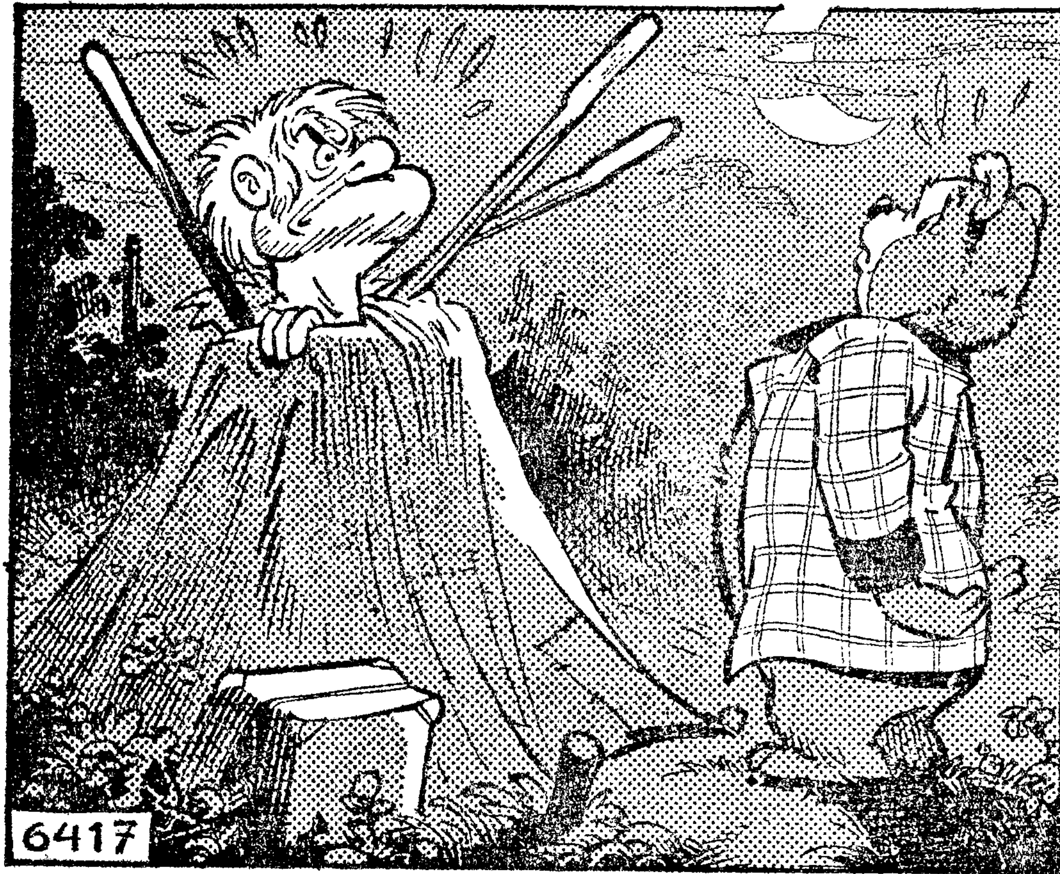
Op dat moment werd hij een tentje gewaar, dat in de buurt van een dennebos was opgetrokken en waaruit een regelmatig gesnurk opsteeg.

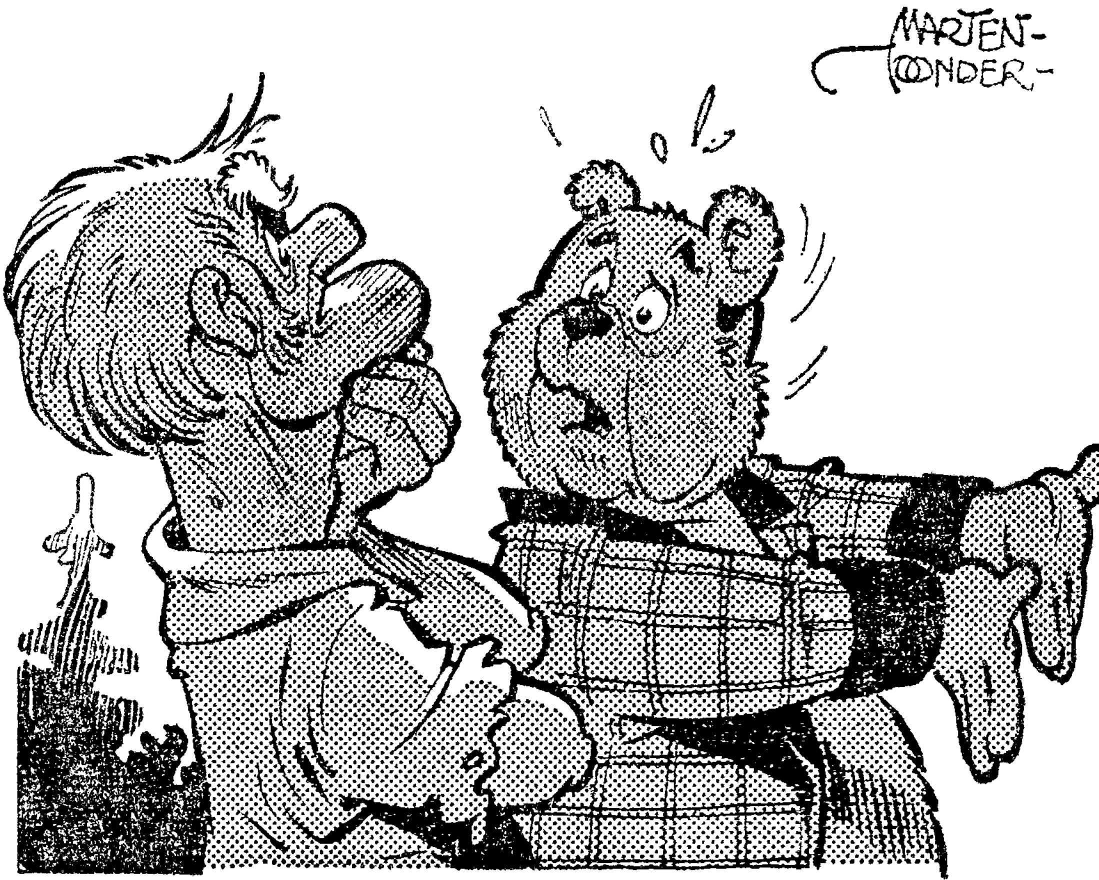
,,Kom'', hernam hij erop af lopend. ,,Laat ik daar eens gaan vragen of men soms een kunstmonster heeft zien passeren. Het stuit me tegen de borst om op dit uur nog ergens aan te kloppen als heer zijnde. Maar nood breekt wet, als men begrijpt, wat ik bedoel''.

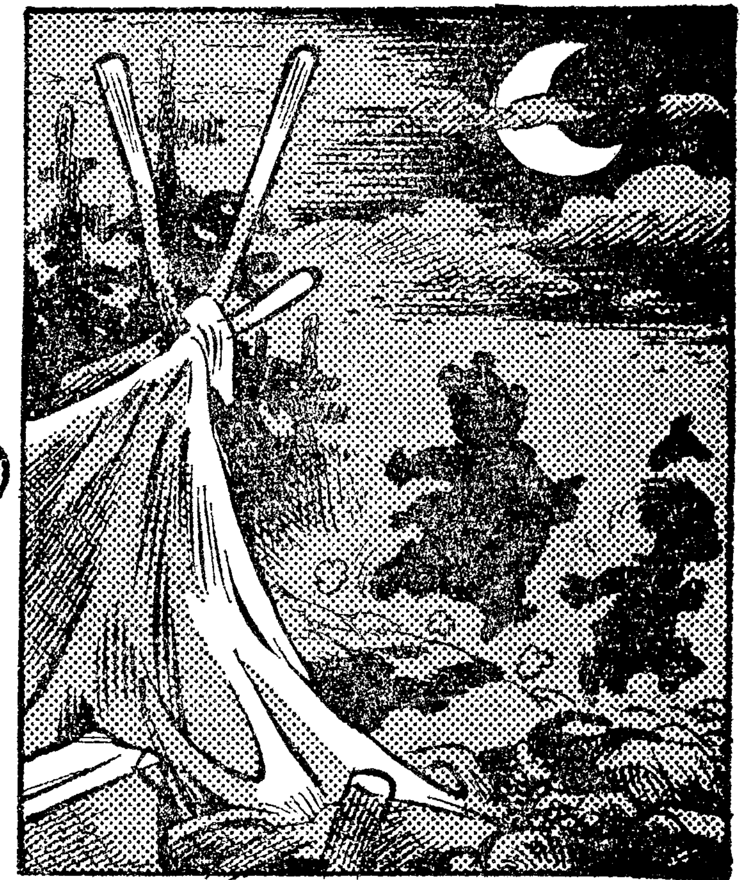
Met deze gedachte hield hij halt voor de tent en gaf een krachtige tik op het zeildoek. Helaas was het geval tamelijk slordig opgericht; de klop was te stevig voor de bedrading en met een ratelend geluid zakte het ding in elkaar.

Het snurken ging over in een rauwe uitroep. De kampeerder was wakker geschrokken, en zo te horen wekte dat zijn ontstemming op . . .

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6417. Onder de omgevallen tent ontstond een hevige beweging en voor heer Ollie's verschrikte blikken rees het linnen omhoog om ten slotte doorgang te verlenen aan het ontstemde gelaat van Terpen Tijn.

,,Wat moet dat?'' snauwde de kunstenaar. ,,Moeten fijne trillingen dan altijd gestoord worden door het grove vleeslichaam van een eh . . . dinges?''

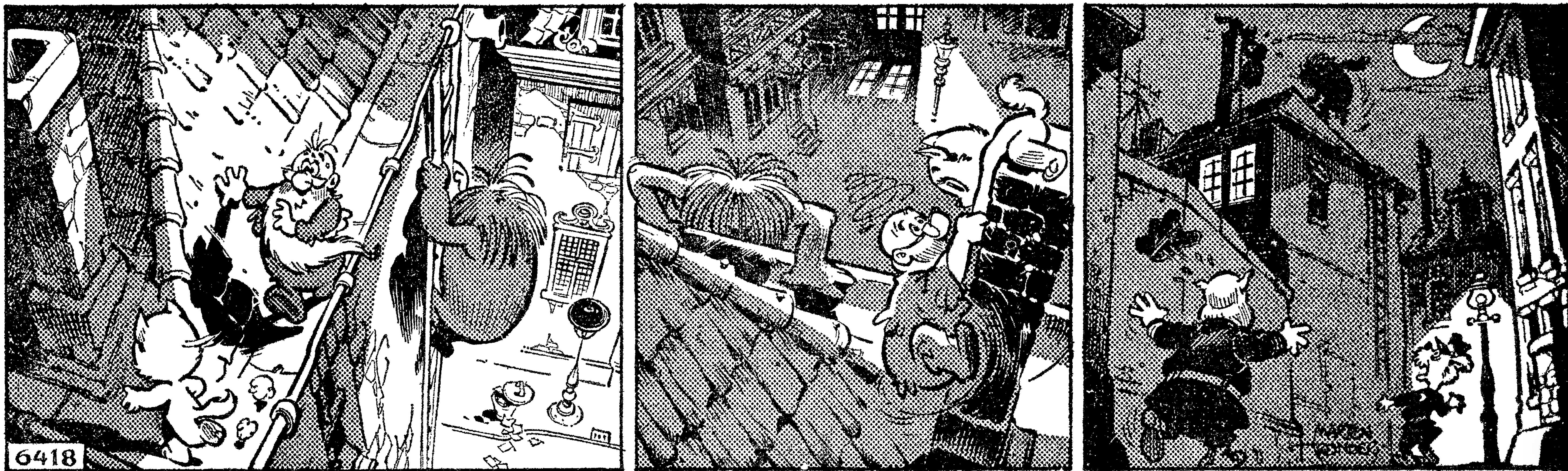
,,N-neem me niet kwalijk'', stamelde heer Bommel bedremmeld. ,,Ik kwam toevallig langs en toen dacht ik, kom dacht ik, laat ik daar even vragen of men soms een kunstmonster heeft zien passeren. Dat zoek ik namelijk. De Viridiaan, u weet wel. Het is me een beetje uit de hand gelopen. Ik ben zijn baas, dat wel, maar ik wist zo gauw niet wat ik tegen hem moest zeggen en nu loopt hij los rond, als u begrijpt wat ik bedoel. De verwoestingen, die hij aanricht zijn vreselijk. De hele tentoonstelling is kapot''.

,,Zo'', gromde de schilder, het zeildoek van zich af werpend. ,,Is het zo ver? Jouw kunstmonster is het rijp geworden. Nu, makker! Het is het einde van alle kunst. De hele omgeving is drooggelegd en alleen nog maar geschikt voor vleesverwerking en de fabrikage van stank''.

,,Hoe vreselijk is dit alles'', klaegde heer Ollie. ,,En het is allemaal mijn schuld, ik weet het. Ach, wat moet ik nu doen?'' Deze berouwvolle woorden verzachtten het gemoed van de meesterschilder en bewogen hem om hulp te bieden.

,,Kom maar mee'', sprak hij stroef. ,,Ik weet wel ongeveer waar de Viridiaandinges uithangt. In de buurt waar nog getrild wordt, natuurlijk''.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6418. Tom Poes en professor Prlwytzkofski hadden zich via de brandtrap op het dak gewerkt. Het bleek echter al spoedig dat het monster ook kon klimmen, en toen ze in de dakgoot stonden, hoorden ze het naderende gerochel vlak onder zich.

,,We moeten verder'', riep Tom Poes. ,,Kom mee, en probeer om niet bang te zijn. Dat veroorzaakt trillingen''.

,,Ach, hemelbliksemdonderweder'', steunde de geleerde met bevende stem. ,,Deze ongehore hoogte geeft mij een zwindel. Ik kan ja niets daarvoor dat mijne knieën klapperen''.

Het verschijnen van twee handen over de dakrand maakte echter een einde aan zijn bedenkingen. Hij schikte de flarden van zijn isolatiekostuum en begon zich haastig door de goot te bewegen, achter Tom Poes aan. Die was intussen op een schoorsteen geklommen en stak nu een hand uit om de hoogleraar naar boven te helpen. Dat was niet zo gemakkelijk en het monster was al aardig dichterbij gekomen toen hij hem eindelijk zover had.

Nu wilde het geval, dat commissaris Bulle Bas op zijn nachtronde het verlaten terrein passeerde. Aanvankelijk schreef hij het ijle geroep boven zich aan een nachtvogel toe. Maar toen hij de blik omhoog richtte zag hij de vreselijke toestand waarin de vluchtelingen zich bevonden.

,,Gauw, Snuf!'' riep hij tot de brigadier, die hem vergezelde. ,,Haal een brandladder! Daar scharrelt de verdachte, die het museum geplunderd heeft!''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

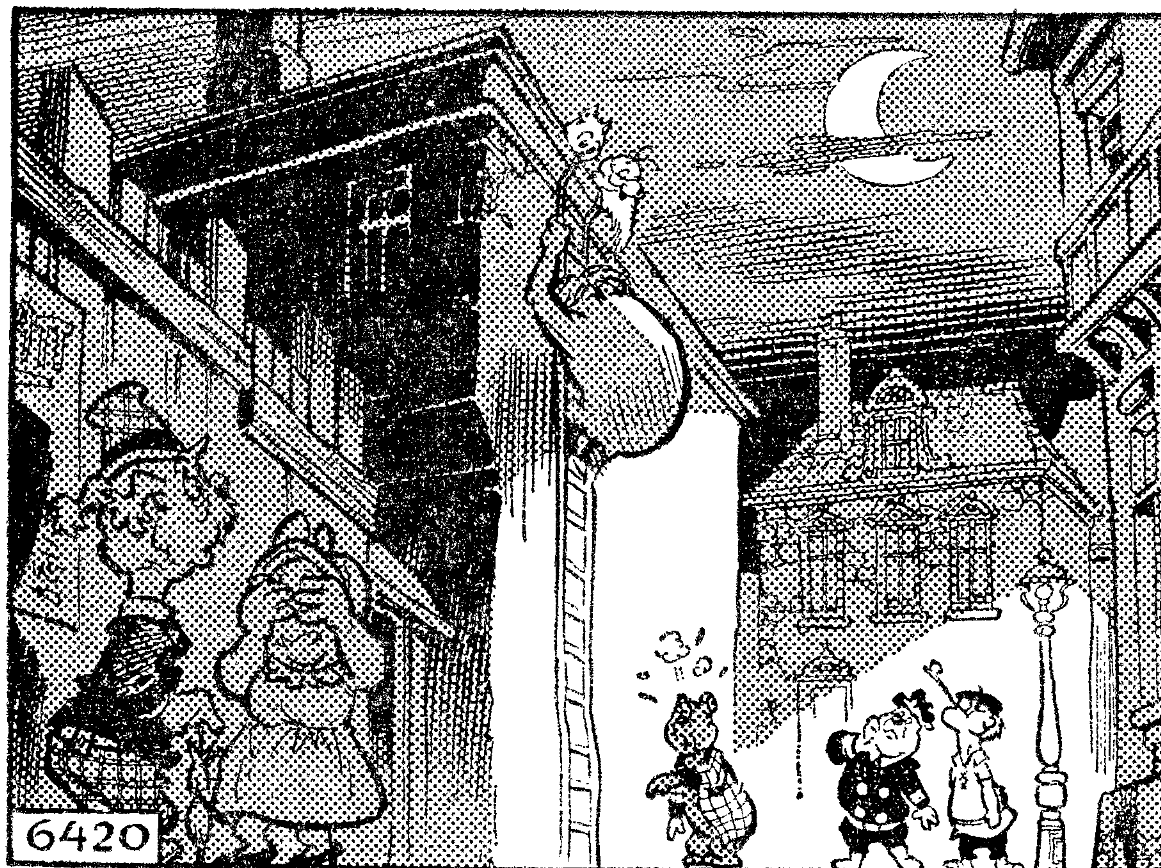

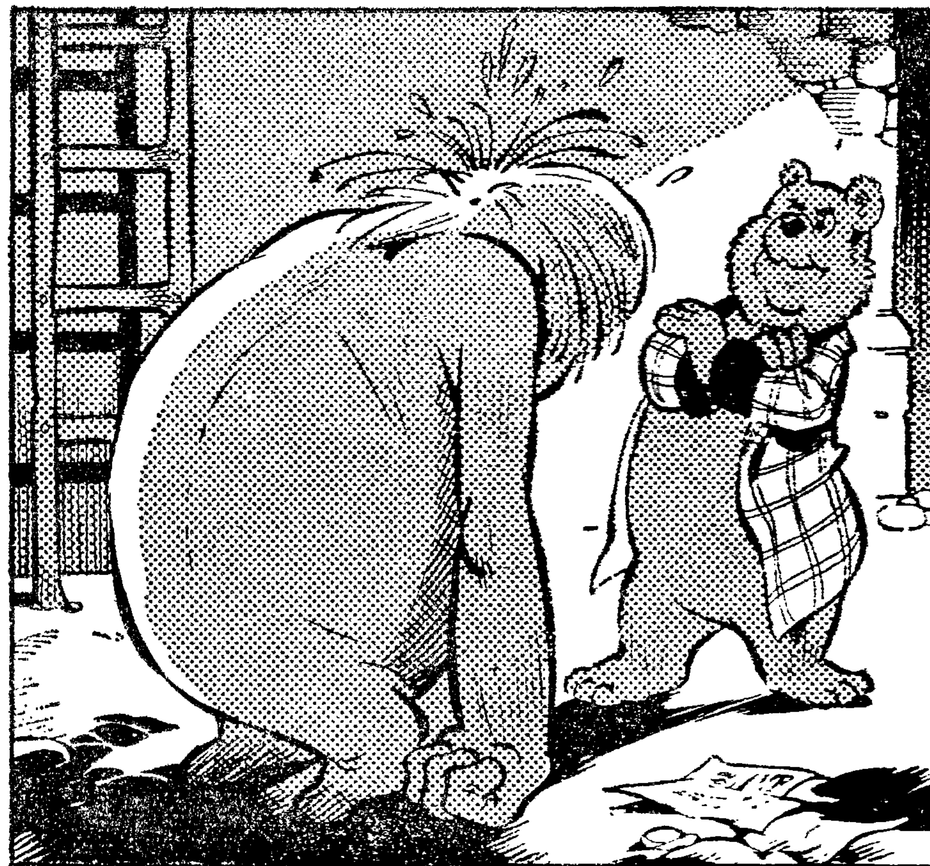
6419 De Viridiaan schuifelde over het dak, onder het uitstoten van borrelende geluiden. Het was duidelijk, dat hij werd aangetrokken door de trillingen van Tom Poes en professor Prlwytzkofski, want zonder een ogenblik te verpozen bewoog hij zich naar de schoorsteen waarop ze zaten. „Niet zo beven", waarschuwde Tom Poes nog. Maar voordat de geleerde had kunnen proberen zijn knieën tot stilstand te brengen, werd hij reeds gegrepen en van zijn verblijfplaats gerukt. Het monster gorgelde tevreden terwijl het van de dakpannen daalde om zich langs de goot naar de brandtrap te begeven. Intussen zwaaide het zijn slachtoffer boven zijn hoofd rond, zodat de hoogleraar de nachthemel met alle sterren om zich heen zag cirkelen en de wind hem op stormkracht op de oren vloog.

„Ik vermag mijne angst ja niet te bedwingen", riep hij met ijle stem. Er was niemand, die hem verstond, maar zijn tegenspoed bleef toch niet onopgemerkt. Vanaf de schoorsteen riep Tom Poes hem bemoedigend toe, en op de begane grond schreeuwde de commissaris van politie om brandladders. Het een noch het ander hielp echter, en het zou er voor de wetenschap slecht hebben uitgezien wanneer heer Bommel op dat moment niet uit een steeg te voorschijn was gestoven.

Een enkele blik was hem voldoende om de ernst van de toestand in te zien. „Laat dat!" kreet hij met overslaande stem. „Dat mag je niet doen! Dat wil ik niet hebben! Laat die meneer met rust en wees gehoorzaam!"

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6420 De bevelen van heer Bommel bleken uitwerking te hebben. Het monster keek tussen zijn haren door over de dakrand, daarop wierp hij de klagende hoogleraar in de goot en begon langs de brandladder naar beneden te klimmen.

,,Hij doet het . . .'' prevelde de commissaris ongelovig. ,,Dat gaat mij boven de pet''.

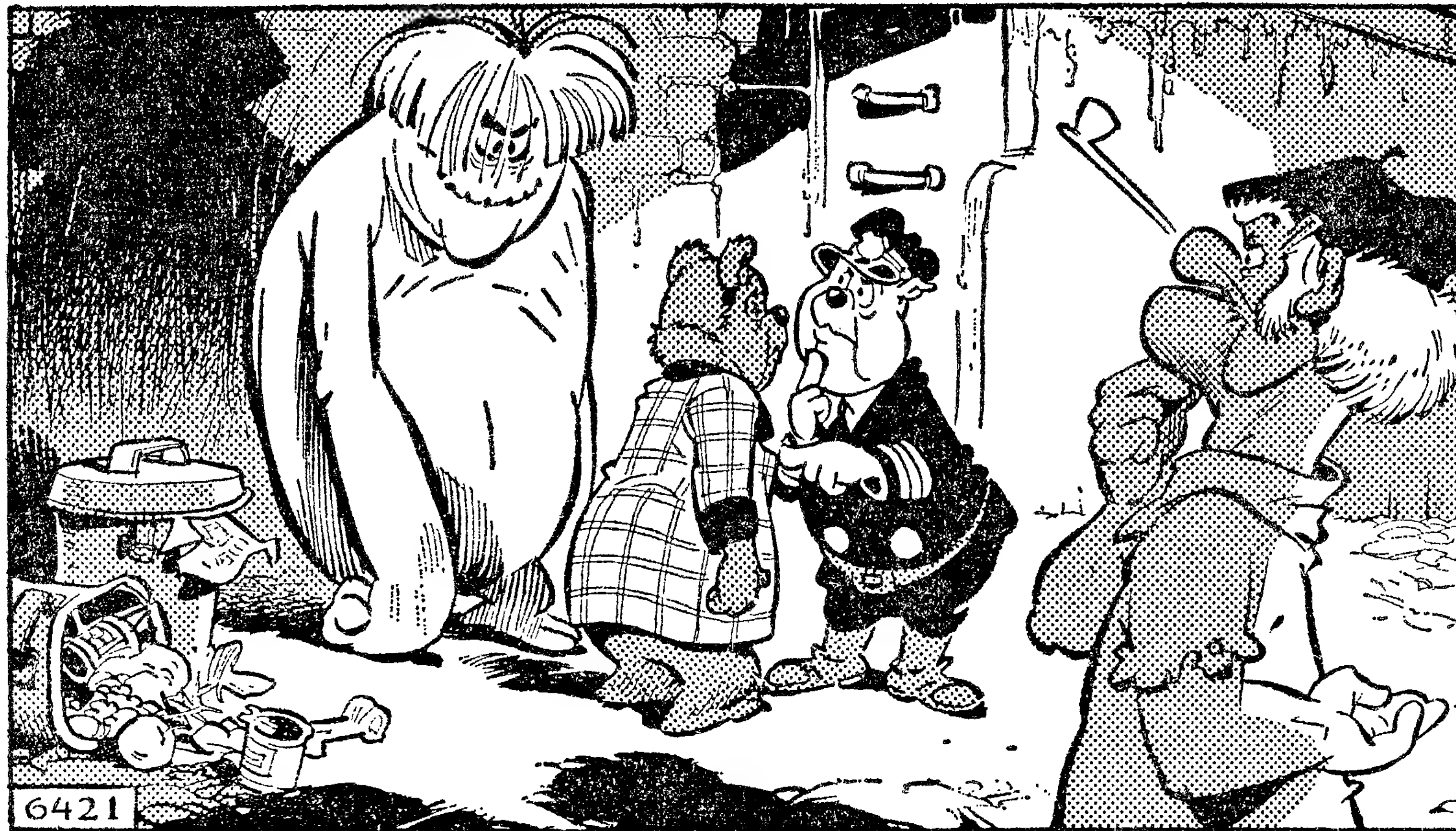
,,Mij ook'', gromde Terpen Tijn, die achter hem stond. ,,Zo'n losgebarsten Viridiaan gehoorzaamt alleen aan de vent die zijn naam onder het doek heeft gezet!''

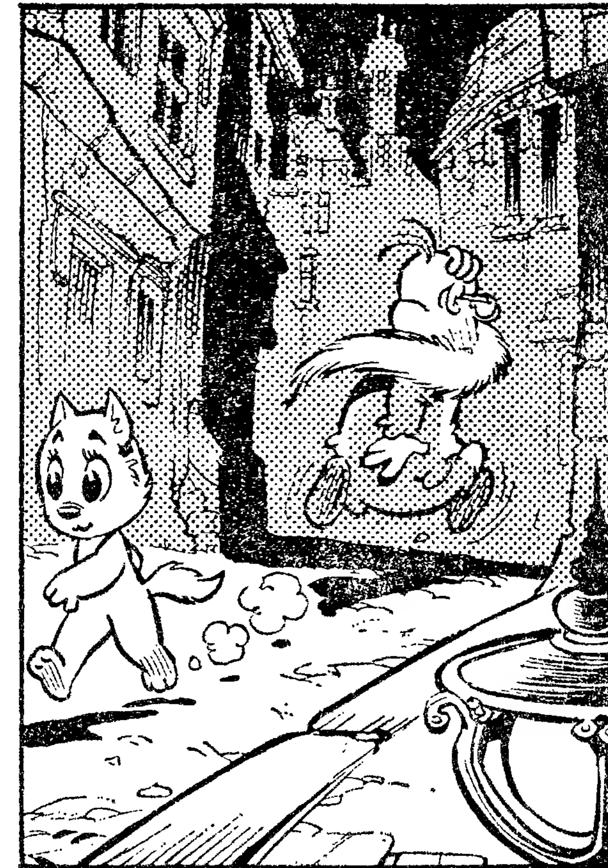
De politiechef fronste de wenkbrauwen en trachtte de zin van deze woorden te begrijpen. Voordat hem dit gelukt was, trad heer Ollie op het monster toe en kruiste de armen over de borst. ,,Ziezo'', sprak hij. ,,Dit was de laatste keer. Je hebt nu gezien welk een macht een heer over zijn kunstmonster heeft. In het vervolg mag je niet meer zo wild zijn, begrepen? Ik wil het niet meer hebben, bedoel ik. Het wordt tijd, dat ik je opvoeding krachtig ter hand neem, want anders zouden er ongelukken kunnen gebeuren''.

Op dat ogenblik naderde commissaris Bas met dreunende tred. ,,Nu heb ik de zaak door'', sprak hij grimmig. ,,Je bent er gloeiend bij, Bommel. Het is verboden zo'n gedrocht onbeheerd te laten rondlopen. Dat is één. En jij bent als zijn enige eigenaar aansprakelijk voor alle schade die het heeft aangericht. Dat is twee . . .''

,,Voorzichtig'', waarschuwde de kunstenaar, die hem gevolgd was. ,,Maak die bolle niet boos. Zo'n vleeslichaam vervalt altijd tot grove trillingen, en dan krijg je weer last van de Viridiaandinges''.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6421 Commissaris Bulle Bas kon de woorden van Terpen Tijn niet helemaal volgen. Maar hij had nu al zoveel meegemaakt waarvan de zin hem ontging, dat hij zijn toon matigde.

„Ben jij de eh . . . de eigenaar van dit monster, Bommel?" vroeg hij.

„Ja", zei heer Ollie. „Dat is te zeggen; ik heb mijn handtekening onder zijn linnen gezet en daarom heb ik macht over hem. Maar ik heb hem niet goed in de hand gehouden omdat ik niet goed wist hoe ik dat moest doen en daardoor . . ."

„Dat is genoeg", onderbrak de politiechef. „Genoeg om je op te schrijven. Wat is je naam?"

Nu maakte zich ontstemming van heer Ollie meester en dat was direct te merken aan de Viridiaan, die een gorgelend geluid uitstiet. Professor Prlwytzkofski, die intussen met Tom Poes van de brandladder was afgedaald, wierp een vreesachtige blik achterom en snelde toen haastig weg om medisch verzorgd te worden. Maar Tom Poes stapte onbevreesd op het groepje toe.

„U moet heer Ollie niet boos maken", waarschuwde hij. „Want dan geeft hij trillingen af en dat is gevaarlijk".

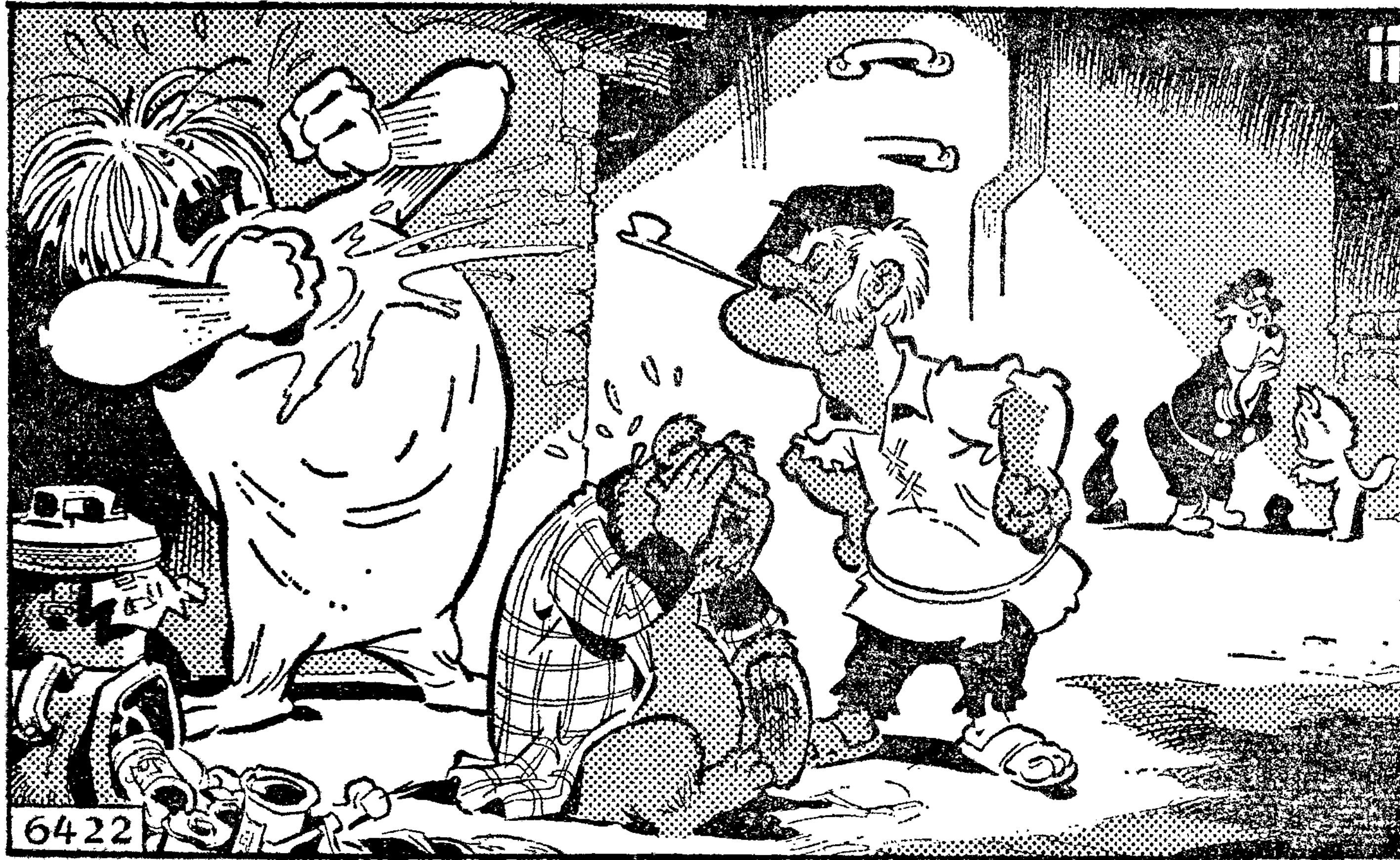
De commissaris keek schrikkend op, doch de schilder Tijn stoorde zich niet aan de waarschuwing.

„Wacht es even!" snauwde hij met raspende stem. „Wat zei jij daar, makker? Heb jij je bolle handtekening onder mijn stukje gezet? Dus dát is de reden, dat ie je gehoorzaamde, huh?"

„Ja", gaf heer Bommel inzakkend toe. „Ja, dat heb ik gedaan. Maar ik heb er spijt van, echt waar. En het is de laatste keer, dat het zal gebeuren . . ."

„Daar kan je donder op zeggen", schreeuwde de kunstenaar in grote opwinding. „Weet je wat ik heb? Ik heb zin om je suffe vlees eens te laten vibreren, makker!"

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6422 „Hoe komt het in je vette denkpap op om je naam op mijn stukje te zetten?'' grauwde Terpen Tijn. Jij bent een van die vleeslichamen die denkt. dat een naam meer waard is dan kunst, huh? Ik moest eigenlijk zwezerikgelei van je maken''.

„Dat gaat verkeerd'', zei Tom Poes, die zich met de commissaris een weinig had teruggetrokken. „Boosheid en ruzie veroorzaken trillingen, en de Viridiaan wordt daar erg opgewonden van''.

„Het gaat me boven de pet'', mompelde de politiechef. Ik zal deze zaak even op zijn beloop laten, totdat het monster tot rust gekomen is. Maar wanneer Bommel het waagt om kwaad te worden, slinger ik hem zó op de bon dat hij het niet licht vergeten zal.

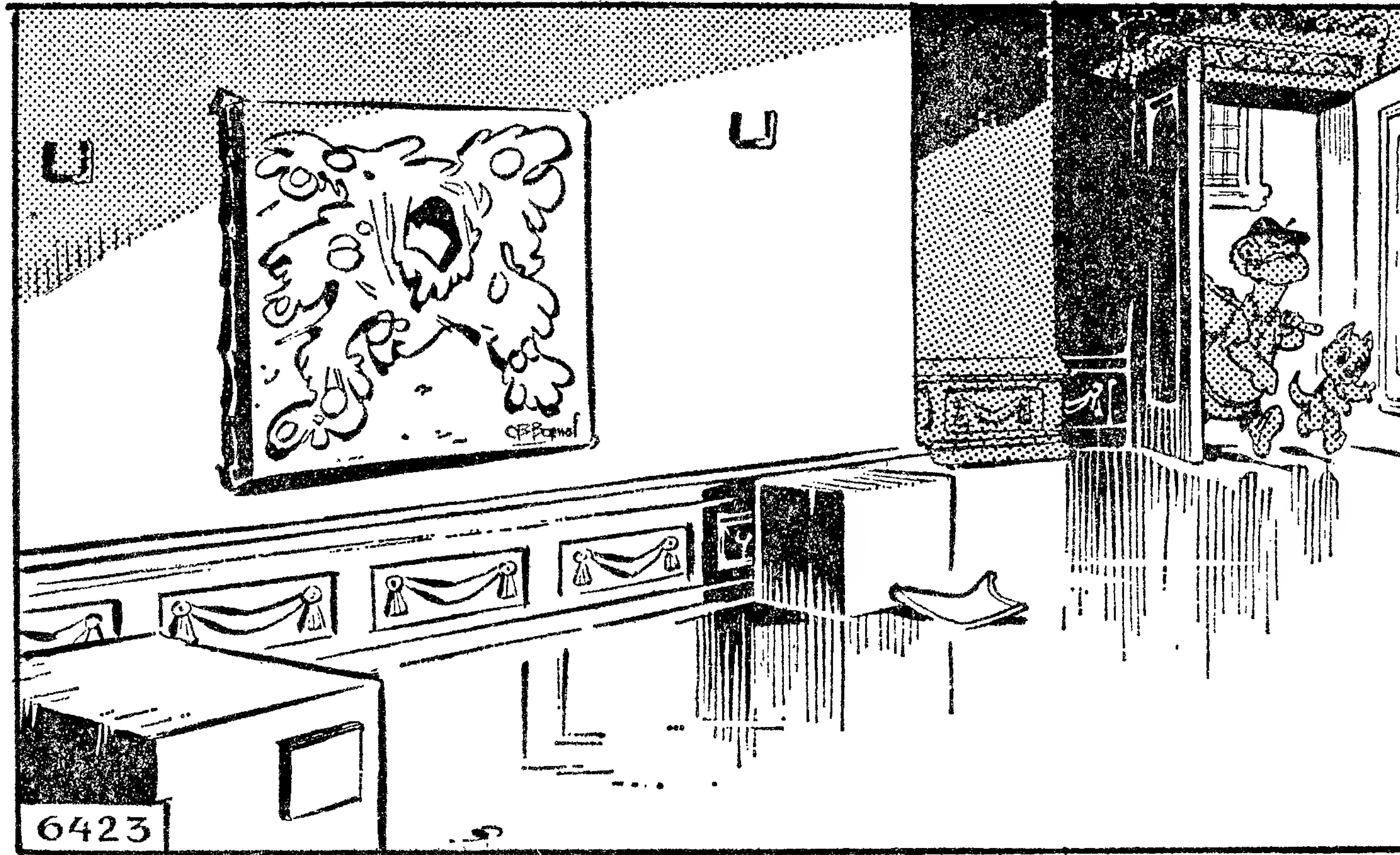
Heer Ollie werd echter niet kwaad; integendeel. Hij ging moedeloos op de stenen zitten en sloeg de handen voor het gelaat.

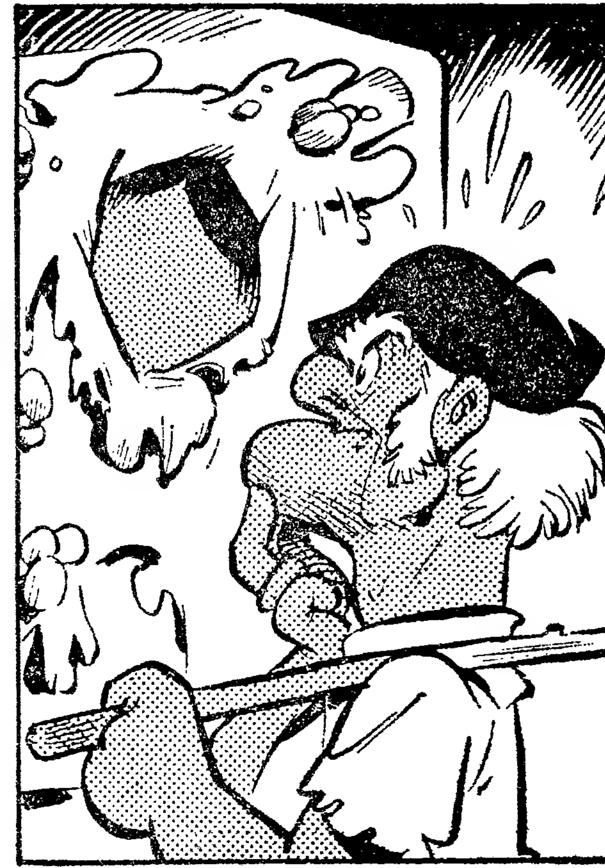
„U hebt gelijk, heer Tijn'', sprak hij met gebroken stem. „Zwezerikgelei gaat te ver. Maar ik ben een gebroken heer, die de kunst in Rommeldam om hals heeft laten brengen. En hier zit ik nu met een kunstmonster, dat niet eens echt van mij is . . .''

Nu bleek echter dat zijn ontroering ook trillingen veroorzaakte. Want de Viridiaan begon zich met de vuisten op de borstkas te kloppen, terwijl hij borrelende geluiden uitstiet. De woede van de kunstenaar zakte dan ook en hij stapte voorzichtig een paar pasjes achteruit. Tom Poes maakte daar meteen gebruik van.

„Kom mee'', zei hij. „Het is nu eenmaal zo, dat de handtekening macht over het monster geeft. Daarom moet u zo gauw mogelijk uw eigen naam op het doek zetten''.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6423 De tentoonstellingszaal in het museum lag kaal en verlaten in het licht van de middagzon. De enige bijdrage die er hing was het veelbesproken doek van heer Bommel „Viridiaandinges”, doch er was niemand om er toezicht op te houden. Voor Tom Poes en Terpen Tijn was het dan ook niet moeilijk om in het gebouw door te dringen.

„Zo”, sprak de kunstenaar nadertredend. „Dit is het dus. Ontplofte wierblaas. Ja, ja; het Nu er is er lelijk uitgesprongen. En in de hoek staat de vette handtekening van die doorregen rollade. Geen wonder, dat de zaak grofstoffelijk is gaan trillen”.

Zijn gepeins werd gestoord door de kreten, die van buiten kwamen, en die snel sterker werden.

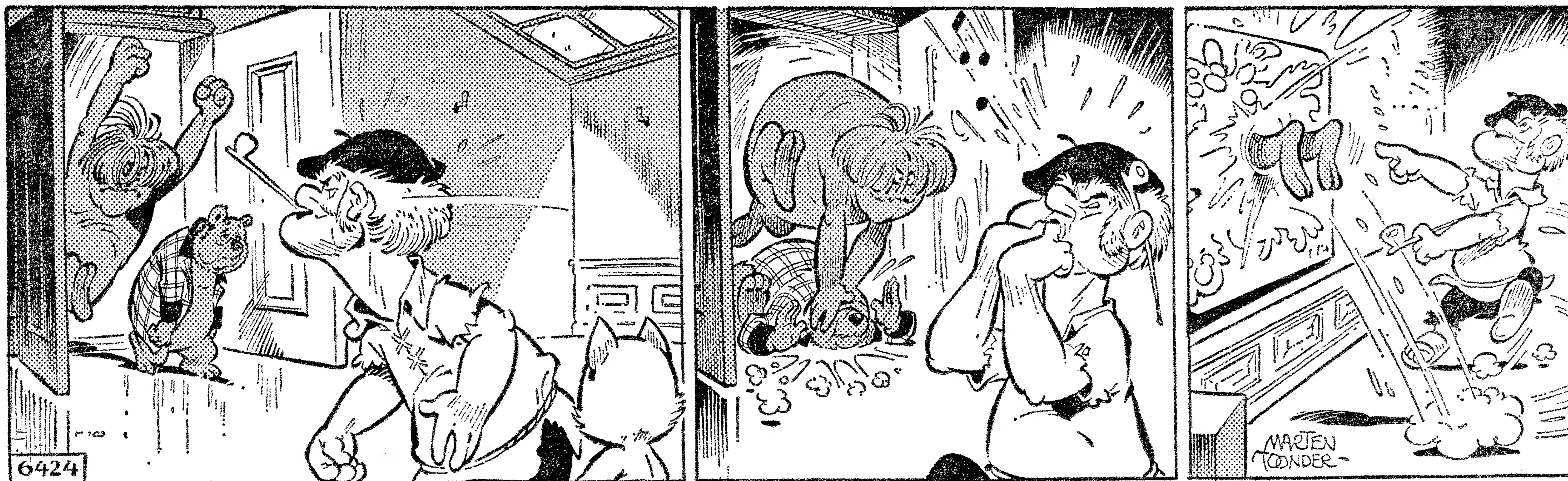
„Vlug?” riep Tom Poes. „Daar komt heer Bommel aan!”

Nu, dat was zo. Heer Ollie, die wilde goedmaken wat hij bedorven had, naderde schuldbewust en ingezakt het museum. Zijn verdrietige trillingen hadden een akelige uitwerking op het monster dat hem volgde.

Het stille plein was dan ook vervuld van borstkasgeroffel en gorgelende kreten, die de vreedzame voorbijgangers met ontzetting vervulden. Om hulp roepend snelden ze in alle richtingen uit elkaar, terwijl de bekommerde heer sloffend zijn eenzame weg ging.

„Ik ga mijn handtekening uitvegen”, dacht hij. „Maar wat dan? Dan is er niemand meer, die macht over de Viridiaan heeft. En dan is deze goede stad weerloos aan hem overgeleverd. Wat moet ik doen? Ach, het leven van een Bommel is moeilijk . . .”

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6424 De onrust buiten nam wat af. Doch nu werd de stilte van het museum verbroken door een dof geroffel en borrelende kreten, die akelig door de marmeren gangen weerkaatsten. Het was heer Bommel, die in grote tweestrijd met zijn uitzinnig kunstmonster naderde.

,,Grove trillingen'', mompelde Terpen Tijn. ,,Dat komt ervan wanneer een rollade aan het sudderen raakt. Maar hij is juist op tijd. Mijn naam staat op het doek. Laat hem maar binnenkomen, makker''.

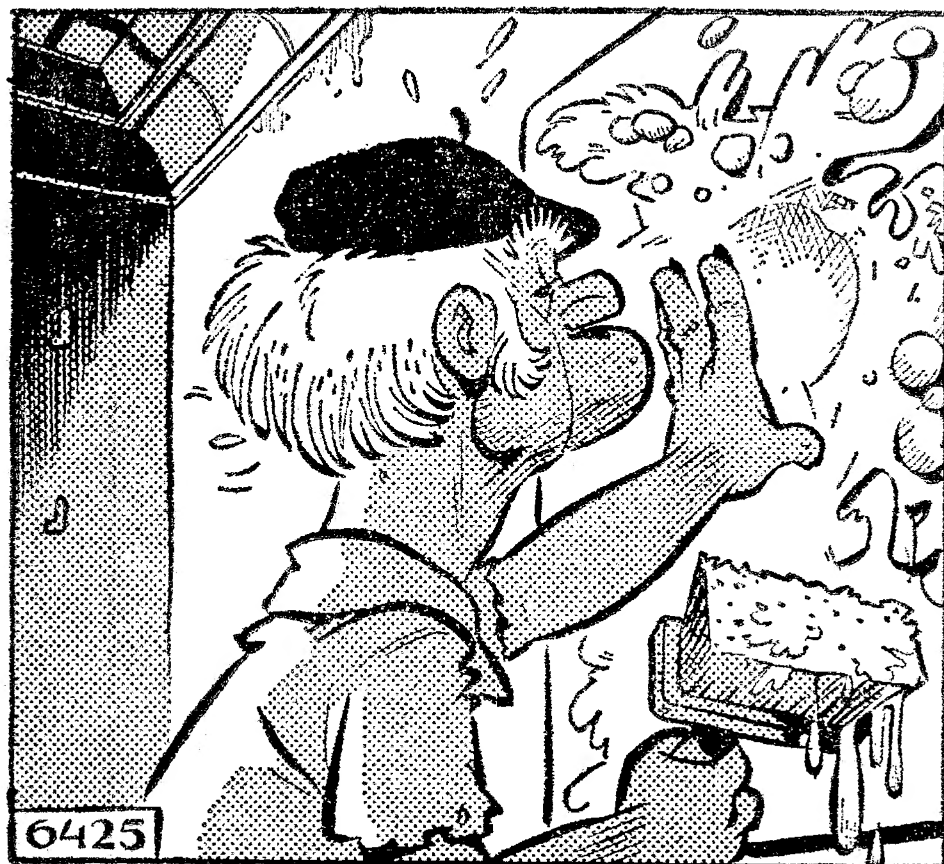
Dat hoefde echter al niet meer. Heer Ollie was ingezakt op de drempel verschenen en hield daar weifelend halt.

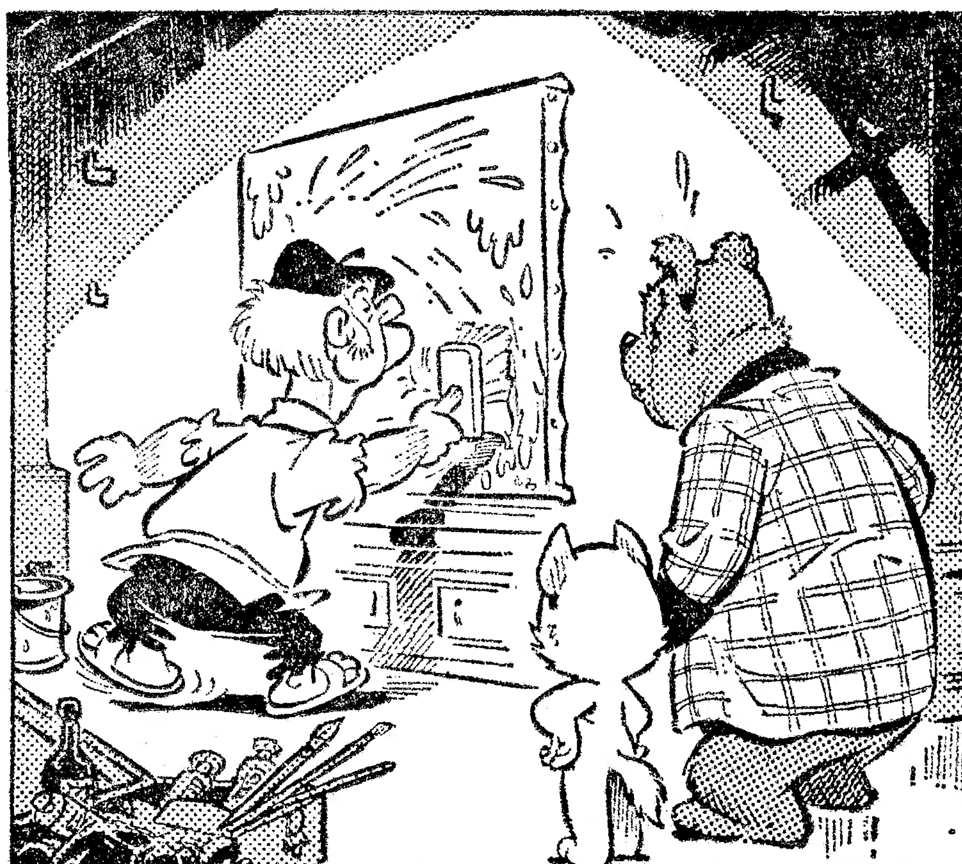
,,Hou je vast!'' riep de kunstenaar. Hij stak zijn wijsvinger in de mond en bracht nu een gefluit voort dat zijn toehoorders in de oren snerpte. De Viridiaan reageerde onmiddellijk. Met een geweldige sprong wierp hij de versufde heer tegen de grond, zodat het dreunde en snelde op de schilder Tijn toe. Deze sprong echter kwiek terzijde terwijl hij op het doek aan de wand wees.

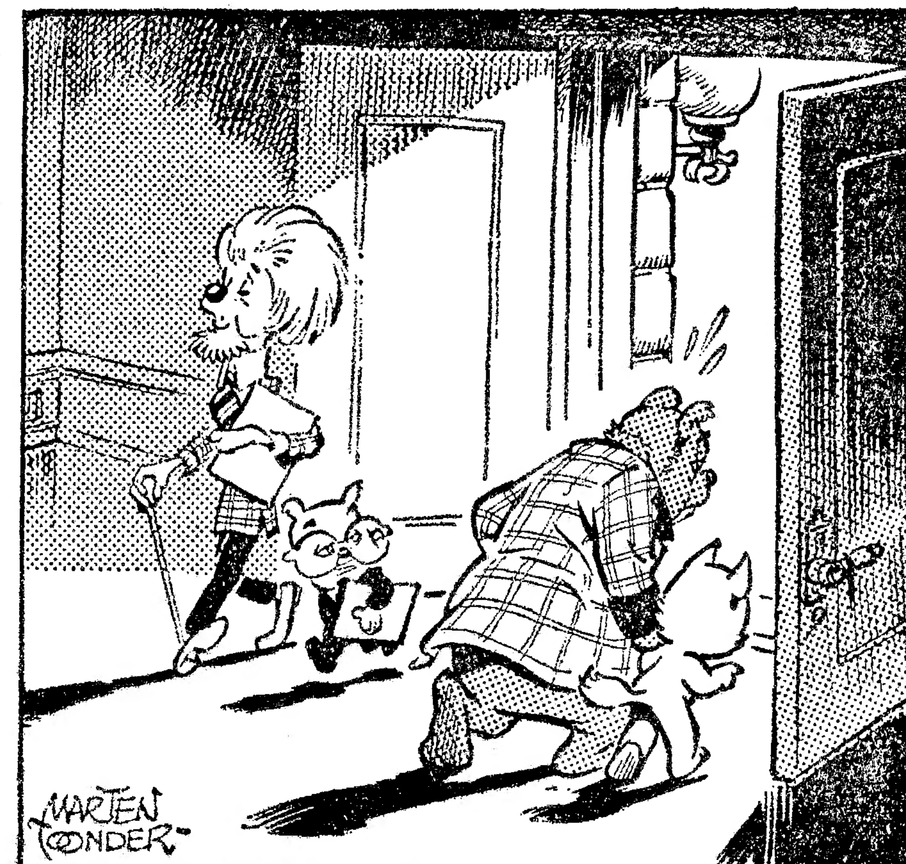
,,Daarheen!'' snauwde hij. ,,Terug in je wier!''

Het monster aarzelde geen ogenblik. Er klonk een gierend geluid, alsof er een ballon leegliep, en terwijl het snel kleiner en dunner werd sprong het door het gat in het linnen en verdween in de wand.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

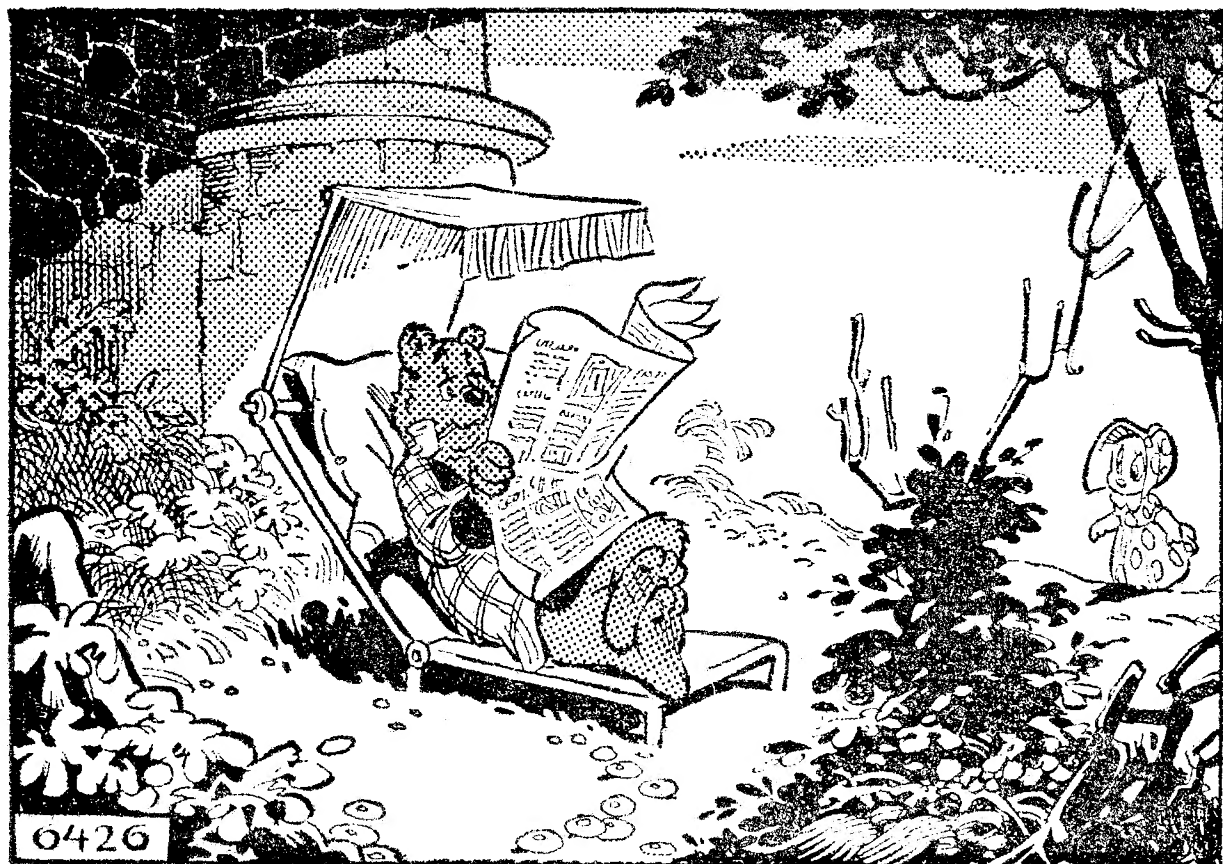
6425 Toen het monster leeglopend in het gat verdween, stonden de toeschouwers wel even vreemd te kijken, dat spreekt. Maar Terpen Tijn schonk geen aandacht aan het voorval. Hij greep een pot en een kwast uit zijn valies en trad op het doek toe. ,,Gelukkig geen vlees en geen vis, die Viridiaan'', sprak hij terwijl hij het wier zorgvuldig dichtdrukte. ,,Een vochtblaas met maantrillingen. Dat vibreert wel grof; maar het is toch gemakkelijker te behandelen dan sommige doorregen rollades''.

,,Wie bedoelt u?'' vroeg heer Bommel. Hij trachtte zijn stem uit de hoogte te doen klinken maar omdat hij erg terneergeslagen was, bracht hij slechts een mompelend geluid voort. De kunstenaar ging er dan ook niet op in. Met grote vegen bewoog hij zijn boender over het canvas; eerst van boven naar beneden en daarop van links naar rechts, zoals dat hoort. ,,Zo'', riep hij ten slotte uit. ,,Daar heb ik je. Geplakt en gelakt en met de naam van de vastlijmer op het linnen. Daar komt geen vleeslichaam meer aan te pas — en als je niet begrijpt wat ik bedoel kan je beter oppassen, makker. Je suffe vlees remt mijn eh ... dinges''.

Heer Ollie zakte nog verder in. Hij wendde zich met een droeve zucht om, en zwaar op de schouder van Tom Poes leunend verliet hij de museumzaal. ,,Ik ben hier te veel'', zei hij met trillende lippen. ,,Een heer van mijn stand voelt zoiets héél fijn aan, jonge vriend. Op deze tentoonstelling is voor mij geen plaats meer; ik ga naar huis!''

Met deze woorden verliet hij het pand, zodoende de voorzitter en de secretaris passerend die zich opmaakten om de zaak opnieuw te gaan inrichten.

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

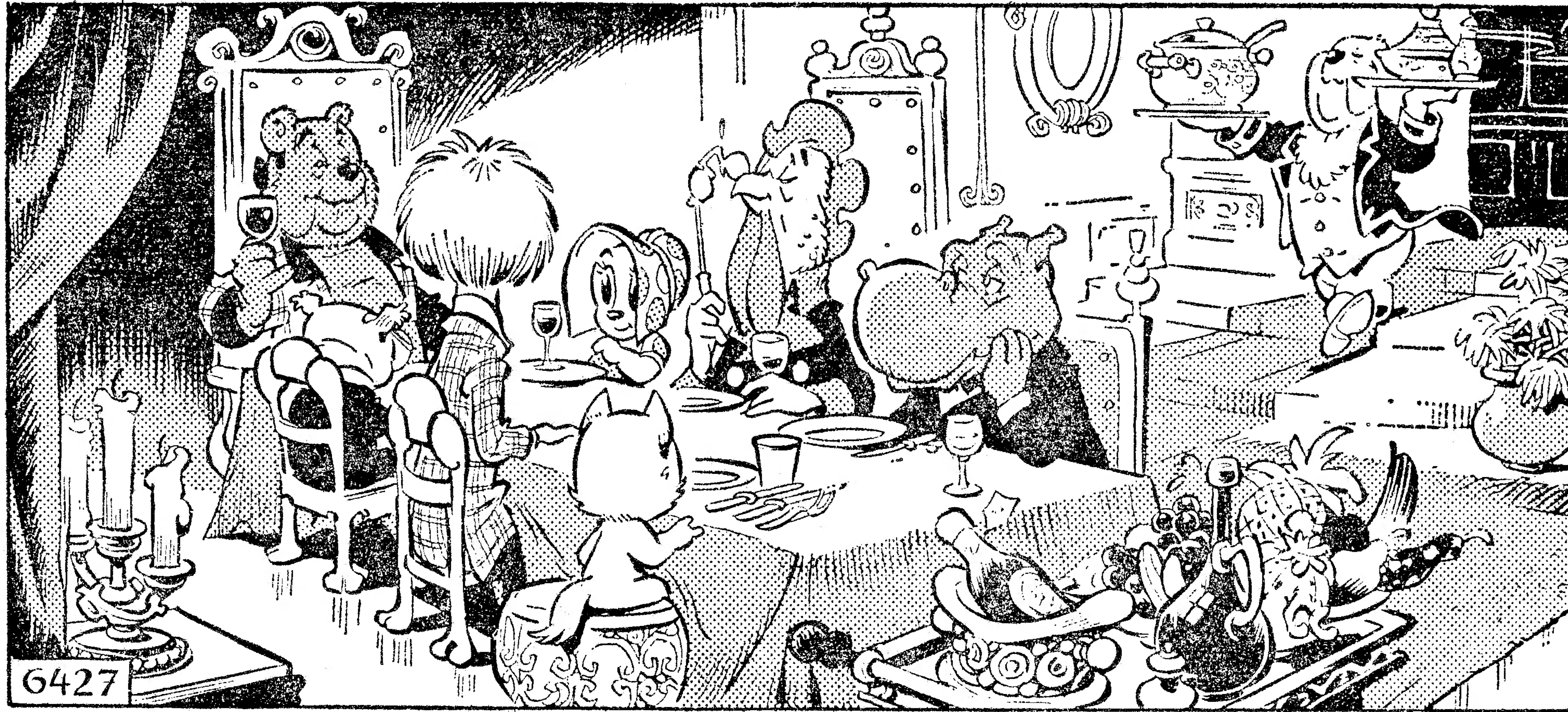

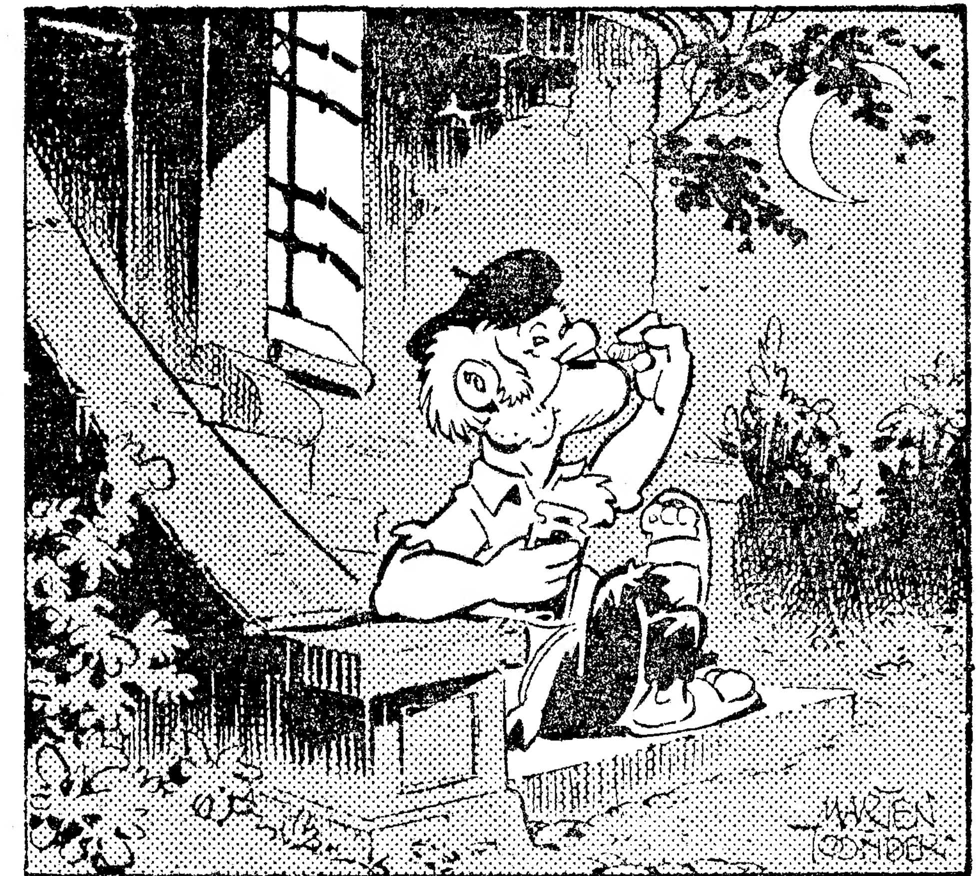
6426 Enige tijd later werd de tentoonstelling van het Rommeldam-festival geopend, doch heer Bommel was daarbij niet aanwezig. Hij bracht zijn tijd in luwte door, terwijl hij zich op de hoogte hield door het lezen van de krant. Zodoende vernam hij dat de Prix de Rommel toegekend was aan de schilder Terpen Tijn, en dat gaf hem natuurlijk wel even een onprettig gevoel van binnen. Maar hij had geen tijd om daaraan toe te geven omdat juist op dat moment zijn buurvrouw naderde.

,,Wat gemeen, Ollie!'' riep deze reeds van verre. ,,Dat jij de prijs niet hebt gehad, bedoel ik. Je had het zo echt verdiend!'' Heer Bommel rees haastig op en zijn trekken verzachten zich. ,,Och'', sprak hij, ,,zo'n arme kunstenaar heeft er meer aan dan ik. Ik heb me dan ook teruggetrokken. En dat is maar goed ook, eigenlijk, want ik lees hier, dat de markies de Canteclaer een eervolle vermelding heeft gekregen. Nu vraag ik u, mevrouw. Dat gedicht van hem was toch maar een kreupelrijm als u begrijpt wat ik bedoel''.

,,Ja nou!'' gaf juffrouw Doddel toe. ,,Ik kon er geen touw aan vastknopen hoor. Maar de plaat die jij gemaakt had, was nu juist zo duidelijk. Iedereen kon direct zien, dat het opgeplakte wier was, en daarom vind ik het echt vals!'' ,,We moeten het breed zien'', zei heer Ollie. ,,In dit land is geen plaats voor kunst''. ,,Hm'', zei Tom Poes, die achter hem de tuin was binnengekomen. ,,En daarom'', hernam heer Bommel haastig, ,,heb ik gemeend een etentje aan te moeten bieden en toch iets aan de cultuur te doen, U komt toch ook, mevrouw?''

Tom Poes en de Viridiaan-Dinges

6427 Heer Bommel had dus een feestelijke maaltijd aangeboden aan enige vooraanstaande lieden van het Rommeldam-festival Aanvankelijk zag hij daar wel een beetje tegen op, maar toen de avond vorderde en de markies zijn gedicht nog een keer had voorgedragen, kreeg zijn goed humeur de overhand. ,,Dat was dat'', sprak hij. ,,Nu kunnen we verder zonder zorgen proeven, wat Joost heeft klaargemaakt. Koken is ook een kunst, als u begrijpt wat ik bedoel. Dat wordt bij de tegenwoordige festivallen nogal eens vergeten!''

,,Nou, dat is waar hoor!'' zei juffrouw Doddel. ,,Wat kan jij het toch enig zeggen, Ollie!''

,,Eh bien'', prevelde de edelman. ,,Dat is zonder twijfel waar. Voor praten komt u een eervolle vermelding toe, amice!''

Heer Ollie glimlachte gevleid en hief zijn glas.

,,Dan stel ik voor om op de winnaar van de Prix te drinken'', stelde hij voor. ,,Terpen Tijn is een groot kunstenaar en hij is ten slotte degene die de Viridiaan, die ik aan mijn hoofd had, netjes heeft opgeplakt en met vernis dichtgesmeerd, zodat de kunst verder kan bloeien en groeien!''

Daar waren alle aanwezigen het mee eens, zodat het verder een heel gezellige avond werd. Men kan zich alleen afvragen waarom de meesterschilder niet persoonlijk aanwezig was en of heer Bommel misschien vergeten had hem uit te nodigen.

Nu, dat was niet zo. Terpen Tijn had net als de anderen een keurig kaartje gekregen en hij was gekomen ook. Maar hij wilde niet in de eetkamer zitten, omdat, zoals hij zei, al dat vlees zijn trillingen verstoorde. En daarom zat hij vreedzaam buiten op de stoep in het licht van de maan augurken te eten.

EINDE VAN DIT VERHAAL